

B**UREDBA KOMISIJE (EU) br. 651/2014****od 17. lipnja 2014.****o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora****(Tekst značajan za EGP)**

SADRŽAJ

POGLAVLJE I.	Opće odredbe
POGLAVLJE II.	Praćenje
POGLAVLJE III.	Posebne odredbe za različite kategorije potpora
Odjeljak 1. –	Regionalne potpore
Odjeljak 2. –	Potpore MSP-ovima
odjeljak 2.a —	Potpore za europsku teritorijalnu suradnju
Odjeljak 3. –	Potpore za pristup financiranju za MSP-ove
Odjeljak 4. –	Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije
Odjeljak 5. –	Potpore za usavršavanje
Odjeljak 6. –	Potpore za radnike u nepovoljnom položaju i radnike s invaliditetom
Odjeljak 7. –	Potpore za zaštitu okoliša
Odjeljak 8. –	Potpore za nadoknadu štete prouzročene određenim prirodnim katastrofama
Odjeljak 9. –	Socijalne potpore za prijevoz stanovnika udaljenih regija
Odjeljak 10. –	Potpore za širokopojasne infrastrukture
Odjeljak 11. –	Potpore za kulturu i očuvanje baštine
Odjeljak 12. –	Potpore za sportske i višenamjenske rekreativne infrastrukture
Odjeljak 13. –	Potpore za lokalne infrastrukture
Odjeljak 14. –	Potpore za regionalne zračne luke
Odjeljak 15. –	Potpore za luke
Odjeljak 16. —	Potpore uključene u financijske proizvode koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU
POGLAVLJE IV.	Završne odredbe

▼ B

POGLAVLJE I.

Opće odredbe*Članak 1.***Područje primjene**

1. Ova Uredba primjenjuje se na sljedeće kategorije potpora:
 - (a) regionalne potpore;
 - (b) potpore MSP-ovima u obliku potpora za ulaganje, operativnih potpora i potpora za pristup financiranju za MSP-ove;
 - (c) potpore za zaštitu okoliša;
 - (d) potpore za istraživanje i razvoj i inovacije;
 - (e) potpore za usavršavanje;
 - (f) potpore za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju i radnika s invaliditetom;
 - (g) potpore za nadoknadu štete prouzročene određenim prirodnim katastrofama;
 - (h) socijalne potpore za prijevoz stanovnika udaljenih regija;
 - (i) potpore za širokopojasne infrastrukture;
 - (j) potpore za kulturu i očuvanje baštine;

▼ M1

- (k) potpore za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu;
- (l) potpore za lokalnu infrastrukturu;

▼ M4

- (m) potpore za regionalne zračne luke;
- (n) potpore za luke;
- (o) potpore za projekte europske teritorijalne suradnje; i
- (p) potpore uključene u financijske proizvode koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU.

▼ B

2. Ova Uredba ne primjenjuje se:

▼ M4

- (a) na programe iz odjeljaka 1. (uz iznimku članka 15.), 2., 3., 4., 7. (uz iznimku članka 44.) i 10. poglavlja III. ove Uredbe, i potpora provedena u obliku financijskih proizvoda u skladu s odjeljkom 16. tog poglavlja, ako je prosječni godišnji iznos proračunskih sredstava po državi članici za državne potpore veći od 150 milijuna EUR, prvih šest mjeseci nakon njihova stupanja na snagu. Kada je riječ o potporama iz poglavlja III. odjeljka 16. ove Uredbe, pri utvrđivanju je li prosječni godišnji iznos proračunskih sredstava namijenjen toj državi članici za državne potpore za određeni financijski proizvod veći od 150 milijuna EUR, u obzir se uzimaju samo doprinosi

▼ M4

države članice jamstvu EU-a u odjeljku „države članice” iz članka 9. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, namijenjeni za konkretni financijski proizvod. Nakon što procijeni relevantni plan evaluacije koji joj država članica prijavi u roku od 20 radnih dana od stupanja programa na snagu, Komisija može odlučiti da se ova Uredba nastavlja dulje vrijeme primjenjivati na bilo koji od tih programa potpore. Ako je Komisija za takve programe već produljila primjenu ove Uredbe na razdoblje nakon početnih šest mjeseci, države članice mogu odlučiti produljiti razdoblje primjene tih programa do isteka razdoblja primjene ove Uredbe, pod uvjetom da je predmetna država članica dostavila izvješće o evaluaciji u skladu s planom evaluacije koji je Komisija odobrila. Međutim, za regionalne potpore dodijeljene na temelju ove Uredbe može se od toga odstupiti te se njihova primjena može produljiti do isteka razdoblja valjanosti relevantnih karata regionalnih potpora;

▼ B

- (b) eventualne izmjene programa iz članka 1. stavka 2. točke (a), osim izmjena koje ne mogu utjecati na spojivost programa potpore u skladu s ovom Uredbom ili znatno utjecati na sadržaj odobrenog plana evaluacije;
- (c) na potpore za djelatnosti povezane s izvozom u treće zemlje ili države članice, to jest potpore izravno povezane s izvezenim količinama, uspostavom i radom distribucijske mreže ili ostalim tekućim troškovima povezanim s izvoznom djelatnošću;
- (d) na potpore uvjetovane time da se prednost daje uporabi domaće robe u odnosu na uvezenu robu.

▼ M1

- 3. Ova se uredba ne primjenjuje na:

▼ M4

- (a) potpore koje se dodjeljuju u sektoru ribarstva i akvakulture, kako su obuhvaćene Uredbom (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, uz iznimku potpora za usavršavanje, potpora za pristup MSP-a financiranju, potpora u području istraživanja i razvoja, potpora za inovacije za MSP-ove, potpora za radnike u nepovoljnom položaju i radnike s invaliditetom, regionalnih potpora za ulaganje u najudaljenijim regijama, programa regionalnih operativnih potpora, potpora za projekte operativne skupine Europskog partnerstva za inovacije („EIP”) za produktivnost i održivost u

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021., str. 30.);

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture, izmjeni uredbi Vijeća (EZ) br. 1184/2006 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 104/2000 (SL L 354, 28.12.2013., str. 1.).

▼ M4

poljoprivredi, potpora za projekte lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice („CLLD”), potpora za projekte europske teritorijalne suradnje i potpora uključenih u financijske proizvode koji se podupiru iz fonda InvestEU, osim za djelatnosti navedene u članku 1. stavku 1. Uredbe Komisije (EU) br. 717/2014 ⁽¹⁾;

- (b) potpore koje se dodjeljuju u sektoru primarne poljoprivredne proizvodnje, uz iznimku regionalnih potpora za ulaganje u najudaljenijim regijama, programa regionalnih operativnih potpora, potpora za savjetodavne usluge u korist MSP-ova, potpora za rizično financiranje, potpora za istraživanje i razvoj, potpora za inovacije za MSP-ove, potpora za zaštitu okoliša, potpora za usavršavanje, potpora za radnike u nepovoljnom položaju i radnike s invaliditetom, potpora za projekte operativne skupine Europskog partnerstva za inovacije („EIP”) za produktivnost i održivost u poljoprivredi, potpora za projekte lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice („CLLD”), potpora za projekte europske teritorijalne suradnje i potpora uključenih u financijske proizvode koji se podupiru iz fonda InvestEU;

▼ M1

- (c) potpore koje se dodjeljuju u sektoru prerade i stavljanja na tržište poljoprivrednih proizvoda, u sljedećim slučajevima:

- i. ako je iznos potpore fiksno utvrđen na temelju cijene ili količine takvih proizvoda kupljenih od primarnih proizvođača odnosno koje na tržište stavljaju predmetni poduzetnici;
- ii. ako su potpore uvjetovane njihovim djelomičnim ili potpunim prenošenjem na primarne proizvođače;

- (d) potpore za zatvaranje nekonkurentnih rudnika ugljena, kako su obuhvaćene Odlukom Vijeća 2010/787/EU ⁽²⁾;

- (e) kategorije regionalnih potpora kako je navedeno u članku 13.

▼ B

Ako poduzetnici djeluju u sektorima koji se isključuju u prvom podstavku točkama (a), (b) ili (c) te u sektorima koji su obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe, ova se Uredba primjenjuje samo na potpore dodijeljene u vezi s tim drugim sektorima ili djelatnostima, uz uvjet da države članice osiguraju, na primjeren način, na primjer razdvajanjem djelatnosti ili troškova, da se djelatnosti iz isključenih sektora ne koriste potporama dodijeljenima na temelju ove Uredbe.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) br. 717/2014 od 27. lipnja 2014. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore u sektoru ribarstva i akvakulture (SL L 190, 28.6.2014., str. 45.).

⁽²⁾ Odluka Vijeća 2010/787/EU od 10. prosinca 2010. o državnim potporama za zatvaranje nekonkurentnih rudnika ugljena (SL L 336, 21.12.2010., str. 24.).

▼ M4

4. Ova se Uredba ne primjenjuje:
- (a) na programe potpora u kojima nije izričito isključeno plaćanje pojedinačne potpore u korist poduzetnika koji nije izvršio nalog za povrat na temelju prethodne odluke Komisije kojom je potpora što ju je dodijelila ista država članica ocijenjena nezakonitom i nespojivom s unutarnjim tržištem, uz iznimku programa potpora za nadoknadu štete prouzročene određenim prirodnim katastrofama i programa potpora prema članku 19.b, odjeljku 2.a te odjeljku 16. poglavlja III.;
 - (b) na jednokratne potpore u korist poduzetnika iz točke (a);
 - (c) na potpore poduzetnicima u teškoćama, uz iznimku programa potpora za nadoknadu štete prouzročene određenim prirodnim katastrofama, programa potpora za novoosnovana poduzeća, programa regionalnih operativnih potpora, programa potpora prema članku 19.b, potpora MSP-ovima na temelju članka 56.f i potpora financijskim posrednicima na temelju članaka 16., 21., 22. i 39. te odjeljka 16. poglavlja III., ako se poduzetnici u teškoćama ne dovode u povlaštenu položaj u odnosu na druge poduzetnike. Međutim, odstupajući od toga, ova se Uredba primjenjuje na poduzetnike koji na dan 31. prosinca 2019. nisu bili u teškoćama, ali su u razdoblju od 1. siječnja 2020. do 31. prosinca 2021. postali poduzetnici u teškoćama.

▼ B

5. Ova Uredba ne primjenjuje se na mjere državnih potpora koje same po sebi, s obzirom na uvjete koji su s njima povezani ili s obzirom na način financiranja, podrazumijevaju neizbježnu povredu prava Unije, a posebno:
- (a) na mjere potpore za koje dodjela potpore ovisi o obvezi korisnika da ima poslovni nastan u određenoj državi članici ili da većina njegovih poslovnih jedinica ima poslovni nastan u toj državi članici. Međutim, zahtjev da ima poslovnu jedinicu ili podružnicu u državi članici koja dodjeljuje potporu u trenutku plaćanja potpore dopušten je;
 - (b) na mjere potpore za koje dodjela potpore ovisi o obvezi korisnika da upotrebljava robu proizvedenu ili usluge pružene na državnom području.
 - (c) na mjere potpore kojima se korisnicima ograničava mogućnost uporabe rezultata istraživanja, razvoja i inovacija u ostalim državama članicama.

*Članak 2.***Definicije**

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „potpora” znači svaka mjera koja ispunjuje sve kriterije utvrđene u članku 107. stavku 1. Ugovora;
2. „mala i srednja poduzeća” ili „MSP-ovi” znači poduzeća koja ispunjuju uvjete utvrđene u Prilogu I.;

▼B

3. „radnik s invaliditetom” znači svaka osoba:
 - (a) koja je u skladu s nacionalnim pravom priznata kao radnik s invaliditetom; ili
 - (b) koja ima dugoročno fizičko, mentalno, intelektualno ili osjetilno oštećenje koje u međudjelovanju s raznim zaprekama može umanjiti puno i učinkovito sudjelovanje te osobe u radnom okruženju, ravnopravno s ostalim radnicima;
4. „radnik u nepovoljnom položaju” znači svaka osoba:
 - (a) koja nije bila zaposlena s redovnom plaćom tijekom prethodnih 6 mjeseci; ili
 - (b) koja je u dobi između 15 i 24 godine; ili
 - (c) koja nije dovršila srednje obrazovanje ili strukovnu izobrazbu (Međunarodna standardna klasifikacija obrazovanja 3) ili koja je dovršila redovno obrazovanje prije manje od dvije godine, a još nije bila prvi put zaposlena s redovnom plaćom; ili
 - (d) koja je starija od 50 godina; ili
 - (e) koja živi kao odrasli samac s jednom ili više uzdržavanih osoba; ili
 - (f) koja radi u sektoru ili struci u državi članici u kojima je neravnoteža između spolova najmanje 25 % viša od prosječne neravnoteže između spolova u svim gospodarskim sektorima u toj državi članici, a pripada tom premalo zastupljenom spolu; ili
 - (g) koja pripada etničkoj manjini u državi članici i potreban joj je razvoj jezičnog profila, profila stručnog usavršavanja ili profila radnog iskustva da bi poboljšala izgleda za pristup stalnom zaposlenju;
5. „prijevoz” znači zračni, pomorski, cestovni, željeznički prijevoz putnika ili kopneni prijevoz plovnim putovima ili usluge prijevoza tereta za najam ili naknadu;
6. „troškovi prijevoza” znači troškovi prijevoza na ime najma ili naknade koju su korisnici stvarno platili po putovanju, a obuhvaćaju:
 - (a) troškove tereta, troškove manipulacije i troškove privremenog skladištenja ako su ti troškovi povezani s putovanjem;
 - (b) troškove osiguranja koji se primjenjuju na teret;
 - (c) poreze, pristojbe ili namete koji se primjenjuju na teret, a prema potrebi i na neproduktivne troškove, i to na mjestu podrijetla i na mjestu odredišta; i
 - (d) troškove nadzora sigurnosti i sigurnosne zaštite te dodatne naknade za povećane troškove goriva;

▼ B

7. „udaljene regije” znači najudaljenije regije, Malta, Cipar, Ceuta i Melilla, otoci koji su dio državnog područja države članice i rijetko naseljena područja;
8. „stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda” znači držanje ili izlaganje u cilju prodaje, ponuda na prodaju, isporuka ili bilo koji drugi način stavljanja na tržište, osim prodaje preprodavateljima i prerađivačima koju obavlja primarni proizvođač i svih djelatnosti povezanih s pripremom proizvoda za takvu prvu prodaju; prodaja krajnjim potrošačima koju obavlja primarni proizvođač smatra se stavljanjem na tržište ako se odvija u zasebnim za to predviđenim prostorijama;
9. „primarna poljoprivredna proizvodnja” znači proizvodnja proizvoda iz tla ili stočarstva navedenih u Prilogu I. Ugovoru bez obavljanja dodatnih radnji kojima bi se promijenila priroda tih proizvoda;
10. „prerada poljoprivrednih proizvoda” znači svako djelovanje na poljoprivrednom proizvodu čiji je rezultat proizvod koji je i sâm poljoprivredni proizvod, osim djelatnosti na poljoprivrednim dobrima koje su neophodne za pripremu životinjskih ili biljnih proizvoda za prvu prodaju;
11. „poljoprivredni proizvodi” znači proizvodi navedeni u Prilogu I. Ugovoru, osim proizvoda ribarstva i akvakulture navedenih u Prilogu I. Uredbi (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013.;
12. „najudaljenije regije” znači regije utvrđene u članku 349. Ugovora. Na temelju Odluke Europskog vijeća 2010/718/EU, od 1. siječnja 2012. Saint-Barthélemy prestao je biti najudaljenija regija. Na temelju Odluke Europskog vijeća 2012/419/EU, od 1. siječnja 2014. Mayotte je postao najudaljenija regija;
13. „ugljen” znači visokokvalitetan, srednjekvalitetan i niskokvalitetan ugljen kategorije A i B u smislu međunarodnog sustava kodificiranja ugljena koji je utvrdila Gospodarska komisija Ujedinjenih naroda za Europu i koji je objašnjen u Odluci Vijeća od 10. prosinca 2010. o državnim potporama za zatvaranje nekonkurentnih rudnika ugljena ⁽¹⁾;
14. „pojedinačna potpora” znači:
 - i. jednokratna potpora i
 - ii. potpora dodijeljena pojedinačnim korisnicima na temelju programa potpore;
15. „program potpora” znači svaki akt na temelju kojeg se mogu, bez potrebe za daljnjim provedbenim mjerama, dodjeljivati pojedinačne potpore poduzetnicima koji su utvrđeni u aktu na općenit i apstraktan način te svaki akt na temelju kojeg se potpora koja nije povezana s određenim projektom može dodijeliti jednom poduzetniku ili više njih na neodređeno razdoblje i/ili u neodređenom iznosu;

⁽¹⁾ SL L 336, 21.12.2010., str. 24.

▼ B

16. „plan evaluacije” znači dokument koji sadržava najmanje ove minimalne elemente: ciljeve programa potpore koji se vrednuje, pitanja evaluacije, pokazatelje rezultata, predviđenu metodologiju za provedbu evaluacije, zahtjeve u pogledu prikupljanja podataka, predloženi vremenski okvir evaluacije, uključujući dan podnošenja završnog izvješća o evaluaciji, opis neovisnog tijela koje provodi evaluaciju ili kriterije koji će se primjenjivati na njegov odabir i načine osiguravanja javnosti evaluacije;

17. „jednokratna potpora” znači potpora koja nije dodijeljena na temelju programa potpora;

18. „poduzetnik u teškoćama” znači poduzetnik za kojeg vrijedi najmanje jedna od sljedećih okolnosti:
 - (a) U slučaju društva s ograničenom odgovornošću (osim MSP-a koji postoji manje od tri godine ili, za potrebe prihvatljivosti za potpore za rizično financiranje, MSP-a tijekom 7 godina od njegove prve komercijalne prodaje koji je primjeren za ulaganja u rizično financiranje na temelju dubinske analize koju je proveo odabrani financijski posrednik), ako je više od polovice njegova vlasničkog kapitala izgubljeno zbog prenesenih gubitaka. To se događa kada se odbijanjem prenesenih gubitaka od pričuva (i svih drugih elemenata koji se općenito smatraju dijelom vlastitog kapitala društva) dobije negativan kumulativni iznos koji premašuje polovicu temeljnog vlasničkog kapitala. Za potrebe ove odredbe „društvo s ograničenom odgovornošću” odnosi se posebno na dvije vrste društava navedene u Prilogu I. Direktivi 2013/34/EU ⁽¹⁾, a „vlasnički kapital” obuhvaća, prema potrebi, sve premije na emitirane dionice;

 - (b) U slučaju društva u kojem najmanje nekoliko članova snosi neograničenu odgovornost za dug društva (osim MSP-a koji postoji manje od tri godine ili, za potrebe prihvatljivosti za potpore za rizično financiranje, MSP-a tijekom 7 godina od njegove prve komercijalne prodaje koji je primjeren za ulaganja u rizično financiranje na temelju dubinske analize koju je proveo odabrani financijski posrednik), ako je više od polovice njegova kapitala navedenog u financijskom izvještaju društva izgubljeno zbog prenesenih gubitaka. Za potrebe ove odredbe „društvo u kojem najmanje nekoliko članova snosi neograničenu odgovornost za dug društva” odnosi se posebno na vrste društava navedene u Prilogu II. Direktivi Vijeća 2013/34/EU.

⁽¹⁾ Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ.

▼ B

- (c) ako se nad poduzetnikom provodi cjelokupni stečajni postupak ili on ispunjava kriterije u skladu s nacionalnim pravom da se nad njim provede cjelokupni stečajni postupak na zahtjev vjerovnika;
- (d) Ako je poduzetnik primio potporu za sanaciju, a još nije nadoknadio zajam ili okončao jamstvo, ili je primio potporu za restrukturiranje, a još je podložan planu restrukturiranja;
- (e) U slučaju poduzetnika koji nije MSP, ako je tijekom zadnje dvije godine:
- (1) omjer knjigovodstvenog duga i kapitala poduzetnika bio veći od 7,5 i
- (2) EBITDA koeficijent pokriva kamata poduzetnika bio je niži od 1,0;
19. „obveze potrošnje na državnom području” znači obveze koje tijelo koje dodjeljuje potporu nameće korisnicima, a sastoje se od potrošnje minimalnog iznosa i/ili provedbe najniže razine proizvodne djelatnosti na određenom državnom području;
20. „prilagođeni iznos potpore” znači maksimalni dopustivi iznos potpore za veliki projekt ulaganja, izračunan prema sljedećoj formuli:
- $$\text{maksimalni iznos potpore} = R \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C)$$
- pri čemu je: R maksimalni intenzitet potpore primjenjiv u dotičnom području utvrđen u odobrenoj karti regionalnih potpora koja je na snazi na datum dodjele potpore, isključujući povećani intenzitet potpore za MSP-ove, A početnih 50 milijuna EUR prihvatljivih troškova, B dio prihvatljivih troškova između 50 milijuna EUR i 100 milijuna EUR, a C dio prihvatljivih troškova koji premašuje 100 milijuna EUR;
21. „povratni predujam” znači zajam za projekt koji se isplaćuje u jednom ili više obroka, a uvjeti njegova povrata ovise o rezultatu projekta;
22. „bruto ekvivalent bespovratnog sredstva” znači iznos potpore ako je korisniku dodijeljena u obliku bespovratnog sredstva, prije odbitka poreza ili drugih naknada;
23. „početak radova” znači početak građevinskih radova povezanih s ulaganjem ili prva zakonski obvezujuća obveza za naručivanje opreme ili bilo koja druga obveza koja ulaganje čini neopozivim, ovisno o tome što nastupi prije. Kupnja zemljišta i pripremni radovi, primjerice ishođenje dozvola i provođenje studija izvedivosti, ne smatraju se početkom radova. U slučaju preuzimanja „početak radova” znači trenutak stjecanja imovine koja je izravno povezana sa stečenom poslovnom jedinicom;
24. „velika poduzeća” znači poduzeća koja ne ispunjuju kriterije utvrđene u Prilogu I.;

▼ B

25. „program koji je nasljednik poreznih programa” znači program u obliku poreznih pogodnosti koji je izmijenjena verzija prethodno postojećeg programa u obliku poreznih pogodnosti i kojim se taj prethodno postojeći program zamjenjuje;
26. „intenzitet potpore” znači bruto iznos potpore izražen kao postotak prihvatljivih troškova, prije odbitka poreza ili drugih naknada;

▼ M2

27. „potpomognuta područja” znači područja utvrđena u karti regionalnih potpora odobrenoj u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkama (a) i (c) Ugovora na razdoblje od 1. srpnja 2014. do 31. prosinca 2021. za regionalne potpore dodijeljene do 31. prosinca 2021. i područja utvrđena u karti regionalnih potpora odobrenoj u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkama (a) i (c) Ugovora na razdoblje od 1. siječnja 2022. do 31. prosinca 2027. za regionalne potpore dodijeljene nakon 31. prosinca 2021.;

▼ B

28. „datum dodjele potpore” znači datum na koji je na temelju primjenjivog nacionalnog pravnog režima korisniku dodijeljeno zakonsko pravo na primanje potpore;
29. „materijalna imovina” znači imovina koja se sastoji od zemljišta, građevina i postrojenja te strojeva i opreme;
30. „nematerijalna imovina” znači imovina koja nema fizički ili financijski oblik, na primjer patenti, licencije, znanje i iskustvo ili druga vrsta intelektualnog vlasništva;
31. „trošak plaća” znači ukupni iznos koji korisnik potpore stvarno mora platiti za dotična radna mjesta, a koji se u određenom razdoblju sastoji od bruto plaće prije poreza i obveznih doprinosa kao što su doprinosi za socijalno osiguranje, troškovi skrbi za djecu i skrbi za roditelje;
32. „neto povećanje broja zaposlenika” znači neto povećanje broja zaposlenika u dotičnoj poslovnoj jedinici u odnosu na prosječan broj tijekom određenog razdoblja, od kojega se oduzimaju sva radna mjesta izgubljena tijekom tog razdoblja, a broj osoba zaposlenih na puno radno vrijeme, sa skraćenim radnim vremenom i sezonski zaposlenih osoba uračunava se u odgovarajućim dijelovima njihovih godišnjih jedinica rada;
33. „namjenska infrastruktura” znači infrastruktura izgrađena za poduzetnike koje je moguće utvrditi *ex ante* i prilagođena potrebama tih poduzetnika;
34. „financijski posrednik” znači svaka financijska institucija, bez obzira na njezin oblik i vlasničku strukturu, uključujući fond fondova, privatne investicijske fondove, javne investicijske fondove, banke, mikro-financijske institucije i društva za uzajamna jamstva;

▼ B

35. „putovanje” znači kretanje robe iz mjesta podrijetla do mjesta odredišta, uključujući odsječke i faze unutar dotične države članice ili izvan nje, obavljeno uporabom jednog ili više prijevoznih sredstava;
36. „pravedna stopa povrata (PSP)” znači očekivana stopa povrata koja odgovara riziku prilagođenoj diskontnoj stopi kojom se odražava razina rizika projekta te priroda i razina kapitala koji privatni ulagači namjeravaju uložiti;
37. „ukupno financiranje” znači ukupni iznos ulaganja u prihvatljivog poduzetnika ili projekt u skladu s Odjeljkom 3. ili člankom 16. ili 39. ove Uredbe, isključujući potpuno privatna ulaganja izvršena po tržišnim uvjetima i izvan područja primjene odgovarajuće mjere državne potpore;
38. „konkurentan natječajni postupak” znači nediskriminirajući postupak prikupljanja ponuda kojim se predviđa sudjelovanje dostatnog broja poduzetnika i kojim se potpore dodjeljuju bilo na temelju početne ponude koju je ponuđač dostavio ili na temelju dražbovne cijene. Osim toga, proračun ili obujam povezan s natječajnim postupkom obvezujuće je ograničenje, tako da potporu ne mogu dobiti svi sudionici postupka;

▼ M1

39. „operativna dobit” znači razlika između diskontiranih prihoda i diskontiranih operativnih troškova tijekom ekonomskog trajanja ulaganja ako je ta razlika pozitivna. Ti operativni troškovi obuhvaćaju troškove kao što su troškovi osoblja, materijala, ugovorenih usluga, komunikacije, energije, održavanja, najma i administrativni troškovi itd., no isključuju troškove amortizacije i troškove financiranja ako su oni obuhvaćeni potporama za ulaganje. Diskontiranje prihoda i troškova poslovanja koristeći odgovarajuću diskontnu stopu omogućuje ostvarenje razumne dobiti;

▼ B**Definicije koje se primjenjuju na regionalne potpore**

40. Definicije koje se primjenjuju na potpore za širokopojasne infrastrukture (Odjeljak 10.) primjenjive su na odgovarajuće odredbe o regionalnim potporama;
41. „regionalne potpore za ulaganje” znači regionalne potpore dodijeljene za početno ulaganje ili početno ulaganje u korist nove ekonomske djelatnosti;

▼ M1

42. „regionalne operativne potpore” znači potpore za smanjenje tekućih izdataka određenog poduzetnika. To obuhvaća kategorije troškova kao što su troškovi osoblja, materijala, ugovorenih usluga, komunikacija, energije, održavanja, najma i administrativne troškove itd., no isključuje troškove amortizacije i troškove financiranja ako su oni uključeni u prihvatljive troškove pri dodjeli potpore za ulaganje;

▼ B

43. „sektor čelika” znači sve djelatnosti povezane s proizvodnjom jednog ili više sljedećih proizvoda:

▼ B

- (a) sirovo željezo i željezne legure:

sirovo željezo za proizvodnju čelika, sirovo željezo za ljevaonice i drugo sirovo željezo, zrcalno željezo i visokougljični feromangan, isključujući druge željezne legure;

- (b) sirovi i polugotovi proizvodi od željeza, običnog čelika ili specijalnih čelika:

tekući čelik bilo izliven ili neizliven u ingote, uključujući ingote za kovanje poluzavršenih proizvoda: kovano željezo, rešetke i oplate; limene šipke i šipke od bijelog lima; široki vruće valjani kolutovi, osim proizvodnje tekućeg čelika za lijevanje iz malih i srednjih ljevaonica;

- (c) vruće valjani gotovi proizvodi od željeza, običnog čelika ili specijalnih čelika:

tračnice, pragovi, vezice, podložne ploče, grede, teški profili od 80 mm i više, žmurje, šipke i profili manji od 80 mm i ploče manje od 150 mm, žičane šipke, okrugli i kvadratni dijelovi za cijevi, vruće valjani obruči i trake (uključujući trake za cijevi), vruće valjani lim (presvučeni i nepresvučeni), ploče i lim debljine 3 mm i više, univerzalne ploče debljine 150 mm i više, osim žica i proizvoda iz žice, svijetlih šipki i željeznih odljeva;

- (d) hladno valjani gotovi proizvodi:

kositreni lim, mat lim, crni lim, pocinčani lim, drugi presvučeni limovi, hladno valjani limovi, električni limovi i trake namijenjeni proizvodnji bijelog lima, hladno valjani limovi u kolutovima i trakama;

- (e) cijevi:

sve bešavne čelične cijevi, varene čelične cijevi promjera preko 406,4 mm;

44. „sektor umjetnih vlakana” znači:

- (a) izvlačenje/teksturizacija svih generičkih vrsta vlakana i pređe na osnovi poliestera, poliamida, akrila ili polipropilena, za bilo koju krajnju uporabu; ili

- (b) polimerizacija (uključujući polikondenzaciju) ako je uključena u ekstruziju na razini upotrebljivanih strojeva; ili

- (c) svaki pomoćni postupak povezan s istovremenom ugradnjom funkcije izvlačenja/teksturizacije koju provodi budući korisnik ili drugi poduzetnik iz grupe kojoj pripada, a koji je u toj konkretnoj poslovnoj djelatnosti u smislu upotrijebljenih strojeva obično uklopljen u takvu funkciju;

45. „sektor prijevoza” znači zračni, pomorski, cestovni ili željeznički prijevoz putnika te kopneni prijevoz plovnim putovima ili usluge prijevoza tereta za najam ili naknadu te s tim povezana infrastruktura (u prvom redu infrastruktura zračnih luka); točnije, „sektor prijevoza” znači sljedeće djelatnosti prema klasifikaciji NACE Rev. 2:

▼ B

- (a) oznaka NACE 49: Kopneni prijevoz i cjevovodni transport; isključujući NACE 49.32 Taksi službu, 49.42 Usluge prese-ljenja, 49.5 Cjevovodni transport;
 - (b) oznaka NACE 50: Vodeni prijevoz;
 - (c) oznaka NACE 51: Zračni prijevoz, isključujući NACE 51.22 Svemirski prijevoz;
46. „program namijenjen ograničenom broju posebnih sektora ekonomske djelatnosti” znači program kojim su obuhvaćene djelatnosti razvrstane u manje od pet razreda statističke klasifi-kacije NACE Rev. 2 (četveroznamenkasta brojčana oznaka);
47. „djelatnosti u turizmu” znači sljedeće djelatnosti prema klasifi-kaciji NACE Rev. 2:
- (a) oznaka NACE 55: Smještaj;
 - (b) oznaka NACE 56: Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića;
 - (c) oznaka NACE 79: Putničke agencije, organizatori putovanja (turoperatori) i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti povezane s njima;
 - (d) oznaka NACE 90: Kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti;
 - (e) oznaka NACE 91: Knjižnice, arhivi, muzeji i ostale kulturne djelatnosti;
 - (f) oznaka NACE 93: Sportske djelatnosti te zabavne i rekrea-cijske djelatnosti;

▼ M1

48. „rijetko naseljena područja” znači regije NUTS 2 s manje od 8 stanovnika po km² ili regije NUTS 3 s manje od 12,5 stanovnika po km² ili područja koje je Komisija priznala kao takva u pojedinačnoj odluci o karti regionalnih potpora na snazi u trenutku kad je potpora dodijeljena;
- 48.a „vrlo rijetko naseljena područja” znači regije NUTS 2 s manje od 8 stanovnika po km² ili područja koja Komisija takvima smatra na temelju pojedinačne odluke o karti regionalnih potpora na snazi u trenutku kad je potpora dodijeljena;

▼ B

49. „početno ulaganje” znači:
- (a) ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu povezano s osnivanjem nove poslovne jedinice, proširenje kapaciteta postojeće poslovne jedinice, diversifikacija proizvodnje poslovne jedinice na proizvode koje dotična poslovna jedinica prethodno nije proizvodila ili temeljita promjena u sveukupnom proizvodnom procesu postojeće poslovne jedinice; ili
 - (b) stjecanje imovine koja pripada poslovnoj jedinici koja se ugasila ili bi se bila ugasila da nije bila kupljena, a kupio ju je ulagač koji nije povezan s prodavateljem, isključujući jednostavno stjecanje udjela u poduzetniku;

▼ B

50. „ista ili slična djelatnost” znači djelatnost koja je obuhvaćena istim razredom (četveroznamenakasta brojčana oznaka) statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Rev. 2, kako je utvrđeno u Uredbi (EZ) br. 1893/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o utvrđivanju statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Revision 2 te izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3037/90 kao i određenih uredbi EZ-a o posebnim statističkim područjima ⁽¹⁾;
51. „početno ulaganje u korist nove ekonomske djelatnosti” znači:
- (a) ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu povezano s osnivanjem nove poslovne jedinice ili diversifikacijom djelatnosti poslovne jedinice, pod uvjetom da nova djelatnost nije ista ili slična djelatnosti koja se prethodno obavljala u poslovnoj jedinici;
 - (b) stjecanje imovine koja pripada poslovnoj jedinici koja se ugasila ili bi se bila ugasila da nije bila kupljena, a kupio ju je ulagač koji nije povezan s prodavateljem, pod uvjetom da nova djelatnost koja će se obavljati uporabom stečene imovine nije ista ili slična djelatnosti koju je poslovna jedinica obavljala prije stjecanja;
52. „veliki projekt ulaganja” znači početno ulaganje čiji prihvatljivi troškovi premašuju 50 milijuna EUR, izračunano prema cijenama i tečajevima na datum dodjele potpore;
53. „mjesto odredišta” znači mjesto iskrcaja robe;
54. „mjesto podrijetla” znači mjesto ukrcaja robe koja se prevozi;

▼ M1

55. „područja prihvatljiva za operativne potpore” znači najudaljenija regija iz članka 349. Ugovora ili rijetko naseljeno područje, ili vrlo rijetko naseljeno područje;

▼ B

56. „prijevozno sredstvo” znači sredstvo u željezničkom prijevozu, cestovnom prijevozu tereta, prijevozu kopnenim plovnicama, pomorskom prijevozu, zračnom prijevozu ili kombiniranom prijevozu;
57. „fond za urbani razvoj” („UDF”) znači specijalizirani instrument ulaganja osnovan za potrebe ulaganja u projekte urbanog razvoja na temelju mjere potpore za urbani razvoj. UDF-om upravlja upravitelj fonda za urbani razvoj;
58. „upravitelj fonda za urbani razvoj” znači profesionalno upravljачko društvo s pravnom osobnošću koje odabire i provodi ulaganja u prihvatljive projekte urbanog razvoja;

⁽¹⁾ SL L 393, 30.12.2006., str. 1.

▼ B

59. „projekt urbanog razvoja” („UDP”) znači projekt ulaganja s mogućnošću pružanja podrške provedbi intervencija predviđenih integriranim pristupom za održivi urbani razvoj i doprinošenja postizanju u njemu određenih ciljeva, uključujući projekte s unutarnjom stopom povrata koja možda nije dovoljna za privlačenje financiranja na isključivo komercijalnoj osnovi. Projekt urbanog razvoja može se organizirati kao zaseban blok financiranja unutar pravnih struktura korisnika privatnog ulagača ili kao zaseban pravni subjekt, npr. subjekt posebne namjene;
60. „integrirana strategija za održivi urbani razvoj” znači strategija koju je službeno predložilo i odobrilo odgovarajuće lokalno tijelo ili agencija iz javnog sektora, utvrđena za određeno urbano zemljopisno područje i razdoblje, u kojoj se utvrđuju integrirane mjere za rješavanje gospodarskih, ekoloških, klimatskih, demografskih i socijalnih izazova koji pogađaju urbana područja;
61. „doprinos u naravi” znači doprinos u zemljištu ili nekretninama ako zemljište ili nekretnina čini dio projekta urbanog razvoja;

▼ M1

- 61a. „premještanje” znači transfer iste ili slične djelatnosti ili njezina dijela iz objekta u jednoj ugovornoj stranci Sporazuma o EGP-u (početni objekt) u objekt u kojemu se ulaganje odvija u drugoj ugovornoj stranci Sporazuma o EGP-u (objekt kojemu je dodijeljena potpora). Prijenos postoji ako proizvod ili usluga u početnim objektima i u objektima kojima je dodijeljena potpora služi barem dijelom za iste potrebe i ispunjava zahtjeve ili potrebe iste vrste korisnika, a radna se mjesta gube u istoj ili sličnoj djelatnosti u jednom od početnih objekata korisnika u EGP-u;

▼ B**Definicije za potpore MSP-ovima**

62. „radna mjesta izravno otvorena projektom ulaganja” znači radna mjesta povezana s djelatnošću na koju se ulaganje odnosi, uključujući radna mjesta otvorena nakon povećanja stope iskoristivosti kapaciteta koji je nastao ulaganjem;

▼ M4**▼ B****Definicije za potpore za pristup financiranju za MSP-ove**

66. „kvazivlasničko ulaganje” znači vrsta financiranja koja se svrstava između vlasničkog kapitala i zaduživanja, rizičnija od nadređenog duga i manje rizična od ulaganja u osnovni kapital, čiji se prinos za imatelja pretežno zasniva na dobiti ili gubitcima temeljnog ciljnog poduzetnika koji nisu osigurani u slučaju insolventnosti. Kvazivlasnička ulaganja mogu se strukturirati kao dug, neosiguran i podređen, uključujući mezaninski dug, koji se u nekim slučajevima može pretvoriti u vlasnički kapital, ili kao povlašteni vlasnički kapital;

▼ B

67. „jamstvo” znači u kontekstu odjeljaka 1., 3. i 7. Uredbe, pisana obveza preuzimanja odgovornosti za sve ili dio novonastalih zajmovnih transakcija treće osobe kao što su instrumenti zaduživanja ili zakupljivanja te kvazivlasnički instrumenti;
68. „stupanj jamstva” znači postotak gubitka koji javni ulagač pokriva za svaku transakciju prihvatljivu na temelju određene mjere državne potpore;
69. „izlazak” znači likvidacija udjela koju provodi financijski posrednik ili ulagač, uključujući trgovačku prodaju, otpis, otplatu vlasničkih udjela/zajmova, prodaju drugom financijskom posredniku ili drugom ulagaču, prodaju financijskoj instituciji i prodaju javnom ponudom, uključujući inicijalnu javnu ponudu (IPO);
70. „financijska donacija” znači povratno javno ulaganje u financijskog posrednika za potrebe ulaganja na temelju mjere rizičnog financiranja, uz povrat svih sredstava javnom ulagaču;
71. „rizična financijska ulaganja” znači vlasnička i kvazivlasnička ulaganja, zajmovi uključujući zakupe, jamstva ili kombinaciju navedenog, namijenjeni prihvatljivim poduzetnicima za potrebe provedbe novih ulaganja;
72. „neovisni privatni ulagač” znači privatni ulagač koji nije vlasnik udjela u prihvatljivom poduzetniku u kojeg ulaže, uključujući poslovne anđele i financijske institucije, bez obzira na njihovu vlasničku strukturu, ako snosi sav rizik povezan sa svojim ulaganjem. Nakon osnivanja novog društva, privatni ulagači, uključujući osnivače, smatraju se neovisnima od tog društva;
73. „fizička osoba” za potrebe članaka 21. i 23. znači osoba koja nije poduzetnik za potrebe članka 107. stavka 1. Ugovora;
74. „vlasnički instrument” znači pružanje kapitala poduzetniku, izravnim ili neizravnim ulaganjem, u zamjenu za vlasništvo nad odgovarajućim udjelom tog poduzetnika;
75. „prva komercijalna prodaja” znači prva prodaja koju poduzetnik izvrši na tržištu proizvoda ili usluga, isključujući ograničene prodaje radi testiranja tržišta;
76. „neuvršteni MSP” znači MSP koji nije uvršten na službeni popis burze, osim alternativnih trgovinskih platformi;
77. „naknadno ulaganje” znači dodatno rizično financijsko ulaganje u poduzetnika nakon najmanje jednog prethodnog kruga rizičnog financijskog ulaganja;
78. „zamjenski kapital” znači kupnja postojećih udjela u poduzetniku od prethodnog ulagača ili vlasnika udjela;

▼ B

79. „zaduženi subjekt” znači Europska investicijska banka i Europski investicijski fond, međunarodna financijska institucija u kojoj je država članica vlasnik udjela, ili financijska institucija osnovana u državi članici usmjerena na postizanje javnog interesa pod nadzorom javnog tijela, tijela javnog prava ili tijela privatnog prava koje pruža javne usluge; zaduženi subjekt može se odabrati ili izravno imenovati u skladu s odredbama Direktive 2004/18/EZ o usklađivanju postupaka za sklapanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavi robe te ugovora o javnim uslugama⁽¹⁾ ili bilo kojeg naknadnog zakonodavstva kojim se ta Direktiva u cijelosti ili djelomično zamjenjuje;
80. „inovacijsko poduzeće” znači poduzeće:
- (a) koje može dokazati, na temelju evaluacije koje je proveo neovisni stručnjak, da će u predvidivoj budućnosti razviti proizvode, usluge ili procese koji su novi ili znatno poboljšani u usporedbi s trenutačnim stanjem u dotičnoj grani industrije, a koji sa sobom nose rizik tehnološkog ili industrijskog neuspjeha; ili
 - (b) čiji troškovi istraživanja i razvoja predstavljaju najmanje 10 % njegovih ukupnih troškova poslovanja u najmanje jednoj od tri godine koje prethode dodjeli potpore ili, u slučaju novoosnovanog poduzeća koje nema ostvarenu nijednu poslovnu godinu, u reviziji njegova trenutačnog poslovnog razdoblja koju je ovjerio vanjski revizor;
81. „alternativna trgovinska platforma” znači multilateralna trgovinska platforma u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom 15. Direktive 2004/39/EZ, na kojoj većinu financijskih instrumenata uvrštenih za trgovanje izdaju MSP-ovi;
82. „zajam” znači sporazum kojim se zajmodavac obvezuje zajmoprimcu dati na raspolaganje dogovoreni iznos u dogovorenom roku i na temelju kojeg je zajmoprimac dužan otplatiti dotični iznos u dogovorenom roku. Može biti u obliku zajma ili drugog instrumenata financiranja, uključujući zakup, kojim se zajmodavcu osigurava prevladavajuća komponenta najmanjeg prinosa. Refinanciranje postojećih zajmova nije prihvatljiv zajam;

Definicije za potpore za istraživanje i razvoj i inovacije

83. „organizacija za istraživanje i širenje znanja” znači subjekt (kao što su sveučilišta, istraživački instituti, agencije za prijenos tehnologije, posrednici u inovaciji, fizičke osobe ili virtualni kolaborativni subjekti usmjereni na istraživanje), bez obzira na njegov pravni status (ustrojstvo na temelju javnog ili privatnog prava) odnosno način financiranja, čiji je prvenstveni cilj nezavisno provoditi temeljno istraživanje, industrijsko istraživanje ili eksperimentalni razvoj ili s rezultatima tih djelatnosti upoznati

⁽¹⁾ SL L 134 od 30.4.2004., str. 114.

▼ B

široku javnost, putem predavanja, objavljivanja ili prijenosa znanja. Ako taj subjekt obavlja i ekonomske djelatnosti, financiranje, troškovi i prihodi tih ekonomskih djelatnosti moraju se obračunati zasebno. Poduzetnici koji imaju presudan utjecaj na takav subjekt, na primjer kao njegovi vlasnici udjela ili članovi, nemaju povlašteni pristup rezultatima koje subjekt proizvede;

84. „temeljno istraživanje” znači eksperimentalni ili teorijski rad poduzet prvenstveno kako bi se stekla nova znanja o temeljnim načelima fenomena i vidljivih činjenica, bez predviđene izravne tržišne primjene ili uporabe;
85. „industrijsko istraživanje” znači planirano istraživanje ili kritički pregled u cilju stjecanja novih znanja i vještina za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga odnosno za postizanje znatnog poboljšanja postojećih proizvoda, procesa ili usluga. To obuhvaća stvaranje sastavnih dijelova složenih sustava i može uključivati izradu prototipova u laboratorijskom okruženju ili u okruženju sa simuliranim sučeljima postojećih sustava te pilot-linije ako je to neophodno za industrijsko istraživanje, prvenstveno za provjeru generičke tehnologije;
86. „eksperimentalni razvoj” znači stjecanje, kombiniranje, oblikovanje i uporaba postojećih znanstvenih, tehnoloških, poslovnih i ostalih mjerodavnih znanja i vještina u cilju razvoja novih ili poboljšanih proizvoda, procesa ili usluga. To može uključivati i, primjerice, djelatnosti u cilju konceptualnog definiranja, planiranja i dokumentiranja novih proizvoda, procesa ili usluga.

Eksperimentalni razvoj može obuhvaćati izradu prototipova, demonstracijske aktivnosti, pilot-projekata, ispitivanje i provjeru novih ili poboljšanih proizvoda, procesa ili usluga u okruženju koje odražava operativne uvjete iz stvarnog života ako je osnovni cilj ostvarenje daljnjih tehničkih poboljšanja na proizvodima, procesima ili uslugama koji nisu u bitnome utvrđeni. To može uključivati i razvoj tržišno upotrebljivog prototipa ili pilot-projekta koji je nužno konačni tržišni proizvod, a preskupo ga je proizvesti samo da bi se upotrebljavao u svrhu demonstracijskih aktivnosti i provjere.

Eksperimentalni razvoj ne uključuje rutinske ili periodične izmjene postojećih proizvoda, proizvodnih linija, proizvodnih procesa, usluga i drugih aktivnosti u tijeku, čak i ako te izmjene znače poboljšanja;

87. „studija izvedivosti” znači evaluacija i analiza potencijala projekta, čiji je cilj podržati proces donošenja odluka objektivnim i racionalnim otkrivanjem njegovih prednosti i nedostataka, mogućnosti i prijetnji (SWOT) te utvrditi resurse potrebne za njegovu provedbu i u konačnici njegove izgleda za uspjeh;

▼ B

88. „troškovi osoblja” znači troškovi istraživača, tehničara i drugog pomoćnog osoblja u mjeri u kojoj je zaposleno na odgovarajućem projektu ili djelatnosti;
89. ► **C1** „po tržišnim uvjetima” znači da se uvjeti transakcije između ugovornih stranaka ne razlikuju od onih koji bi bili utvrđeni između neovisnih poduzeća i nema naznake nedopuštenog dogovaranja. ◀ Za svaku transakciju koja proizlazi iz otvorenog, transparentnog i nediskriminirajućeg postupka smatra se da zadovoljava načelo transakcije po tržišnim uvjetima;
90. „učinkovita suradnja” znači suradnja između najmanje dvije neovisne stranke u cilju razmjene znanja ili tehnologije odnosno ostvarenja zajedničkog cilja na temelju podjele rada, pri čemu stranke zajednički utvrđuju opseg projekta suradnje, doprinose njegovoj provedbi te dijele njegove rizike i rezultate. Jedna stranka ili više njih može snositi cjelokupne troškove projekta te tako smanjiti financijski rizik projekta za druge stranke. Ugovorene usluge i pružanje usluga istraživanja ne smatraju se oblicima suradnje;
91. „istraživačka infrastruktura” znači objekti, resursi i s tim povezane usluge koje znanstvenici upotrebljavaju za provedbu istraživanja u svojem polju te obuhvaća znanstvenu opremu ili komplete instrumenata, resurse koji se temelje na znanju kao što su zbirke, arhivi i strukturirani znanstveni podatci, infrastruktura koje se temelje na informacijskim i komunikacijskim tehnologijama, kao što su infrastruktura GRID, računalna, programerska i komunikacijska infrastruktura, te sva druga sredstva jedinstvene prirode koja su bitna za istraživanje. Takve infrastrukture mogu biti „na jednome mjestu” ili „raspodijeljene” (organizirana mreža resursa) u skladu s člankom 2. točkom (a) Uredbe Vijeća (EZ) br. 723/2009 od 25. lipnja 2009. o pravnom okviru Zajednice za Konzorcij europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) ⁽¹⁾;
92. „inovacijski klasteri” znači strukture ili organizirane skupine neovisnih strana (kao što su inovativna novoosnovana poduzeća, mala, srednja i velika poduzeća te organizacije za istraživanje i širenje znanja, neprofitne organizacije i ostali povezani gospodarski subjekti) osnovane u cilju poticanja inovacijskih aktivnosti, što postižu promicanjem dijeljenja objekata i razmjene znanja i stručnosti te učinkovitim doprinosom prijenosu znanja, umrežavanju, širenju informacija i suradnji među poduzetnicima i drugim organizacijama u klasteru;
93. „visokokvalificirano osoblje” znači osoblje sa sveučilišnim obrazovanjem i najmanje 5 godina mjerodavnog profesionalnog iskustva, koje može uključivati i doktorsku izobrazbu;
94. „savjetodavne usluge za inovacije” znači konzalting, pomoć i usavršavanje u području prijenosa znanja, stjecanja, zaštite i iskorištavanja nematerijalne imovine, primjene normi i propisa koji ih obuhvaćaju;

⁽¹⁾ SL L 206, 8.8.2009., str. 1.

▼ B

95. „usluge podrške inovacijama” znači osiguravanje uredskog prostora, banka podataka, knjižnica, istraživanja tržišta, laboratorija, označavanje kvalitete, ispitivanje i certificiranje za potrebe razvoja učinkovitijih proizvoda, procesa ili usluga;
96. „inovacije organizacije poslovanja” znači provedba nove organizacijske metode u poslovnoj praksi poduzetnika, organizaciji radnog mjesta ili vanjskim odnosima te isključuje promjene koje se temelje na organizacijskim metodama koje poduzetnik već primjenjuje, promjene upravljačke strategije, spajanja i preuzimanja, prestanak uporabe procesa, jednostavnu zamjenu ili proširenje temeljnog kapitala, promjene nastale isključivo kao posljedica promjene faktorskih cijena, prilagođavanje kupcima, lokalizaciju, redovne, sezonske i druge ciklične promjene te trgovinu novim ili znatno poboljšanim proizvodima;
97. „inovacije procesa” znači provedba novih ili znatno poboljšanih metoda proizvodnje ili isporuke (uključujući znatne promjene u tehnikama, opremi ili softveru), isključujući manje izmjene ili poboljšanja, povećanja proizvodnih kapaciteta ili kapaciteta usluga dodavanjem proizvodnih ili logističkih sustava vrlo sličnih onima koji se već upotrebljavaju, prestanak uporabe procesa, jednostavnu zamjenu ili proširenje temeljnog kapitala, promjene nastale isključivo kao posljedica promjene faktorskih cijena, prilagođavanje kupcima, lokalizaciju, redovne, sezonske i druge ciklične promjene te trgovinu novim ili znatno poboljšanim proizvodima;
98. „upućivanje na rad” znači privremeno zapošljavanje osoblja kod korisnika s pravom osoblja na povratak prethodnom poslodavcu;

Definicije za potpore za radnike u nepovoljnom položaju i radnike s invaliditetom

99. „radnik u izrazito nepovoljnom položaju” znači svaka osoba:
- (a) koja nije bila zaposlena s redovnom plaćom najmanje tijekom prethodna 24 mjeseca; ili
 - (b) koja nije bila zaposlena s redovnom plaćom najmanje tijekom prethodnih 12 mjeseci, a pripada jednoj od kategorija od (b) do (g) spomenutih u definiciji „radnik u nepovoljnom položaju”;
100. „zaštićena radna mjesta” znači radna mjesta u poduzetniku u kojem radnici s invaliditetom predstavljaju najmanje 30 % radnika;

Definicije koje se primjenjuju na potpore za zaštitu okoliša

101. „zaštita okoliša” znači svako djelovanje kojim se ublažava i sprečava šteta nanosena fizičkom okolišu ili prirodnim resursima, nastala zbog djelatnosti korisnika, kojim se smanjuje rizik takve štete ili koji vodi učinkovitijoj uporabi prirodnih resursa, uključujući mjere štednje energije i uporabu obnovljivih izvora energije;

▼ B

102. „norma Unije” znači:
- (a) obvezna norma Unije kojom se određuju razine koje pojedinačni poduzetnici moraju postići u pogledu zaštite okoliša; ili
 - (b) obveza na temelju Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ za primjenu najboljih raspoloživih tehnika (NRT) i osiguravanje da razine emisija onečišćujućih tvari nisu više nego što bi bile uz primjenu NRT-a; u slučaju da su razine emisija povezane s NRT-om utvrđene u provedbenim aktima donesenima na temelju Direktive 2010/75/EU, te će razine biti primjenjive za potrebe ove Uredbe; ako su te razine izražene kao raspon, primjenjivat će se granica postizanja NRT-a;

▼ M4

- 102.a „infrastruktura za punjenje” znači fiksna ili mobilna infrastruktura za opskrbu cestovnih vozila električnom energijom;
- 102.b „infrastruktura za opskrbu gorivom” znači fiksna ili mobilna infrastruktura za opskrbu cestovnih vozila vodikom;
- 102.c „vodik iz obnovljivih izvora” znači vodik proizveden elektrolizom vode (u uređaju za elektrolizu na električnu energiju iz obnovljivih izvora) ili reformiranjem bioplina ili biokemijskom pretvorbom biomase ako je u skladu sa zahtjevima održivosti iz članka 29. Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.

▼ B

103. „energetska učinkovitost” znači količina uštede energije utvrđena mjerenjem i/ili procjenom potrošnje prije i poslije provedbe mjere poboljšanja energetske učinkovitosti, uz osiguranje normalizacije vanjskih uvjeta koji utječu na potrošnju energije;

▼ M4

- 103.a „stambena zgrada” znači zgrada koja se sastoji od stanova za jednu ili više obitelji;
- 103.b „socijalne usluge” znači jasno definirane usluge koje ispunjavaju socijalne potrebe, posebno u odnosu na zdravstvenu i dugotrajnu skrb, skrb o djeci, pristup i ponovno uključivanje na tržište rada, socijalne stanove (što podrazumijeva stambeno zbrinjavanje socijalno ugroženih građana ili socijalnih skupina koje se nalaze u nepovoljnijem položaju, kojima je zbog ograničene platežne sposobnosti do stambenog prostora nemoguće doći po tržišnim uvjetima) te skrb za socijalno ranjive skupine i njihovu socijalnu uključenost (kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 11. Odluke Komisije 2012/21/EU ⁽³⁾);

⁽¹⁾ SL L 24, 29.1.2008., str. 8.

⁽²⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

⁽³⁾ Odluka Komisije 2012/21/EU od 20. prosinca 2011. o primjeni članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na državne potpore u obliku naknade za pružanje javnih usluga koje se dodjeljuju određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (SL L 7, 11.1.2012., str. 3.).

▼ M4

- 103.c „digitalizacija” znači uvođenje tehnologija na kojima se zasniva rad elektroničkih uređaja i/ili sustava koji omogućuju povećanje funkcionalnosti proizvoda, razvoj internetskih usluga, modernizaciju procesa ili prelazak na modele poslovanja koji se temelje na proizvodnji robe i pružanju usluga bez posrednika, čime se u konačnici ostvaruje transformativni učinak;
- 103.d „pripremljenost za pametne tehnologije” znači sposobnost zgrada (ili samostalne uporabne cjeline zgrade) da prilagode svoje funkcioniranje potrebama stanara, uključujući poboljšanje energetske učinkovitosti i sveukupnih energetske svojstava zgrada te da prilagode svoje funkcioniranje kao reakciju na signale iz mreže;
- 103.e „malo poduzeće srednje tržišne kapitalizacije” znači poduzetnik koji nije MSP i čiji broj zaposlenih ne premašuje 499, izračunano u skladu s člancima od 3. do 6. Priloga I., čiji godišnji promet ne premašuje 100 milijuna EUR ili čija godišnja bilanca ne prelazi 86 milijuna EUR; više subjekata smatra se jednim poduzetnikom ako je ispunjen bilo koji od uvjeta navedenih u članku 3. stavak 3. Priloga I.;

▼ B

104. „projekt energetske učinkovitosti” znači projekt ulaganja kojim se povećava energetska učinkovitost građevine;
105. „fond za energetske učinkovitost (EEF)” znači specijalizirani instrument ulaganja osnovan za potrebe ulaganja u projekte energetske učinkovitosti usmjerene na poboljšanje energetske učinkovitosti građevina u domaćem i inozemnom sektoru. EEF-om upravlja upravitelj fonda za energetske učinkovitost;
106. „upravitelj fonda za energetske učinkovitost” znači profesionalno upravljačko društvo s pravnom osobnošću, koje odabire i provodi ulaganja u prihvatljive projekte energetske učinkovitosti;
107. „visokoučinkovita kogeneracija” znači kogeneracija koja odgovara definiciji visokoučinkovite kogeneracije utvrđenoj u članku 2. stavku 34. Direktive 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ ⁽¹⁾;
108. „kogeneracija” ili suproizvodnja toplinske i električne energije (CHP) znači istovremena proizvodnja toplinske i električne i/ili mehaničke energije u jednom procesu;
109. „energija iz obnovljivih izvora energije” znači energija koju proizvode postrojenja koja upotrebljavaju samo obnovljive izvore energije te udio, izražen u kalorijskoj vrijednosti, energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije u hibridnim postrojenjima koja upotrebljavaju i konvencionalne izvore energije. Uključuje obnovljivu električnu energiju koja se upotrebljava za punjenje sustava za skladištenje, ali isključuje električnu energiju proizvedenu kao rezultat sustava za skladištenje;

⁽¹⁾ SL L 315, 14.11.2012., str. 1.

▼ B

110. „obnovljivi izvori energije” znači sljedeći obnovljivi nefosilni izvori energije: energija vjetra, solarna, aerotermalna, geotermalna, hidrotermalna i oceanska energija, energija vode, energija biomase, energija iz plinova s odlagališta, plinova iz postrojenja za preradu otpadnih voda i bioloških plinova;
111. „biogorivo” znači tekuće ili plinovito gorivo za potrebe prometa koje se proizvodi iz biomase;
112. „održivo biogorivo” znači biogorivo koje ispunjuje uvjete održivosti utvrđene u članku 17. Direktive 2009/28/EZ;
113. „biogorivo proizvedeno iz prehrambenih sirovina” znači biogorivo iz žitarica i ostalih kultura bogatih škrobom, šećernih kultura i uljarica kako je utvrđeno u prijedlogu Komisije Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 98/70/EZ o kakvoći benzinskih i dizelskih goriva i izmjeni Direktive 2009/28/EZ o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora ⁽¹⁾;
114. „nova i inovativna tehnologija” znači nova i nedokazana tehnologija u odnosu na vrhunsku tehnologiju u industriji, koja nosi rizik tehnološkog ili industrijskog neuspjeha i nije optimizacija ili poboljšanje postojeće tehnologije;
115. „odgovornost za uravnoteženje” znači odgovornost za neravnotežu (odstupanja između proizvodnje, potrošnje i tržišnih transakcija) tržišnog sudionika ili njegova odabranog zastupnika („stranka odgovorna za otklanjanje ravnoteže”), u određenom roku („rok namirivanja neravnoteže”);
116. „standardna obveza otklanjanja neravnoteže” znači nediskriminirajuća obveza otklanjanja neravnoteže u svim tehnologijama tako da niti jedan proizvođač nije oslobođen od te obveze;
117. „biomasa” znači biološki razgrađiva frakcija proizvoda, otpada i ostataka iz poljoprivrede (uključujući tvari životinjskog i biljnog podrijetla), šumarstva i s tim povezanih industrija, uključujući ribarstvo i akvakulturu, te biološki plinovi i biološki razgrađiva frakcija industrijskog i komunalnog otpada;
118. „ukupni srednji troškovi proizvodnje energije” znači izračunani troškovi proizvodnje električne energije u točki spajanja na mrežu za punjenje ili mrežu električne energije. Taj izračun uključuje početni kapital, diskontnu stopu te troškove trajnog poslovanja, goriva i održavanja;
119. „porez za zaštitu okoliša” znači porez s posebnom poreznom osnovicom koji ima jasan negativan učinak na okoliš ili koji za cilj ima oporezivanje određenih djelatnosti, roba ili usluga tako da troškovi zaštite okoliša mogu biti uključeni u njihovu cijenu i/ili tako da se proizvođači i potrošači usmjere na djelatnosti koje su prihvatljivije za okoliš;

⁽¹⁾ COM(2012) 595, 17.10.2012.

▼ B

120. „najniža razina oporezivanja u Uniji” znači najniža razina oporezivanja koja je predviđena zakonodavstvom Unije; za energente i električnu energiju ta je najniža razina oporezivanja određena u Prilogu I. Direktivi Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije ⁽¹⁾;
121. „onečišćena lokacija” znači lokacija na kojoj je potvrđena prisutnost opasnih tvari, koju je uzrokovao čovjek, do te mjere da predstavlja znatan rizik za zdravlje ljudi ili okoliš uzimajući u obzir trenutačnu ili odobrenu buduću uporabu zemljišta;
122. „načelo 'onečišćivač plaća’” znači da troškove mjera koje su usmjerene na onečišćenje treba snositi onečišćivač koji uzrokuje onečišćenje;
123. „onečišćenje” znači šteta koju je prouzročio onečišćivač izravno ili neizravno nanoseći štetu okolišu, odnosno stvarajući uvjete koji vode takvoj šteti za fizički okoliš ili prirodna bogatstva;
124. „energetski učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje” znači sustav centraliziranoga grijanja i hlađenja koji odgovara definiciji sustava učinkovitog centraliziranoga grijanja i hlađenja utvrđenoj u članku 2. stavcima 41. i 42. Direktive 2012/27/EU. Definicija uključuje postrojenja za proizvodnju grijanja/hlađenja i mrežu (uključujući povezane objekte) potrebnu za distribuciju grijanja/hlađenja od proizvodnih jedinica do prostora potrošača;
125. „onečišćivač” znači osoba koja izravno ili neizravno nanosi štetu okolišu ili stvara uvjete koji vode takvoj šteti;
126. „ponovna uporaba” znači svaki postupak kojim se proizvod ili komponente koji nisu otpad ponovno upotrebljavaju za istu namjenu za koju su izvorno zamišljeni;
127. „priprema za ponovnu uporabu” znači svaki postupak provjeravanja, čišćenja ili popravljanja radi uporabe kojim se proizvodi ili sastojci proizvoda koji su postali otpad pripremaju za ponovnu uporabu bez dodatne prethodne prerade;
128. „recikliranje” znači svaki postupak uporabe kojim se otpad prerađuje u proizvode, materijale ili tvari namijenjene njihovoj izvornoj uporabi ili nekoj drugoj svrsi. Ono obuhvaća preradu organskog materijala, ali ne i energetske uporabu, preradu u materijal koji se rabi kao gorivo ili materijal za nasipavanje;
129. „vrhunac tehnologije” znači proces u kojem je ponovna uporaba otpadnog proizvoda u proizvodnji konačnog proizvoda ekonomski profitabilna uobičajena praksa. Ako je to prikladno, pojam „vrhunac tehnologije” mora se tumačiti sa stajališta tehnologije Unije i unutarnjeg tržišta Unije;

⁽¹⁾ SL L 283, 31.10.2003., str. 51.

▼B

130. „energetska infrastruktura” znači svaka fizička oprema ili objekt koji je smješten unutar Unije ili povezuje Uniju s najmanje jednom trećom zemljom, a razvrstan je u jednu od sljedećih kategorija:

(a) za električnu energiju:

- i. infrastruktura za prijenos, kako je utvrđena u članku 2. stavku 3. Direktive 2009/72/EZ od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije ⁽¹⁾;
- ii. infrastruktura za distribuciju, kako je utvrđena u članku 2. stavku 5. Direktive 2009/72/EZ;
- iii. objekti za skladištenje električne energije, utvrđeni kao objekti za trajno ili privremeno skladištenje električne energije u nadzemnoj ili podzemnoj infrastrukturi ili geološkim lokacijama, pod uvjetom da su izravno povezani na visokonaponske kabele oblikovane za napon od 110 kV ili više;
- iv. svaka oprema ili postrojenje koji su potrebni kako bi sustavi utvrđeni u točkama i. do iii. radili na siguran, zaštićen i učinkovit način, uključujući sustave zaštite, praćenja i nadzora na svim naponskim razinama i podstanicama; i
- v. pametne mreže, utvrđene kao svaka oprema, kabel ili postrojenje, na razini prijenosa niskonaponske i sredje-naponske distribucije s ciljem dvostrane digitalne komunikacije u stvarnom vremenu ili gotovo stvarnom vremenu, interaktivnog i pametnog praćenja i upravljanja proizvodnjom, prijenosom, distribucijom i potrošnjom električne energije u elektroenergetskoj mreži za potrebe razvoja mreže koja učinkovito objedinjuje ponašanje i djelatnosti svih korisnika koji su na nju spojeni, tj. proizvođača, potrošača i onih koji rade oboje, kako bi se osigurao ekonomski učinkovit i održiv elektroenergetski sustav s niskim gubitcima te visokom kakvoćom i sigurnošću opskrbe i zaštitom;

(b) za plin:

- i. plinovodi za prijenos i distribuciju za transport prirodnog plina i bioplina koji čine dio mreže, isključujući visokotlačne plinovode koji se upotrebljavaju kao proizvodni plinovi ili za lokalnu distribuciju prirodnog plina;
- ii. podzemni skladišni objekti koji su povezani s visokotlačnim plinovodima iz točke i.;
- iii. objekti za prihvat, skladištenje, uplinjavanje ili dekompresiju ukapljenog prirodnog plina (UPP) ili stlačenog prirodnog plina (SPP); i
- iv. svaka oprema ili instalacija potrebna kako bi sustav radio na siguran, zaštićen i učinkovit način ili kako bi se omogućili dvosmjerni kapaciteti, uključujući postaje za stlačivanje plina;

⁽¹⁾ SL L 211, 14.8.2009., str. 55.

▼B

- (c) za naftu:
- i. naftovodi koji se upotrebljavaju za transport sirove nafte;
 - ii. crpne postaje i skladišni objekti potrebni za rad naftovoda za sirovu naftu; i
 - iii. svaka oprema ili instalacija potrebna kako bi dotični sustav radio na ispravan, siguran i učinkovit način, uključujući sustave zaštite, praćenja i nadzora te uređaje za obrnuti protok;
- (d) za CO₂: mreže plinovoda, uključujući povezane kompresorske stanice, za transport CO₂ do skladišnih lokacija kako bi se CO₂ ubrizgao u odgovarajuće podzemne geološke formacije radi trajnog skladištenja;

131. „zakonodavstvo o unutarnjem energetsom tržištu” obuhvaća Direktivu 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije, Direktivu 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina ⁽¹⁾, Uredbu (EZ) br. 713/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o osnivanju Agencije za suradnju energetske regulatora ⁽²⁾; Uredbu (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije ⁽³⁾ i Uredbu (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina ⁽⁴⁾ ili bilo koje naknadno zakonodavstvo kojim se ti akti u cijelosti ili djelomično zamjenjuju;

Definicije koje se primjenjuju na socijalne potpore za prijevoz stanovnika udaljenih regija

132. „uobičajeno boravište” znači mjesto na kojem fizička osoba živi najmanje 185 dana godišnje svake kalendarske godine zbog osobnih i profesionalnih veza; u slučaju osoba čije su profesionalne veze na mjestu koje se razlikuje od mjesta njihovih osobnih veza te koje žive u dvije države članice ili više njih, njihovo uobičajeno boravište smatra se mjestom njihovih osobnih veza ako se u njega redovno vraćaju; ako osobe žive u državi članici kako bi vršile djelatnosti ograničenog trajanja, njihovo mjesto boravišta i dalje se smatra mjestom njihovih osobnih veza, neovisno o tome vraćaju li se onamo tijekom navedenih djelatnosti; pohađanje sveučilišta ili škole u drugoj državi članici nije prijenos uobičajenog boravišta; „uobičajeno boravište” može imati i značenje koje je tom pojmu pripisano prema nacionalnom pravu država članica;

⁽¹⁾ SL L 211, 14.8.2009., str. 94.

⁽²⁾ SL L 211, 14.8.2009., str. 1.

⁽³⁾ SL L 211, 14.8.2009., str. 15.

⁽⁴⁾ SL L 211, 14.8.2009., str. 36.

▼ B**Definicije za potpore za širokopojasne infrastrukture****▼ M4****▼ B**

134. „građevinski radovi povezani sa širokopojasnim internetom” znači građevinski radovi nužni za uvođenje širokopojasne mreže, poput iskopavanja ceste kako bi se omogućilo postavljanje (širokopojasnih) vodova;
135. „vodovi” znači podzemne cijevi ili vodiči koji se upotrebljavaju za postavljanje (vlaknastih, bakrenih ili koaksijalnih) kabela širokopojasne mreže;
136. „fizičkim izdvajanjem” omogućuje se pristupanje pristupnoj mreži konačnog korisnika, a vlastitim prijenosnim sustavima konkurenata omogućuje se izravan prijenos preko nje;

▼ M4

137. „pasivna mreža” znači mreža bez aktivnih elemenata, kao što su: građevinska infrastruktura, cijevi, kanali, revizijska okna, šahtovi, svjetlovodne niti bez prijenosne opreme, ormarići, napajanje, antenske instalacije, pasivne antene, antenski stupovi, drveni stupovi i tornjevi;

▼ B

139. „veleprodajni pristup” znači pristup kojim se operatoru omogućuje uporaba opreme drugog operatora. Najširi mogući pristup koji se omogućuje diljem relevantne mreže na temelju trenutnog tehnološkog razvoja uključuje barem sljedeće proizvode za pristup. Za mreže FTTH/FTTB – pristup vodovima, pristup optičkim vlaknima, izdvojeni pristup lokalnoj petlji i pristup toku bitova. Za kabelske mreže – pristup vodovima i pristup toku bitova. Za mreže FTTC – pristup vodovima, izdvajanje potpetlje i pristup toku bitova. Za pasivnu mrežnu infrastrukturu – pristup vodovima, pristup optičkim vlaknima i/ili izdvojeni pristup lokalnoj petlji. Za širokopojasne mreže utemeljene na ADSL-u – izdvojeni pristup lokalnoj petlji, pristup toku bitova. Za mobilne ili bežične mreže – tok bitova, dijeljenje stupova i pristup prijenosnim mrežama. Za satelitske platforme – pristup toku bitova.

▼ M4

- 139.a „objekti kojima je dostupna mogućnost pristupa” znači objekte koji se u kratkom roku mogu povezati uz uobičajenu naknadu za aktivaciju krajnjeg korisnika, bez obzira na to jesu li ti objekti povezani s mrežom. Operater može prijaviti objekte kao objekte kojima je dostupna mogućnost pristupa samo ako se na zahtjev krajnjeg korisnika obveže povezati objekte uz standardne aktivacijske naknade, tj. bez dodatnih ili izvanrednih troškova i da to nipošto ne premašuje uobičajene troškove u predmetnoj državi članici. Pružatelj elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga mora moći povezati i aktivirati tu uslugu u konkretnim objektima u roku od četiri tjedna od datuma zahtjeva;

▼M4

- 139.b „društveno-ekonomski pokretači” znači subjekti koji svojom misijom, prirodom ili lokacijom mogu izravno ili neizravno donijeti veliku socioekonomsku korist građanima, poduzećima i lokalnim zajednicama na svojem području ili području utjecaja, a to su, među ostalima, javna tijela, javni ili privatni subjekti kojima je povjereno pružanje usluga od općeg interesa ili usluga od općeg gospodarskog interesa kako je utvrđeno u članku 106. stavku 2. Ugovora te poduzeća koja su digitalno intenzivna;
- 139.c „koridor 5G” znači prometni pravac, cesta, željeznička pruga ili unutarnji plovni put u potpunosti pokriven infrastrukturom za digitalno povezivanje, a, posebno sustavima 5G, kojima se omogućuje neprekinuto pružanje sinergijskih digitalnih usluga, kako je to definirano u Uredbi (EU) 2021/1153 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, kao što su povezana i automatizirana mobilnost, slične usluge pametne mobilnosti za željeznice ili digitalna povezanost na unutarnjim plovnim putovima;

▼B**Definicije za potpore za ulaganje u kulturu i očuvanje baštine**

140. „zahtjevna audiovizualna djela” znači djela koja su tako odredile države članice na temelju prethodno utvrđenih kriterija pri uspostavljanju programa ili dodjeli potpore i mogu uključivati filmove čija je jedina izvorna verzija na jeziku države članice s ograničenim državnim područjem, stanovništvom ili jezičnim područjem, kratke filmove, prvi i drugi film režisera, dokumentarne filmove ili niskoproračunske filmove ili druga komercijalno zahtjevna djela;
141. „popis Odbora za razvojnu pomoć OECD-a” znači sve zemlje i državna područja koji su prihvatljivi za primanje službene pomoći za razvoj i uvršteni na popis koji je sastavila Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD);
142. „razumna dobit” određuje se u odnosu na tipičnu dobit za dotični sektor. U svakom slučaju, razumno će se smatrati stopa povrata kapitala koja ne premašuje odgovarajuću zamjensku stopu uvećanu za premiju od 100 osnovnih bodova.

Definicije za potpore za sportske i višenamjenske rekreativne infrastrukture

143. „profesionalni sport” znači bavljenje sportom kao plaćenim zaposlenjem ili dužnošću za koju se dobiva naknada, bez obzira na to je li između profesionalnog sportaša i odgovarajuće sportske organizacije zasnovan službeni ugovor o radu ili nije ako nadoknada premašuje trošak sudjelovanja i čini znatan udio u prihodu sportaša. Putni troškovi i troškovi smještaja radi sudjelovanja na sportskom događaju ne smatraju se nadoknadom za potrebe ove Uredbe.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/1153 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Instrumenta za povezivanje Europe i stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1316/2013 i (EU) br. 283/2014 (SL L 249, 14.7.2021., str. 38.)

▼ **M1****Definicije potpora za regionalne zračne luke**

144. „infrastruktura zračne luke” znači infrastruktura i oprema za pružanje usluga zračne luke koje zračna luka pruža zračnim prijevoznicima i različitim pružateljima usluga, uključujući uzletno-sletne staze, terminale, stajanke, rulne staze, centraliziranu infrastrukturu za zemaljske usluge i ostale objekte koji izravno pružaju podršku uslugama zračne luke, isključujući infrastrukturu i opremu koja je prije svega potrebna za obavljanje nezrakoplovnih djelatnosti;
145. „zračni prijevoznik” znači svaki zračni prijevoznik s valjanom radnom licencijom koju je izdala država članica ili članica Europskoga zajedničkog zračnog prostora u skladu s Uredbom (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
146. „zračna luka” znači subjekt ili skupina subjekata koji obavljaju ekonomsku djelatnost pružanja usluge zračne luke zračnim prijevoznicima;
147. „usluge zračne luke” znači usluge koje zračna luka ili bilo koja njezina podružnica pružaju zračnim prijevoznicima u svrhu osiguranja upravljanja zrakoplovima od slijetanja do polijetanja te putnicima i teretom, kako bi se zračnim prijevoznicima omogućilo pružanje usluga zračnog prometa, uključujući pružanje zemaljskih usluga i osiguranje centralizirane infrastrukture za zemaljske usluge;
148. „prosječni godišnji putnički promet” znači vrijednost utvrđena na temelju dolaznog i odlaznog putničkog prometa tijekom dviju financijskih godina koje prethode godini u kojoj je potporadodijeljena;
149. „centralizirana infrastruktura za zemaljske usluge” znači infrastruktura kojom obično upravlja upravitelj zračne luke, a na raspolaganju je različitim pružateljima zemaljskih usluga aktivnima u zračnoj luci u zamjenu za naknadu, osim opreme koja je u vlasništvu ili kojom upravljaju pružatelji zemaljskih usluga;
150. „vlak velikih brzina” znači vlak koji može dosegnuti brzinu veću od 200 km/h;
151. „zemaljske usluge” znači usluge koje se pružaju korisnicima zračne luke u zračnim lukama kako je opisano u Prilogu Direktivi 96/67/EZ ⁽²⁾;
152. „nezrakoplovne djelatnosti” znači komercijalne usluge koje se pružaju zračnim prijevoznicima ili drugim korisnicima zračne luke, kao što su pomoćne usluge za putnike, špeditere ili druge pružatelje usluga, iznajmljivanje ureda i prodavaonica, automobilskih parkirališta i hotela;

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (SL L 293, 31.10.2008., str. 3.).

⁽²⁾ Direktiva Vijeća 96/67/EZ od 15. listopada 1996. o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice (SL L 272, 25.10.1996., str. 36.).

▼ **M1**

153. „regionalna zračna luka” znači zračna luka s prosječnim godišnjim putničkim prometom do 3 milijuna putnika;

Definicije potpora za luke

154. „luka” znači prostor kopna i vode sastavljen od takve infrastrukture i opreme koja omogućuje prihvat plovila, njihov utovar i istovar, pohranjivanje robe, primanje i isporuku te robe te ukrcaj i iskrcaj putnika, posade i drugih osoba te svake druge infrastrukture nužne za prijevoznike unutar lučkog područja;
155. „pomorska luka” znači luka, u pravilu za prihvat morskih plovila;
156. „luka unutarnjih plovnih putova” znači luku koja nije pomorska luka, za primanje plovila unutarnjih plovnih putova;
157. „lučka infrastruktura” znači infrastruktura i oprema za pružanje lučkih usluga povezanih s prijevozom, npr. pristaništa koja se koriste za vezivanje brodova, obalni zidovi, lukobrani i plutajuće pontonske rampe u plimnim područjima, unutarnji bazeni, zemljište dobiveno nasipanjem i melioracijom, infrastruktura za alternativna goriva te infrastruktura za prihvat brodskog otpada i ostataka tereta;
158. „nadgrađe luke” znači rješenja na površini (npr. za skladištenje), nepokretna oprema (skladišta i zgrade terminala) i mobilna oprema (npr. dizalice) smještena u luci za pružanje lučkih usluga povezanih s prijevozom;
159. „pristupna infrastruktura” znači bilo koja vrsta infrastrukture nužne za pristup i ulazak korisnika pomorske ili luke unutarnjih plovnih putova s kopna ili mora i rijeke, posebno prilazne ceste, prilazne željezničke pruge, lukobrane, pristupne kanale i ustave;
160. „jaružanje” znači uklanjanje taloga s dna plovnog puta za pristup luci ili u luci;
161. „infrastruktura za alternativna goriva” znači fiksna, pokretna ili odobalna lučka infrastruktura koja luci omogućuje prihvat plovila koja koriste goriva kao što su električna energija, vodik, biogoriva kako su definirana u članku 2. točki i. Direktive 2009/28/EZ, sintetička i parafinska goriva, prirodni plin, uključujući biometan u plinovitom obliku (stlačeni prirodni plin (SPP)) i ukapljenom obliku (ukapljeni prirodni plin (UPP)) te ukapljeni naftni plin (UNP) koja služe, barem dijelom, kao zamjena za izvore fosilnih goriva u opskrbi prometa energijom, imaju potencijal da pridonose dekarbonizaciji prometnog sustava i poboljšavaju ekološku učinkovitost prometnog sektora;
162. „plovilo” znači plutajuća morska struktura, samokretna ili ne, s jednim ili više deplasmanskih trupova;
163. „morsko plovilo” znači plovila, osim onih što plove isključivo ili uglavnom u unutarnjim plovnim putovima ili plovnim putovima unutar ili u blizini zaklonjenih voda;

▼ **M1**

164. „plovila unutarnjih plovnih putova” znači plovila namijenjena isključivo ili uglavnom plovidbi unutarnjim plovnim putovima ili plovnim putovima unutar ili u blizini zaklonjenih voda;
165. „infrastruktura za prihvat brodskog otpada i ostataka tereta” znači fiksni, plutajući ili pokretni lučki objekt koji može prihvatiti brodski otpad ili ostatke tereta kako je definirano Direktivom 2000/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.

▼ **M4**

Definicije potpore uključene u financijske proizvode koji se podupiru iz fonda InvestEU (pojmovi definirani pod drugim naslovima iz ovoga članka imaju isto značenje kako je utvrđeno u tim naslovima i za potpore uključene u financijske proizvode koji se podupiru iz fonda InvestEU)

166. „fond InvestEU”, „jamstvo EU-a”, „financijski proizvod”, „nacionalne razvojne banke ili institucije” i „provedbeni partner” imaju značenje utvrđeno u članku 2. Uredbe (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća;
167. „financijski posrednik” za potrebe odjeljka 16. znači financijski posrednik u smislu točke 34., osim provedbenih partnera;
168. „komercijalni financijski posrednik” znači financijski posrednik koji posluje s ciljem ostvarivanja dobiti i potpuno na vlastiti rizik, bez javnog jamstva, pri čemu se nacionalne razvojne banke ili institucije ne smatraju komercijalnim financijskim posrednicima;
169. „gradski čvor TEN-T” ima značenje utvrđeno u članku 3. točki (p) Uredbe (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾;
170. „novi sudionik” znači željeznički prijevoznik u smislu članka 3. stavka 1. Direktive 2012/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ koji ispunjava sljedeće uvjete:
- (a) dozvolu za relevantni tržišni segment dobio je u skladu s člankom 17. stavkom 3. Direktive 2012/34/EU manje od dvadeset godina prije dodjele potpore;
 - (b) nije u smislu članka 3. stavka 3. Priloga I. ovoj Uredbi povezan sa željezničkim prijevoznikom koji je u bilo kojoj državi članici dobio dozvolu u smislu članka 3. stavka 14. Direktive 2012/34/EU prije 1. siječnja 2010.;

⁽¹⁾ Direktiva 2000/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2000. o lučkim uređajima za prihvat brodskog otpada i ostataka tereta (SL L 332, 28.12.2000., str. 81.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o smjernicama Unije za razvoj transeuropske prometne mreže i stavljanju izvan snage Odluke br. 661/2010/EU (SL L 348, 20.12.2013., str. 1.)

⁽³⁾ Direktiva 2012/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 21. studenoga 2012. o uspostavi jedinstvenog Europskog željezničkog prostora (SL L 343, 14.12.2012., str. 32.).

▼M4

171. „gradski prijevoz” znači prijevoz unutar grada ili aglomeracije i njegovih zona dnevnih migracija;
172. „ekosustav”, „bioraznolikost” i „dobro stanje ekosustava” imaju značenje kako je definirano u članku 2. stavku 1. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;

▼B*Članak 3.***Uvjeti za izuzeće**

Programi potpora, pojedinačne potpore dodijeljene na temelju programa potpora i jednokratne potpore spojivi su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 2. ili 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora, pod uvjetom da dotične potpore ispunjuju sve uvjete utvrđene u poglavlju I. ove Uredbe i posebne uvjete za odgovarajuću kategoriju potpore utvrđene u poglavlju III. ove Uredbe.

*Članak 4.***Pragovi za prijavu**

1. Ova Uredba ne primjenjuje se na potpore koje premašuju sljedeće pragove:

- (a) za regionalne potpore za ulaganje: „prilagođeni iznos potpore” izračunan u skladu s mehanizmom određenim u članku 2. točki 20. za ulaganja s prihvatljivim troškovima u iznosu od 100 milijuna EUR;
- (b) za regionalne potpore za urbani razvoj: 20 milijuna EUR kako je utvrđeno u članku 16. stavku 3.;
- (c) za potpore za ulaganje za MSP-ove: 7,5 milijuna EUR po poduzetniku po projektu ulaganja;
- (d) za potpore za savjetodavne usluge u korist MSP-ova: 2 milijuna EUR po poduzetniku po projektu;
- (e) za potpore MSP-ovima za sudjelovanje na sajmovima: 2 milijuna EUR po poduzetniku po godini;

▼M4

- (f) za potpore za poduzetnike koji sudjeluju u projektima europske teritorijalne suradnje: za potpore na temelju članka 20.: 2 milijuna EUR po poduzetniku po projektu; za potpore na temelju članka 20.a: iznosi utvrđeni u članku 20.a stavku 2. po poduzetniku po projektu;

▼B

- (g) za potpore za rizično financiranje: 15 milijuna EUR po prihvatljivom poduzetniku kako je utvrđeno u članku 21. stavku 9.;

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

▼ B

- (h) za potpore za novoosnovana poduzeća: iznosi po poduzetniku utvrđeni u članku 22. stavcima 3., 4. i 5.;
- (i) za potpore za istraživanje i razvoj;
 - i. ako je projekt pretežno temeljno istraživanje: 40 milijuna EUR po poduzetniku po projektu; to je slučaj ako više od polovice prihvatljivih troškova projekta nastaje putem djelatnosti obuhvaćenih kategorijom temeljnog istraživanja;
 - ii. ako je projekt pretežno industrijsko istraživanje: 20 milijuna EUR po poduzetniku po projektu; to je slučaj ako više od polovice prihvatljivih troškova projekta nastaje putem djelatnosti obuhvaćenih kategorijom industrijskog istraživanja ili kategorijama industrijskog istraživanja i temeljnog istraživanja zajedno;
 - iii. ako je projekt pretežno eksperimentalni razvoj: 15 milijuna EUR po poduzetniku po projektu; to je slučaj ako više od polovice prihvatljivih troškova projekta nastaje putem djelatnosti obuhvaćenih kategorijom eksperimentalnog razvoja;
 - iv. ako se projekt ostvaruje u okviru inicijative EUREKA ili se provodi u okviru zajedničkog poduzeća uspostavljenog na temelju članka 185. ili članka 187. Ugovora, iznosi iz točaka i. do iii. udvostručuju se;
 - v. ako se potpore za projekte istraživanja i razvoja dodjeljuju u obliku povratnih predujmova koji se, u nedostatku prihvaćene metodologije za izračunavanje njihova bruto ekvivalenta bespovratnog sredstva, izražavaju kao postotak prihvatljivih troškova, a mjerom se predviđa da se u slučaju uspješnog rezultata projekta, zasnovanog na temelju razumne i promišljene pretpostavke, predujmovi vraćaju uz kamatnu stopu koja je jednaka najmanje diskontnoj stopi primjenjivoj u trenutku dodjele potpore, iznos iz točaka i. do iv. povećavaju se za 50 %;
 - vi. za potpore za studije izvedivosti u pripremi istraživačkih djelatnosti: 7,5 milijuna EUR po studiji;

▼ M4

- vii. za potpore MSP-ovima za projekte istraživanja i razvoja kojima je dodijeljena oznaka kvalitete „pečat izvrsnosti” i koji se provode u skladu s člankom 25.a, iznos iz članka 25.a;
- viii. za potpore za aktivnosti Marie Skłodowska-Curie i aktivnosti u okviru Provjere koncepta ERC-a koje se provode u skladu s člankom 25.b, iznosi iz članka 25.b;
- ix. za potpore povezane sa sufinanciranim projektima istraživanja i razvoja koji se provode u skladu s člankom 25.c, iznosi iz članka 25.c.;
- x. za potpore za aktivnosti udruživanja, iznosi iz članka 25.d;

▼ B

- (j) za potpore za ulaganje u istraživačke infrastrukture: 20 milijuna EUR po infrastrukturi;

▼ B

- (k) za potpore za inovacijske klustere: 7,5 milijuna EUR po klasteru;
- (l) za potpore za inovacije za MSP-ove: 5 milijuna EUR po poduzetniku po projektu;
- (m) za potpore za inovacije procesa i organizacije poslovanja: 7,5 milijuna EUR po poduzetniku po projektu;
- (n) za potpore za usavršavanje: 2 milijuna EUR po projektu usavršavanja;
- (o) za potpore za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju: 5 milijuna EUR po poduzetniku po godini;
- (p) za potpore za zapošljavanje radnika s invaliditetom u obliku subvencija za plaće: 10 milijuna EUR po poduzetniku po godini;
- (q) za potpore za nadoknadu dodatnih troškova zapošljavanja radnika s invaliditetom: 10 milijuna EUR po poduzetniku po godini;
- (r) za potpore za nadoknadu troškova pomoći pružene radnicima u nepovoljnom položaju: 5 milijuna EUR po poduzetniku po godini;

▼ M4

- (s) za potpore za ulaganje u zaštitu okoliša, isključujući potpore za ulaganje u javno dostupnu infrastrukturu za punjenje ili opskrbu gorivom za vozila s nultim ili niskim emisijama, potpore za ulaganje u zbrinjavanje onečišćenih lokacija i potpore za distribucijsku mrežu postrojenja energetske učinkovitog centraliziranoga grijanja i hlađenja: 15 milijuna EUR po poduzetniku po projektu ulaganja; 30 milijuna EUR za potpore za ulaganja u energetske učinkovitost u određenim zgradama obuhvaćenima područjem primjene članka 38. stavka 3.a; i 30 milijuna EUR ukupnog nominalnog preostalog financiranja za potpore za ulaganja u energetske učinkovitost određenih zgrada obuhvaćenih područjem primjene članka 38. stavka 7;
- (s a) za javno dostupnu infrastrukturu za punjenje i/ili opskrbu gorivom za vozila s nultim ili niskim emisijama ugljika: 15 milijuna EUR po poduzetniku po projektu, a u slučaju programa, prosječni godišnji proračun državne potpore do 150 milijuna EUR;
- (t) za potpore za ulaganje u projekte energetske učinkovitosti, iznosi iz članka 39. stavka 5.;

▼ B

- (u) za potpore za ulaganje u zbrinjavanje onečišćenih lokacija: 20 milijuna EUR po poduzetniku po projektu ulaganja;
- (v) za operativne potpore za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora i operativne potpore za promicanje energije iz obnovljivih izvora u malim postrojenjima: 15 milijuna EUR po poduzetniku po projektu. Ako se potpore dodjeljuju na temelju konkurentnog natječajnog postupka u skladu s člankom 42.: 150 milijuna EUR godišnje uzimajući u obzir kombinirani proračun svih programa obuhvaćenih člankom 42.;

▼ B

- (w) za potpore za ulaganje u distribucijsku mrežu za centralizirano grijanje ili hlađenje: 20 milijuna EUR po poduzetniku po projektu ulaganja;
- (x) za potpore za ulaganje u energetska infrastrukturu: 50 milijuna EUR po poduzetniku po projektu ulaganja;

▼ M4

- (y) za potporu za uvođenje fiksnih širokopojsnih mreža koja se dodjeljuje u obliku bespovratnih sredstava: 100 milijuna EUR ukupnih troškova po projektu; za potpore za fiksne širokopojsne infrastrukture koje se dodjeljuju u obliku financijskog instrumenta, nominalni iznos ukupnog financiranja dodijeljenog bilo kojem krajnjem korisniku po projektu ne smije premašiti 150 milijuna EUR;
- (y a) za potporu za uvođenje mobilnih mreža 4G ili 5G dodijeljenju koja se dodjeljuje u obliku bespovratnih sredstava: 100 milijuna EUR ukupnih troškova po projektu; za potpore za mobilne mreže 4G ili 5G koje se dodjeljuju u obliku financijskog instrumenta, nominalni iznos ukupnog financiranja dodijeljenog bilo kojem krajnjem korisniku po projektu ne smije premašiti 150 milijuna EUR;
- (y b) za potpore za određene projekte od zajedničkog interesa u području transeuropskih infrastruktura za digitalno povezivanje koji se financiraju u skladu s Uredbom (EU) 2021/1153 Europskog parlamenta i Vijeća ili kojima je dodijeljena oznaka „pečat izvrsnosti” u skladu s tom Uredbom, koje se dodjeljuju u obliku bespovratnih sredstava: 100 milijuna EUR ukupnih troškova po projektu; za potpore za određene projekte od zajedničkog interesa u području transeuropskih infrastruktura koje se dodjeljuju u obliku financijskog instrumenta, nominalni iznos ukupnog financiranja dodijeljenog bilo kojem krajnjem korisniku po projektu ne smije premašiti 150 milijuna EUR;
- (y c) za potpore u obliku programa s bonovima za povezivanje: ukupni proračun za državne potpore tijekom 24 mjeseca za sve programe vaučera za povezivost u državi članici ne smije premašiti 50 milijuna EUR (ukupni iznos koji uključuje nacionalne, regionalne ili lokalne programe vaučera);

▼ M1

- (z) za potpore za ulaganje u kulturu i očuvanje baštine: 150 milijuna EUR po projektu; za operativne potpore za kulturu i očuvanje baštine: 75 milijuna EUR po poduzetniku po godini;

▼ B

- (aa) za programe potpora za audiovizualna djela: 50 milijuna EUR po programu po godini;

▼ M1

- (bb) za potpore za ulaganje u sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu 30 milijuna EUR ili ukupni troškovi koji premašuju 100 milijuna EUR po projektu; za operativne potpore za sportsku infrastrukturu: 2 milijuna EUR po infrastrukturi po godini;

▼ B

- (cc) za potpore za ulaganje u lokalne infrastrukture: 10 milijuna EUR ili ukupni troškovi koji premašuju 20 milijuna EUR za istu infrastrukturu;

▼ M1

- (dd) za potpore za ulaganje u regionalne zračne luke: intenziteti potpore i iznosi potpore utvrđeni u članku 56.a;
- (ee) za potpore za ulaganje u morske luke: prihvatljivi troškovi od 130 milijuna EUR za pojedinačni projekt ulaganja (ili 150 milijuna EUR po projektu ulaganja u morsku luku uključenu u radni plan koridora središnje mreže iz članka 47. Uredbe (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾); u odnosu na jaružanje, projekt se definira kao sve jaružanje provedeno u jednoj kalendarskoj godini;
- (ff) za potpore za ulaganje u luke unutarnjih plovnih putova: prihvatljivi troškovi od 40 milijuna EUR za pojedinačni projekt ulaganja (ili 50 milijuna EUR po projektu ulaganja u luku unutarnjih plovnih putova uključenu u radni plan koridora središnje mreže iz članka 47. Uredbe (EU) br. 1315/2013); u odnosu na jaružanje, projekt se definira kao sve jaružanje provedeno u jednoj kalendarskoj godini;

▼ M4

- (gg) za potpore uključene u financijske proizvode koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU: iznosi utvrđeni u poglavlju III. odjeljku 16.; i
- (hh) za potpore MSP-ovima za troškove nastale sudjelovanjem u projektima lokalnog razvoja („CLLD”) pod vodstvom zajednice i projektima operativne skupine Europskog partnerstva za inovacije („EIP”) za produktivnost i održivost u poljoprivredi: za potpore na temelju članka 19.a: 2 milijuna EUR po poduzetniku po projektu; za potpore na temelju članka 19.b: iznosi utvrđeni u članku 19.b stavku 2. po projektu.

▼ B

- 2. Pragovi utvrđeni ili spomenuti u stavku 1. ne smiju se izbjegavati umjetnim razdvajanjem programa ili projekata potpore.

*Članak 5.***Transparentnost potpora**

1. Ova se Uredba primjenjuje isključivo na potpore za koje je moguće točno izračunati bruto ekvivalent bespovratnog sredstva *ex ante* bez potrebe za provođenjem procjene rizika („transparentne potpore”).
2. Sljedeće kategorije potpora smatraju se transparentnima:
 - (a) potpore u obliku bespovratnih sredstava i subvencija kamatnih stopa;
 - (b) potpore u obliku zajmova ako je bruto ekvivalent bespovratnog sredstva izračunan na temelju referentne stope koja prevladava u trenutku dodjele potpore;

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o smjernicama Unije za razvoj transeuropske prometne mreže i stavljanju izvan snage Odluke br. 661/2010/EU (SL L 348, 20.12.2013., str. 1.).

▼B

- (c) potpore u obliku jamstava:
 - i. ako je bruto ekvivalent bespovratnog sredstva izračunan na temelju premija sigurne luke utvrđenih u obavijesti Komisije; ili
 - ii. ako je metodologija za izračun bruto ekvivalenta bespovratnog sredstva jamstva bila prihvaćena prije provedbe mjere, na temelju Obavijesti Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o EZ-u na državne potpore u obliku jamstava ⁽¹⁾, ili naknadne obavijesti kojom je ona zamijenjena, nakon prijave te metodologije Komisiji u skladu s tada primjenjivom uredbom Komisije u području državnih potpora, a odobrena se metodologija izričito odnosi na dotičnu vrstu jamstva i temeljne transakcije u smislu primjene ove Uredbe;
- (d) potpore u obliku poreznih pogodnosti ako mjera predviđa gornju vrijednost koja osigurava da ne dođe do premašivanja primjenjivog praga;
- (e) potpore za regionalni urbani razvoj ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 16.;

▼M4

- (e a) potpore poduzetnicima za njihovo sudjelovanje u projektima europske teritorijalne suradnje u skladu s člankom 20.a ako je njome predviđena gornja vrijednost da ne bi bio premašen primjenjivi prag utvrđen u članku 20.a;

▼B

- (f) potpore u obliku mjera rizičnog financiranja ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 21.;
- (g) potpore za novoosnovana poduzeća ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 22.;
- (h) potpore za projekte energetske učinkovitosti ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 39.;
- (i) potpore u obliku premija povrh tržišne cijene ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 42.;
- (j) potpore u obliku povratnih predujmova ako ukupni nominalni iznos povratnog predujma ne premašuje pragove primjenjive na temelju ove Uredbe, ili ako je metodologija za izračun bruto ekvivalenta bespovratnog sredstva povratnog predujma bila prihvaćena prije provedbe mjere na temelju prijave te metodologije Komisiji;

▼M1

- (k) potpore u obliku prodaje ili davanja u zakup materijalne imovine ispod tržišne cijene ako je vrijednost utvrđena neovisnim vještačenjem prije te transakcije ili u odnosu na javno dostupne, redovito ažurirane i općeprihvaćene referentne vrijednosti;

▼M4

- (l) potpore uključene u financijske proizvode koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU, ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u poglavlju III. odjeljku 16.

⁽¹⁾ SL C 155, 20.6.2008., str. 10.

▼ B*Članak 6.***Učinak poticaja**

1. Ova Uredba primjenjuje se isključivo na potpore koje imaju učinak poticaja.

2. Smatra se da potpora ima učinak poticaja ako je korisnik dotičnoj državi članici podnio pisani zahtjev za potporu prije početka rada na projektu ili djelatnosti. Zahtjev za potporu mora sadržavati barem sljedeće informacije:

- (a) naziv i veličinu poduzetnika;
- (b) opis projekta, uključujući datume njegova početka i dovršetka;
- (c) lokaciju projekta;
- (d) popis troškova projekta;
- (e) vrsta potpore (bespovratno sredstvo, zajam, jamstvo, povratni predujam, dokapitalizacija ili drugo) i iznos javnog financiranja potrebnog za projekt.

3. Za jednokratne potpore koje se dodjeljuju velikim poduzećima smatra se da imaju učinak poticaja ako je, uz osiguravanje ispunjenja uvjeta utvrđenog u stavku 2., država članica prije dodjele dotične potpore provjerila da se dokumentacijom koju je pripremio korisnik potvrđuje da će potpora dovesti do jednog od navedenog:

- (a) za regionalne potpore za ulaganje: da je proveden projekt koji bez potpore ne bi bio proveden u dotičnom području ili ne bi bio dovoljno profitabilan za korisnika u dotičnom području;
- (b) u svim ostalim slučajevima, da postoji
 - znatno povećanje opsega projekta/djelatnosti uslijed potpore, ili
 - znatno povećanje ukupnog iznosa koji korisnik troši na projekt/djelatnost uslijed potpore, ili
 - znatno povećanje brzine dovršenja dotičnog projekta/djelatnosti.

4. Odstupajući od stavaka 2. i 3., smatra se da mjere u obliku poreznih olakšica imaju učinak poticaja ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) mjerom se uspostavlja pravo na potporu u skladu s objektivnim kriterijima i bez daljnje primjene diskrecijskog prava države članice; i
- (b) mjera je donesena i stupila je na snagu prije početka rada na projektu ili djelatnosti kojima je dodijeljena potpora, osim u slučaju programa koji su nasljednici poreznih programa ako je djelatnost bila obuhvaćena prethodnim programima u obliku poreznih pogodnosti.

▼ B

5. Odstupajući od stavaka 2., 3. i 4., za sljedeće kategorije potpora nije nužno ili se ne smatra da imaju učinak poticaja:

▼ M1

(a) regionalne operativne potpore i potpore za regionalni urbani razvoj ako su ispunjeni relevantni uvjeti utvrđeni u člancima 15. i 16.;

▼ B

(b) potpore za pristup financiranju za MSP-ove, ako su ispunjeni relevantni uvjeti utvrđeni u člancima 21. i 22.;

(c) potpore za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju u obliku subvencija za plaće i potpore za zapošljavanje radnika s invaliditetom u obliku subvencija za plaće ako su ispunjeni relevantni uvjeti utvrđeni u članku 32. odnosno članku 33.;

▼ M1

(d) potpore za nadoknadu dodatnih troškova zapošljavanja radnika s invaliditetom i potpore za nadoknadu troškova pomoći pružene radnicima u nepovoljnom položaju, ako su ispunjeni relevantni uvjeti utvrđeni u člancima 34. i 35.;

▼ B

(e) potpore u obliku smanjenja poreza za zaštitu okoliša u skladu s Direktivom 2003/96/EZ ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 44. ove Uredbe;

(f) potpore za nadoknadu štete prouzročene određenim prirodnim katastrofama ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 50.;

(g) socijalne potpore za prijevoz stanovnika udaljenih regija ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 51.;

(h) potpore za kulturu i očuvanje baštine ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 53.;

▼ M4

(i) potpore za poduzetnike koji sudjeluju u projektima europske teritorijalne suradnje, ako su ispunjeni relevantni uvjeti iz članka 20. ili članka 20.a;

(j) potpore za projekte istraživanja i razvoja kojima je dodijeljena oznaka kvalitete „pečat izvrsnosti”, aktivnosti Marie Skłodowska-Curie i aktivnosti u okviru Provjere koncepta ERC-a kojima je dodijeljena oznaka kvalitete „pečat izvrsnosti”, potpore uključene u sufinancirane projekte i sufinancirane aktivnosti udruživanja, ako su ispunjeni relevantni uvjeti utvrđeni u članku 25.a, članku 25.b, članku 25.c ili članku 25.d.;

(k) potpore uključene u financijske proizvode koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU, ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u poglavlju III. odjeljku 16;

▼ M4

- (l) potpore MSP-ovima koji sudjeluju u projektima lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice („CLLD”) i projektima operativne skupine Europskog partnerstva za inovacije („EIP”) za produktivnost i održivost u poljoprivredi ili imaju koristi od tih projekata ako su ispunjeni odgovarajući uvjeti iz članka 19.a ili članka 19.b

▼ B*Članak 7.***Intenzitet potpore i prihvatljivi troškovi**

1. Za izračun intenziteta potpore i prihvatljivih troškova, svi iznosi koji se upotrebljavaju trebaju biti iznosi prije odbitka poreza ili drugih naknada. Prihvatljivi troškovi popraćuju se pisanim dokazima koji trebaju biti jasni, konkretni i ažurirani. ► **M4** Iznosi prihvatljivih troškova mogu se izračunati u skladu s pojednostavnjenim mogućnostima financiranja iz Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ ili Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, ovisno o tome što se primjenjuje, ako se ta operacija barem dijelom financira iz fonda Unije koji dopušta upotrebu tih pojednostavnjenih mogućnosti financiranja te ako je ta kategorija troškova prihvatljiva prema relevantnoj odredbi o izuzeću.” ◀

2. Ako se potpora ne dodjeljuje u obliku bespovratnog sredstva, iznos potpore jednak je bruto ekvivalentu bespovratnog sredstva.

3. ► **M1** Potpore koje se isplaćuju u budućnosti, uključujući potpore koje se isplaćuju u više obroka, treba diskontirati na njihovu vrijednost u trenutku dodjele. ◀ Prihvatljive troškove treba diskontirati na njihovu vrijednost u trenutku dodjele. Kamatna stopa koju treba primijeniti pri diskontiranju diskontirana je kamatna stopa koja se primjenjuje u trenutku dodjele potpore.

▼ M1**▼ B**

5. Ako se potpore dodjeljuju u obliku povratnih predujmova koji se, u nedostatku prihvaćene metodologije za izračunavanje njihova bruto ekvivalenta bespovratnog sredstva, izražavaju kao postotak prihvatljivih

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 320.).

⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.)

▼B

troškova, a tom se mjerom predviđa da se u slučaju uspješnog rezultata projekta, zasnovanog na temelju razumne i promišljene pretpostavke, predujmovi vraćaju uz kamatnu stopu koja je jednaka najmanje diskontnoj stopi primjenjivoj u trenutku dodjele potpore, maksimalni intenziteti potpore utvrđeni u poglavlju III. mogu se povećati za 10 postotnih bodova.

6. Ako se potpore dodjeljuju u obliku povratnih predujmova, maksimalni intenziteti potpore utvrđeni kartom regionalnih potpora koja je na snazi u trenutku dodjele potpore ne smiju se povećati.

*Članak 8.***Zbrajanje potpora**

1. Pri određivanju poštuju li se pragovi prijave iz članka 4. i maksimalni intenziteti potpore iz poglavlja III., u obzir se uzima ukupni iznos državnih potpora za djelatnost, projekt ili poduzetnika kojima je dodijeljena potpora.

2. Ako se financiranje Unije kojim centralno upravljaju institucije, agencije, zajednička poduzeća ili druga tijela Unije koja nisu pod izravnom ili neizravnom kontrolom države članice kombinira s državnim potporama, za potrebe određivanja poštuju li se pragovi za prijavu i maksimalni intenziteti potpore ili maksimalni iznosi potpore, u obzir se uzimaju samo državne potpore, pod uvjetom da ukupan iznos javnog financiranja dodijeljen u odnosu na iste prihvatljive troškove ne premašuje najpovoljniju stopu financiranja utvrđenu u primjenjivim propisima zakonodavstva Unije.

3. Potpora čije je troškove moguće utvrditi a koja se izuzima na temelju ove Uredbe može se zbrajati:

(a) s bilo kojom drugom državnom potporom, pod uvjetom da se dotične mjere odnose na različite prihvatljive troškove koje je moguće utvrditi;

▼M4

(b) s bilo kojom drugom državnom potporom koja se odnosi na iste prihvatljive troškove, bilo da se oni djelomično ili potpuno preklapaju, isključivo ako se tim zbrajanjem ne premašuje najviši intenzitet potpore ili iznos potpore koji je primjenjiv na tu potporu na temelju ove Uredbe.

Financiranje koje se krajnjim korisnicima dodjeljuje uz potporu fonda InvestEU obuhvaćeno poglavljem III. odjeljkom 16. i troškovi koje ono pokriva ne uzimaju se u obzir za utvrđivanje usklađenosti s odredbama o kumulaciji utvrđenim u prvoj rečenici ove točke. Umjesto toga, iznos relevantan za utvrđivanje usklađenosti s odredbama o kumulaciji iz prve rečenice ove točke izračunava se na sljedeći način. Prvo, nominalni iznos financiranja koje podupire fond InvestEU oduzima se od ukupnih prihvatljivih troškova projekta i tako se dobivaju ukupni preostali prihvatljivi troškovi; potom se maksimalna potpora izračunava primjenom odgovarajućeg najvišeg intenziteta potpore ili iznosa potpore samo na ukupne preostale prihvatljive troškove.

▼ M4

U slučajevima članka za koje se prag za prijavu izražava kao maksimalni iznos potpore, nominalni iznos financiranja koje se krajnjim korisnicima dodjeljuje uz potporu iz fonda InvestEU ne uzima se u obzir ni za utvrđivanje jesu li se poštovali pragovi za prijavu iz članka 4.

Za nadređene zajmove ili jamstva ili jamstva za nadređene zajmove koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU na temelju poglavlja III. odjeljka 16., bruto ekvivalent bespovratnog sredstva uključen u takve zajmove ili jamstva koji se dodjeljuju krajnjim korisnicima može se izračunati i na temelju članka 5. stavka 2. točke (b) ili (c). Taj bruto ekvivalent bespovratnog sredstva može se koristiti za osiguravanje, u skladu s prvom rečenicom ove točke, da zbrajanjem s bilo kojom drugom potporom za iste prihvatljive troškove koje je moguće utvrditi ne premaši najviši intenzitet potpore ili iznosa potpore koji se primjenjuje na potpore na temelju ove Uredbe ili odgovarajući praga za prijavu na temelju ove Uredbe.

4. Potpore bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi, izuzete na temelju članka 19.b, 20.a, 21., 22. i 23. te članka 56.e stavka 5. točke (a) podtočke ii. ili iii., članka 56.e stavka 8. točke (d), članka 56.e stavka 10. i članka 56.f, mogu se zbrajati sa svim ostalim državnim potporama s prihvatljivim troškovima koje je moguće utvrditi. Potpore bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi mogu se zbrajati sa svim ostalim državnim potporama s bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi, do najvećeg odgovarajućeg ukupnog praga za financiranje utvrđenog u odnosu na posebne okolnosti svakog slučaja na temelju ove ili druge Komisijine uredbe ili odluke o općem skupnom izuzeću. Potpore bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi, izuzete na temelju članka 56.e stavka 5. točke (a) podtočke ii. ili iii., članka 56.e stavka 8. točke (d), članka 56.e stavka 10. i članka 56.f. mogu se zbrajati sa svakom drugom državnom potporom bez prihvatljivih troškova koje je moguće utvrditi, izuzetom na temelju istih članka.

▼ B

5. Državne potpore koje se izuzimaju na temelju ove Uredbe ne zbrajaju se s potporama *de minimis* u odnosu na iste prihvatljive troškove ako bi njihovo zbrajanje dovelo toga da određeni intenzitet potpore premaši intenzitete potpore utvrđene u poglavlju III. ove Uredbe.

6. Odstupajući od stavka 3. točke (b), potpore u korist radnika s invaliditetom, kako je utvrđeno u člancima 33. i 34., mogu se zbrajati s ostalim potporama izuzetima temeljem ove Uredbe u odnosu na iste prihvatljive troškove koji premašuju najviši primjenjivi prag na temelju ove Uredbe, pod uvjetom da to zbrajanje ne dovede do intenziteta potpore koji premašuje 100 % mjerodavnih troškova u svakom razdoblju tijekom kojeg su dotični radnici zaposleni.

▼ M1

7. Odstupajući od stavaka 1. do 6., kod određivanja poštuju li se gornje granice za regionalne operativne potpore u najudaljenijim regijama, kako je navedeno u članku 15. stavku 4., u obzir se uzimaju samo regionalne operativne potpore u najudaljenijim regijama provedene u skladu s ovom Uredbom.

▼ **B**

Članak 9.

Objavljivanje i informacije

▼ **M4**

1. Predmetna država članica osigurava da na internetskoj stranici o državnim potporama, na nacionalnoj ili regionalnoj razini, bude objavljeno sljedeće:

- (a) sažetak informacija iz članka 11. u standardiziranom obliku utvrđenom u Prilogu II. ili poveznica za pristup tom sažetku;
- (b) cjeloviti tekst svake mjere potpore iz članka 11. ili poveznica za pristup cjelovitom tekstu;
- (c) informacije iz Priloga III. o dodjeli svake pojedinačne potpore koja premašuje 500 000 EUR, ili, za korisnike koji se bave primarnom poljoprivrednom proizvodnjom, osim onih na koje se primjenjuje odjeljak 2.a, o dodjeli svake pojedinačne potpore za takvu proizvodnju koja premašuje 60 000 EUR i za korisnike koji djeluju u sektoru ribarstva i akvakulture, osim onih na koje se primjenjuje odjeljak 2.a, o dodjeli svake pojedinačne potpore koja premašuje 30 000 EUR.

U pogledu potpora dodijeljenih za projekte europske teritorijalne suradnje iz članka 20., informacije iz ovog stavka objavljuju se na internetskoj stranici države članice u kojoj se nalazi dotično upravljačko tijelo, kako je utvrđeno člankom 21. Uredbe (EU) br. 1299/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ ili člankom 45. Uredbe (EU) 2021/1059 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, ovisno o tome što se primjenjuje. Ili države članice koje sudjeluju u projektu mogu odlučiti da svaka od njih na svojoj internetskoj stranici objavi informacije o mjerama potpore na svojem državnom području.

Obveze objavljivanja utvrđene u prvom podstavku ne primjenjuju se na potpore koje se dodjeljuju projektima Europske teritorijalne suradnje iz članka 20.a kao ni na projekte operativne skupine Europskog partnerstva za inovacije („EIP”) za produktivnost i održivost u poljoprivredi ni na projekte lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice („CLLD”) na temelju članka 19.b.

2. Za programe u obliku poreznih olakšica i za programe obuhvaćene člancima 16. i 21. ⁽³⁾ uvjeti utvrđeni u stavku 1. prvom podstavku točki (c) ovog članka smatraju se ispunjenima ako država članica objavi tražene informacije o iznosima pojedinačnih potpora u sljedećim rasponima (u milijunima EUR):

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1299/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o posebnim odredbama za potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj cilju „Europska teritorijalna suradnja”(SL L 347, 20.12.2013., str. 259.).

⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/1059 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o posebnim odredbama za cilj „Europska teritorijalna suradnja (Interreg)” koji se podupire iz Europskog fonda za regionalni razvoj i iz instrumenata za financiranje vanjskog djelovanja(SL L 231, 30.6.2021., str. 94.).

⁽³⁾ Za programe u skladu s člancima 16. i 21. ove Uredbe od zahtjeva za objavu informacija o svakoj pojedinačnoj dodjeli koja premašuje 500 000 EUR može se odustati u slučaju MSP-ova koji nisu izvršili niti jednu komercijalnu prodaju ni na kojem tržištu.

▼ M4

- 0,03 – 0,5 (samo za ribarstvo i akvakulturu);
- 0,06 – 0,5 (samo za primarnu poljoprivrednu proizvodnju);
- 0,5 – 1;
- 1 – 2;
- 2 – 5;
- 5 – 10;
- 10 – 30; i
- 30 i više.

▼ B

3. Za programe iz članka 51. ove Uredbe, obveze objavljivanja utvrđene u ovom članku ne primjenjuju se na krajnje potrošače.

▼ M4

3.a Ako je država članica upotrijebila financijski instrument iz odjeljka fonda InvestEU koji se odnosi na države članice ili ga je upotrijebila nacionalna razvojna banka koja djeluje kao partner u provedbi ili kao financijski posrednik u okviru fonda InvestEU, država članica i dalje je dužna osigurati objavljivanje informacija kako je utvrđeno u stavku 1. prvom podstavku točki (c). Međutim, ta se obveza smatra ispunjenom ako provedbeni partner Komisiji dostavi informacije utvrđene u stavku 1. prvom podstavku točki (c) najkasnije do 30. lipnja godine koja slijedi nakon financijske godine u kojoj je potpora dodijeljena i ako je sporazumom o jamstvu koji su potpisali Komisija i provedbeni partner utvrđen zahtjev da se Komisiji dostave informacije utvrđene u stavku 1. prvom podstavku točki (c).

▼ B

4. Podatci iz stavka 1. točke (c) ovog članka organizirani su i dostupni u standardiziranom obliku opisanom u Prilogu III. i omogućuje se njihovo učinkovito pretraživanje i funkcije preuzimanja podataka. Informacije iz stavka 1. objavljuju se u roku od 6 mjeseci od dana dodjele potpore ili, za potpore u obliku porezne olakšice, u roku od 1 godine od roka za podnošenje porezne prijave te su dostupne najmanje 10 godina od dana dodjele potpore.

5. Komisija na svojoj internetskoj stranici objavljuje:

(a) poveznice na internetske stranice o državnim potporama iz stavka 1. ovog članka;

(b) sažetak informacija iz članka 11.

6. Države članice usklađuju se s odredbama ovog članka najkasnije dvije godine nakon stupanja ove Uredbe na snagu.

▼ B

POGLAVLJE II.

PRAĆENJE

*Članak 10.***Ukidanje pogodnosti skupnog izuzeća**

Ako država članica dodijeli potporu koja je navodno izuzeta od obveze prijave na temelju ove Uredbe a da nisu ispunjeni uvjeti utvrđeni u poglavljima I. do III., Komisija može, nakon što je dotičnoj državi članici dala mogućnost da se očituje, donijeti odluku u kojoj se navodi da sve buduće sve mjere koje donosi dotična država članica, a koje bi inače ispunjavale zahtjeve iz ove Uredbe, ili dio njih, moraju biti prijavljene Komisiji u skladu s člankom 108. stavkom 3. Ugovora. Mjere koje su podložne obvezi prijave mogu se ograničiti na mjere kojima se dodjeljuje određena vrsta potpore ili u korist određenih korisnika ili na mjere potpore koje su donijela određena tijela uprave dotičnih država članica.

▼ M2*Članak 11.***Izvješćivanje****▼ M4**

1. Države članice ili, u slučaju potpora dodijeljenih za projekte europske teritorijalne suradnje u smisla članka 20., država članica u kojoj se nalazi upravljačko tijelo, kako je utvrđeno člankom 21. Uredbe (EU) br. 1299/2013 ili člankom 45. Uredbe (EU) 2021/1059, ovisno o tome što primjenjuje, Komisiji dostavljaju:

- (a) preko Komisijina elektroničkog sustava za podnošenje prijava, sažetak informacija o svakoj mjeri potpore koja se izuzima na temelju ove Uredbe, u standardiziranom obliku utvrđenom u Prilogu II. zajedno s poveznicom za pristup cjelovitom tekstu mjere potpore, uključujući izmjene, u roku od 20 radnih dana od njezina stupanja na snagu; i
- (b) godišnje izvješće iz Uredbe Komisije (EZ) br. 794/2004 ⁽¹⁾, u elektroničkom obliku, o primjeni ove Uredbe koje sadržava informacije navedene u toj uredbi za svaku cijelu godinu ili svaki dio godine tijekom kojeg se ova Uredba primjenjuje. Ako je država članica koristi financijski instrument iz odjeljka fonda InvestEU koji se odnosi na države članice ili ga koristi nacionalna razvojna banka koja djeluje kao provedbeni partner ili kao financijski posrednik u okviru fonda InvestEU, ta se obveza države članice smatra ispunjenom ako provedbeni partner Komisiji dostavlja godišnja izvješća u skladu s relevantnim zahtjevima o izvješćivanju utvrđenima sporazumom o jamstvu koji su potpisali Komisija i provedbeni partner.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 794/2004 od 21. travnja 2004. o provedbi Uredbe Vijeća (EU) 2015/1589 o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu članka 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 140, 30.4.2004., str. 1.).

▼ M4

Prvi podstavak ne primjenjuje se na potpore dodijeljene projektima Europske teritorijalne suradnje iz članka 20.a, kao ni na projekte operativne skupine Europskog partnerstva za inovacije („EIP”) za produktivnost i održivost u poljoprivredi ni na projekte lokalnog razvoja (CLLD) pod vodstvom zajednice iz članka 19.b.

▼ M2

2. Ako zbog produljenja razdoblja primjene ove Uredbe do 31. prosinca 2023. Uredbom Komisije (EU) br. 2020/972 ⁽¹⁾ država članica odluči produljiti mjere za koje je Komisiji dostavljen sažetak informacija u skladu sa stavkom 1. ovog članka, ta država članica dužna je ažurirati sažetak informacija o produljenju tih mjera i o ažuriranju obavijestiti Komisiju u roku od 20 radnih dana od stupanja na snagu akta kojim produljuje predmetnu mjeru.

▼ M1*Članak 12.***Praćenje****▼ M4**

1. Kako bi se Komisiji omogućilo praćenje potpora koje se izuzimaju od obveze prijave na temelju ove Uredbe, države članice ili, u slučaju potpora dodijeljenih za projekte europske teritorijalne suradnje navedene u članku 20., država članica u kojoj se nalazi upravljačko tijelo, vode detaljnu evidenciju s informacijama i pratećom dokumentacijom potrebnima kako bi se utvrdilo da su ispunjeni svi uvjeti utvrđeni u ovoj Uredbi. Ta se evidencija čuva 10 godina od datuma dodjele jednokratne potpore ili posljednje potpore na temelju programa.

Prvi podstavak ne primjenjuje se na potpore koje se dodjeljuju projektima Europske teritorijalne suradnje iz članka 20.a, kao ni na projekte operativne skupine Europskog partnerstva za inovacije („EIP”) za produktivnost i održivost u poljoprivredi ni na projekte lokalnog razvoja (CLLD) pod vodstvom zajednice na temelju članka 19.b.

▼ M1

2. U slučaju programa potpore u okviru kojih se potpora dodjeljuje automatski na temelju poreznih prijava korisnika i ako se ne provodi *ex ante* kontrola ispunjenosti svih uvjeta spojivosti za svakog korisnika, države članice redovito provjeravaju, barem *ex post* i na temelju uzorka, jesu li ispunjeni svi uvjeti spojivosti i donose potrebne zaključke. Države članice vode detaljnu evidenciju kontrola najmanje 10 godina od datuma kontrola.

3. Od svake države članice Komisija može zatražiti sve informacije i prateću dokumentaciju koje Komisija smatra potrebnima za praćenje primjene ove Uredbe, uključujući informacije iz stavaka 1. i 2.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (EU) 2020/972 od 2. srpnja 2020. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1407/2013 u pogledu njezina produljenja i o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 u pogledu njezina produljenja i odgovarajućih prilagodbi (SL L 215, 7.7.2020., str. 3).

▼ M1

Predmetna država članica dužna je Komisiji dostaviti tražene podatke i prateću dokumentaciju u roku od 20 radnih dana od primitka zahtjeva ili u dužem roku ako je tako utvrđeno u zahtjevu.

▼ B

POGLAVLJE III.

Posebne odredbe za različite kategorije potpora*Odjeljak 1.****Regionalne potpore***

Pododjeljak A

Regionalne potpore za ulaganje i operativne regionalne potpore**▼ M1***Članak 13.***Područje primjene regionalnih potpora**

Ovaj odjeljak ne primjenjuje se:

- (a) na potpore kojima se u povlašten položaj stavljaju djelatnosti u sektoru čelika, sektoru ugljena, sektoru brodogradnje ili sektoru umjetnih vlakana;
- (b) na potpore u sektoru prometa te povezanoj infrastrukturi i na potpore za proizvodnju i distribuciju energije te za energetske infrastrukture, osim regionalne potpore za ulaganje u najudaljenijim regijama i programa operativnih potpora;
- (c) na regionalne potpore u obliku programa usmjerenih na ograničen broj posebnih sektora ekonomske djelatnosti; programi koji se odnose na turističke djelatnosti, širokopojasnu infrastrukturu ili preradu i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda ne smatraju se programima usmjerenima na određene sektore ekonomskih djelatnosti;
- (d) na regionalne operativne potpore dodijeljene poduzetnicima čije su glavne djelatnosti obuhvaćene područjem K „Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja” klasifikacije NACE Rev. 2 ili poduzetnicima koji obavljaju djelatnosti unutar skupine, a čije su glavne djelatnosti obuhvaćene razredima 70.10. „Upravljačke djelatnosti” ili 70.22 „Savjetovanje u vezi s poslovanjem i ostalim upravljanjem” klasifikacije NACE Rev. 2.

▼ B*Članak 14.***Regionalne potpore za ulaganje**

1. Mjere regionalnih potpora za ulaganje spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Potpore se dodjeljuju u potpomognutim područjima.

▼ B

3. U potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora mogu se dodijeliti potpore za početno ulaganje, bez obzira na veličinu korisnika. U potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora mogu se dodijeliti potpore MSP-ovima za bilo koju vrstu početnog ulaganja. Velikim se poduzećima potpore mogu dodijeliti isključivo za početno ulaganje u novu ekonomsku djelatnost u dotičnom području.

4. Prihvatljivi troškovi su sljedeći:

- (a) troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu;
- (b) procijenjeni troškovi plaća proizašli iz otvaranja radnih mjesta uslijed početnog ulaganja, izračunani kroz razdoblje od dvije godine; ili
- (c) kombinacija troškova iz točaka (a) i (b), pod uvjetom da kombinirani iznos ne premašuje iznos iz točke (a) ili iznos iz točke (b), ovisno o tome koji je veći.

5. Ulaganje ostaje u području koje prima potporu tijekom najmanje pet godina nakon dovršetka ulaganja, odnosno najmanje tri godine nakon dovršetka ulaganja u slučaju MSP-ova. To ne sprečava zamjenu postrojenja ili opreme koji su u tom razdoblju zastarjeli ili se pokvarili, pod uvjetom da je ekonomska djelatnost ostala u dotičnom području tijekom odgovarajućeg najkraćeg razdoblja.

6. Stečena imovina mora biti nova, osim za MSP-ove i za stjecanje poslovne jedinice. Troškovi povezani sa zakupom materijalne imovine mogu se uzeti u obzir uz sljedeće uvjete:

- (a) za zemljišta i zgrade zakup se mora nastaviti najmanje pet godina nakon očekivanog datuma dovršetka projekta ulaganja za velike poduzetnike, odnosno tri godine u slučaju MSP-ova;
- (b) za postrojenja ili strojeve zakup mora biti u obliku financijskog leasinga i sadržavati obvezu korisnika potpore na kupnju imovine nakon isteka ugovora o zakupu.

► **M1** U slučaju stjecanja imovine poslovne jedinice u smislu članka 2. točke 49. ili točke 51., uzimaju se u obzir isključivo troškovi kupnje imovine od treće osobe nepovezane s kupcem. ◀ Transakcija se izvršava po tržišnim uvjetima. Ako je za stjecanje imovine potpora dodijeljena prije kupnje imovine, troškovi za tu imovinu oduzimaju se od prihvatljivih troškova povezanih sa stjecanjem poslovne jedinice. Ako malo poduzeće preuzme član obitelji prvotnog vlasnika, ili zaposlenik, uvjet kupnje imovine od treće osobe nepovezane s kupcem ukida se. Stjecanje udjela ne predstavlja početno ulaganje.

▼ B

7. ► **M1** Za potpore dodijeljene velikim poduzetnicima za temeljitu promjenu u proizvodnom procesu prihvatljivi troškovi moraju premašivati amortizaciju imovine povezane s djelatnošću koja se modernizira tijekom tri prethodne porezne godine. ◀ Za potpore dodijeljene za diversifikaciju postojeće poslovne jedinice prihvatljivi troškovi moraju premašivati najmanje 200 % knjigovodstvene vrijednosti imovine koja se ponovno upotrebljava, uknjižene u poreznoj godini koja prethodi početku radova.

8. Nematerijalna imovina prihvatljiva je za izračun troškova ulaganja ako ispunjuje sljedeće uvjete:

- (a) mora se upotrebljavati isključivo u poslovnoj jedinici koja prima potporu;
- (b) mora se voditi kao imovina koja se amortizira;
- (c) mora biti kupljena po tržišnim uvjetima od treće osobe nepovezane s kupcem; i
- (d) mora biti uključena u imovinu poduzetnika koji prima potporu i ostati povezana s projektom za koji se dodjeljuje potpora tijekom najmanje pet godina ili tri godine u slučaju MSP-ova.

Za velike poduzetnike troškovi nematerijalne imovine prihvatljivi su isključivo do granice od 50 % ukupnih prihvatljivih troškova ulaganja za početno ulaganje.

9. Ako se prihvatljivi troškovi izračunavaju u odnosu na procijenjene troškove plaća iz stavka 4. točke (b), moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) projekt ulaganja dovodi do neto povećanja broja zaposlenih u dotičnoj poslovnoj jedinici u odnosu na prosjek za proteklih 12 mjeseci, što znači da će se eventualna radna mjesta izgubljena tijekom tog razdoblja oduzeti od prividnog broja novootvorenih radnih mjesta;
- (b) svako radno mjesto popunjeno je u roku od tri godine od dovršetka radova; i

▼ M4

- (c) svako radno mjesto otvoreno ulaganjem u predmetnom području mora se očuvati tijekom razdoblja od najmanje pet godina od dana kada je prvi put popunjeno, odnosno tijekom razdoblja od tri godine u slučaju MSP-ova, osim ako je radno mjesto izgubljeno u razdoblju od 1. siječnja 2020. do 30. lipnja 2021.

▼ B

10. Regionalne potpore za razvoj širokopojasne mreže moraju ispunjavati sljedeće uvjete:

- (a) potpore se dodjeljuju samo u područjima u kojima nema mreže iste kategorije (ili osnovna širokopojasna mreža ili mreža NGA) i nije vjerojatno da će se u roku od tri godine od donošenja odluke o dodjeli potpore ta mreža razviti pod komercijalnim uvjetima; i

▼ B

(b) subvencionirani mrežni operator mora ponuditi aktivni i pasivni veleprodajni pristup po poštenim i nediskriminirajućim uvjetima, uključujući fizičko izdvajanje u slučaju mreža NGA; i

(c) potpore se dodjeljuju na temelju konkurentnog postupka odabira.

11. Regionalne potpore za istraživačke infrastrukture dodjeljuju se isključivo ako je dodjela potpore uvjetovana pružanjem transparentnog i nediskriminirajućeg pristupa infrastrukturi kojoj je dodijeljena potpora.

12. Intenzitet potpore u bruto ekvivalentu bespovratnog sredstva ne premašuje maksimalni intenzitet potpore utvrđen u karti regionalnih potpora na snazi u trenutku kad se potpora dodjeljuje u dotičnom potpomognutom području. Ako se intenzitet potpore izračunava na temelju stavka 4. točke (c), maksimalni intenzitet potpore ne premašuje najpovoljniji iznos koji proizlazi iz primjene tog intenziteta na temelju troškova ulaganja ili troškova plaća. Za velike projekte ulaganja iznos potpore ne premašuje prilagođeni iznos potpore izračunan u skladu s mehanizmom određenim u članku 2. točki 20.;

13. Sva početna ulaganja koja je pokrenuo isti korisnik (na razini grupe) u razdoblju od tri godine od datuma početka radova na drugom ulaganju kojem je dodijeljena potpora u istoj regiji na trećoj razini Nomenklature teritorijalnih jedinica za statistiku smatraju se dijelom istog projekta ulaganja. Ako je taj pojedinačni projekt ulaganja velik projekt ulaganja, ukupan iznos potpore za pojedinačni projekt ulaganja ne premašuje prilagođeni iznos potpore za velike projekte ulaganja.

14. Korisnik potpore mora osigurati financijski doprinos od najmanje 25 % prihvatljivih troškova, iz vlastitih izvora ili vanjskim financiranjem, u obliku oslobođenom od bilo kakve državne potpore. U najudaljenijim regijama ulaganje koje izvrši MSP može primiti potporu s maksimalnim intenzitetom potpore koji prelazi 75 %; u tim situacijama ostatak će biti pružen financijskim doprinosom korisnika potpore.

▼ M4

15. Za početno ulaganje povezano s projektima europske teritorijalne suradnje obuhvaćene Uredbom (EU) br. 1299/2013 ili Uredbom (EU) 2021/1059 Europskog parlamenta i Vijeća intenzitet potpore za područje u kojem se nalazi početno ulaganje primjenjuje se na sve korisnike koji sudjeluju u projektu. Ako se početno ulaganje nalazi u dva ili više potpomognuta područja, maksimalni intenzitet potpore je onaj koji se primjenjuje u potpomognutom području u kojem je nastao najveći iznos prihvatljivih troškova. U potpomognutim područjima prihvatljivima za dodjelu potpore spojive na temelju članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora, ova odredba primjenjuje se na velike poduzetnike isključivo ako se početno ulaganje odnosi na novu gospodarsku djelatnost.

▼ M1

16. Korisnik mora potvrditi da u dvije godine prije podnošenja zahtjeva za potporu nije proveo premještaj u objekt u kojem će se odvijati početno ulaganje za koje se traži potpora te se obvezati da to neće učiniti u razdoblju od najviše dvije godine nakon što bude dovršeno početno ulaganje za koje se traži potpora. ► **M2** Kad je riječ o obvezama preuzetima prije 31. prosinca 2019., gubitak radnih mjesta u istoj ili sličnoj djelatnosti u jednom od početnih objekata korisnika u EGP-u, do kojeg dođe u razdoblju od 1. siječnja 2020. do 30. lipnja 2021., ne smatra se prijenosom u smislu članka 2. točke 61.a ove Uredbe. ◀

▼ **M1**

17. U sektoru ribarstva i akvakulture potpore se ne dodjeljuju poduzećima koja su počinile jedan ili više prekršaja iz članka 10. stavka 1. točaka (a) do (d) i članka 10. stavka 3. Uredbe (EU) br. 508/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ te za operacije iz članka 11. te uredbe.

*Članak 15.***Regionalne operativne potpore**

1. Programi regionalnih operativnih potpora u najudaljenijim regijama, rijetko naseljenim područjima i vrlo rijetko naseljenim područjima spojivi su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. U rijetko naseljenim područjima programima regionalnih operativnih potpora moraju se nadoknaditi dodatni troškovi prijevoza robe proizvedene u područjima prihvatljivima za operativne potpore te dodatni troškovi prijevoza robe koja se u tim područjima dalje prerađuje pod sljedećim uvjetima:

- (a) potpore se mogu objektivno unaprijed kvantificirati na temelju fiksnog iznosa ili omjera tone po kilometru, ili neke druge relevantne jedinice;
- (b) ti dodatni troškovi prijevoza izračunavaju se na temelju putovanja robe unutar predmetne države članice uporabom prijevoznog sredstva kojim se proizvodi najniži trošak za korisnika.

Intenzitet potpore ne premašuje 100 % dodatnih troškova prijevoza navedenih u ovom stavku.

3. U vrlo rijetko naseljenim područjima, programi regionalnih operativnih potpora sprečavaju ili smanjuju depopulaciju pod sljedećim uvjetima:

- (a) korisnici imaju ekonomsku djelatnost u predmetnom području;
- (b) godišnji iznos potpore po korisniku u svim programima operativnih potpora ne prelazi 20 % godišnjih troškova radne snage koje korisnik snosi u predmetnom području.

4. ► **C3** U najudaljenijim regijama operativnim programima potpora moraju se nadoknaditi dodatni troškovi poslovanja nastali u najudaljenijim regijama kao izravna posljedica jednog ili nekoliko stalnih ograničenja iz članka 349. Ugovora, ako korisnici svoju ekonomsku djelatnost obavljaju u najudaljenijoj regiji pod uvjetom da godišnji iznos potpore po korisniku u svim programima operativnih potpora provedenima u skladu s ovom Uredbom ne prelazi jedan od sljedećih postotaka: ◀

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 508/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EZ) br. 2328/2003, (EZ) br. 861/2006, (EZ) br. 1198/2006, (EZ) br. 791/2007 i Uredbe (EU) br. 1255/2011 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 149, 20.5.2014., str. 1.).

▼ M1

- (a) 35 % bruto dodane vrijednosti koju korisnik godišnje ostvaruje u dotičnoj najudaljenijoj regiji;
- (b) 40 % godišnjih troškova radne snage koje korisnik snosi u dotičnoj najudaljenijoj regiji;
- (c) 30 % godišnjeg prometa korisnika stečenog u dotičnoj najudaljenijoj regiji.

▼ B

Pododjeljak B

Regionalne potpore za urbani razvoj*Članak 16.***Regionalne potpore za urbani razvoj**

1. Regionalne potpore za urbani razvoj spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Projekti urbanog razvoja moraju ispunjavati sljedeće kriterije:
 - (a) provode se preko fondova za urbani razvoj u potpomognutim područjima;
 - (b) sufinancirani su iz europskih strukturnih i investicijskih fondova;
 - (c) njima se potiče provedba integrirane strategije za održiv urbani razvoj.
3. Ukupno ulaganje u projekt urbanog razvoja u skladu s mjerom potpore za urbani razvoj ne premašuje 20 milijuna EUR.

▼ M4

4. Prihvatljivi troškovi su ukupni troškovi projekta urbanog razvoja ako su u skladu s člancima 37. i 65. Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ili člancima 67. i 68. Uredbe (EU) 2021/1060, ovisno o tome što je primjenjivo.

▼ B

5. Potpore koje dodjeljuje fond za urbani razvoj za prihvatljive projekte urbanog razvoja mogu biti u obliku vlasničkog kapitala, kvazivlasničkog kapitala, zajmova, jamstava ili kombinacije navedenog.
6. Potporama za urbani razvoj potiču se dodatna ulaganja privatnih ulagača na razini fondova za urbani razvoj ili projekata urbanog razvoja radi postizanja ukupnog iznosa do najmanje 30 % ukupnog financiranja omogućenog projektu urbanog razvoja.
7. Privatni i javni ulagači mogu za provedbu projekta urbanog razvoja dati novčani doprinos ili doprinos u naravi ili kombinaciju navedenog. Doprinos u naravi uzima se u obzir prema njegovoj tržišnoj vrijednosti, u skladu s potvrdom neovisnog kvalificiranog stručnjaka ili valjano ovlaštenog službenog tijela.

▼ B

8. Mjere urbanog razvoja moraju ispunjavati sljedeće uvjete:
- (a) upravitelji fonda za urbani razvoj biraju se u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem natječaju, u skladu s primjenjivim pravom Unije i nacionalnim pravom. Posebno, nema diskriminacije među upraviteljima fonda za urbani razvoj na temelju njihova mjesta poslovnog nastana ili registracije u određenoj državi članici. Od upravitelja fonda za urbani razvoj može se zahtijevati ispunjavanje prethodno utvrđenih kriterija koji su objektivno opravdani prirodom ulaganja;
 - (b) neovisni privatni ulagači biraju se u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem natječaju u skladu s primjenjivim pravom Unije i nacionalnim pravom, usmjerenom ka uspostavljanju odgovarajućih dogovora o podjeli rizika i nagrade pri čemu se, za ulaganja koja nisu jamstva, prednost daje asimetričnoj podjeli dobiti pred zaštitom od gubitaka. Ako privatni ulagači nisu izabrani u tom natječaju, pravednu stopu povrata privatnim ulagačima utvrđuje neovisni stručnjak izabran u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem natječaju;
 - (c) u slučaju asimetrične podjele gubitaka između javnih i privatnih ulagača prvi gubitak koji snosi javni ulagač ograničava se na 25 % njegova ukupnog ulaganja;
 - (d) u slučaju jamstava privatnim ulagačima u projektima urbanog razvoja jamstvena stopa ograničava se na 80 %, a ukupni gubitci koje snosi država članica ograničavaju se na 25 % temeljnog portfelja obuhvaćenog jamstvom;
 - (e) ulagačima je dopušteno da budu zastupljeni u upravljačkim tijelima fonda za urbani razvoj, poput nadzornog odbora ili savjetodavne skupštine;
 - (f) fond za urbani razvoj osniva se u skladu s primjenjivim zakonodavstvom. Država članica predviđa postupak dubinske analize kako bi se osigurala tržišno razumna strategija ulaganja za potrebe provedbe mjere potpore za urbani razvoj.
9. Fondovima za urbani razvoj upravlja se na tržišnoj osnovi i njima se osigurava donošenje odluka o financiranju usmjerenih na stjecanje dobiti. Smatra se da je prethodni uvjet ispunjen ako upravitelji fondova za urbani razvoj ispunjuju sljedeće uvjete:
- (a) upravitelji fondova za urbani razvoj imaju zakonsku ili ugovornu obvezu djelovati s pažnjom profesionalnog upravitelja u dobroj vjeri i izbjegavajući sukob interesa; primjenjuju se najbolja praksa i regulatorni nadzor;
 - (b) naknada upravitelja u skladu je s tržišnom praksom. Taj se uvjet smatra ispunjenim ako je upravitelj izabran u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem natječaju, na temelju objektivnih kriterija povezanih s iskustvom, stručnošću te operativnim i financijskim sposobnostima;

▼ B

- (c) upravitelji fondova za urbani razvoj primaju naknadu koja je povezana s rezultatima ili sudjeluje u rizicima ulaganja su-ulaganjem vlastitih sredstava kako bi se osiguralo da se njegovi interesi trajno poklapaju s interesima javnih ulagača;
- (d) upravitelji fondova za urbani razvoj utvrđuju strategiju, kriterije i predloženi vremenski raspored ulaganja u projekte urbanog razvoja, pri čemu uspostavljaju financijsku održivost *ex ante* i očekivani učinak na urbani razvoj;
- (e) za svako vlasničko i kvazivlasničko ulaganje postoji jasna i ostvariva izlazna strategija.

10. Ako fond za urbani razvoj pruža zajmove ili jamstva projektima urbanog razvoja, moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) u slučaju zajmova, pri izračunavanju maksimalnog iznosa ulaganja za potrebe stavka 3. ovog članka uzima se u obzir nominalni iznos zajma;
- (b) u slučaju jamstava, pri izračunavanju maksimalnog iznosa ulaganja za potrebe stavka 3. ovog članka uzima se u obzir nominalni iznos temeljnog zajma.

11. Države članice mogu provedbu mjere potpore za urbani razvoj ustupiti određenom zaduženom subjektu.

*Odjeljak 2.***Potpore MSP-ovima***Članak 17.***Potpore za ulaganje za MSP-ove**

1. Potpore za ulaganje za MSP-ove koji posluju na području Unije ili izvan njega spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Prihvatljivi troškovi su jedno ili oboje od sljedećeg:

- (a) troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu;
- (b) procijenjeni troškovi plaća za radna mjesta izravno otvorena projektom ulaganja, izračunani kroz razdoblje od dvije godine.

3. Kako bi se smatralo opravdanim troškom u smislu ovog članka, ulaganje mora biti:

- (a) ulaganje u materijalnu i/ili nematerijalnu imovinu u vezi s osnivanjem nove poslovne jedinice, širenjem postojeće poslovne jedinice, diversifikacijom proizvodnje poslovne jedinice na nove dodatne proizvode ili temeljitom promjenom u sveukupnom proizvodnom procesu postojeće poslovne jedinice; ili

▼ B

(b) stjecanje imovine koja pripada poslovnoj jedinici ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- poslovna jedinica se ugasila ili bi se bila ugasila da nije bila kupljena,
- imovina je kupljena od treće osobe nepovezane s kupcem,
- transakcija se izvršava po tržišnim uvjetima.

Ako malo poduzeće preuzme član obitelji prvotnog vlasnika, ili zaposlenik, uvjet kupnje imovine od treće osobe nepovezane s kupcem ukida se. Samo stjecanje udjela u poduzetniku ne predstavlja ulaganje.

4. Nematerijalna imovina mora ispunjavati jedan od sljedećih uvjeta:

- (a) upotrebljava se isključivo u poduzetniku koji prima potporu;
- (b) vodi se kao imovina koja se amortizira;
- (c) kupljena je po tržišnim uvjetima od treće osobe nepovezane s kupcem;
- (d) uključena je u imovinu poduzetnika najmanje tri godine.

5. Radna mjesta izravno otvorena projektom ulaganja moraju ispunjavati sljedeće uvjete:

- (a) radna mjesta otvaraju se u roku od tri godine od dovršetka ulaganja;
- (b) postoji neto povećanje broja zaposlenih u dotičnoj poslovnoj jedinici u odnosu na prosjek za proteklih 12 mjeseci;
- (c) radna mjesta očuvana su tijekom razdoblja od najmanje tri godine od dana kada su prvi put popunjena.

6. Intenzitet potpore ne premašuje:

- (a) 20 % prihvatljivih troškova u slučaju malih poduzeća;
- (b) 10 % prihvatljivih troškova u slučaju srednjih poduzeća.

Članak 18.

Potpore za savjetodavne usluge u korist MSP-ova

1. Potpore za savjetodavne usluge u korist MSP-ova spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Intenzitet potpore ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova.

3. Prihvatljivi troškovi su troškovi savjetodavnih usluga koje pružaju vanjski konzultanti.

4. Dotične usluge nisu trajna ili periodična djelatnost niti su povezane s uobičajenim troškovima poslovanja poduzetnika, kao što su uobičajene usluge poreznog savjetovanja, redovne pravne usluge ili oglašavanje.

▼ B*Članak 19.***Potpore MSP-ovima za sudjelovanje na sajmovima**

1. Potpore MSP-ovima za sudjelovanje na sajmovima spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Prihvatljivi troškovi su troškovi nastali za najam, uređivanje i vođenje štanda pri sudjelovanju poduzetnika na određenom sajmu ili izložbi.
3. Intenzitet potpore ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova.

▼ M4*Članak 19.a***Potpore za troškove MSP-ova koji sudjeluju u projektima lokalnog razvoja („CLLD”) pod vodstvom zajednice i projektima operativne skupine Europskog partnerstva za inovacije („EIP”) za produktivnost i održivost u poljoprivredi**

1. Potpore za troškove MSP-ova koji sudjeluju u projektima u okviru CLLD-a, koji su označeni kao projekti lokalnog razvoja LEADER u okviru EPFRR-a, obuhvaćene Uredbom (EU) br. 1303/2013 ili Uredbom (EU) 2021/1060, kao i projektima operativne skupine EIP-a obuhvaćene člankom 35. Uredbe (EU) br. 1305/2013 spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. Stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Sljedeći troškovi utvrđeni u članku 35. stavku 1. Uredbe (EU) br. 1303/2013 ili članku 34. stavku 1. Uredbe (EU) 2021/1060, ovisno o tome koji je primjenjiv, prihvatljivi su za projekte u okviru CLLD-a i projekte operativne skupine EIP-a:
 - (a) troškovi pripreme potpore, izgradnje kapaciteta, usavršavanja i umrežavanja s ciljem pripreme i provedbe strategije CLLD-a ili projekte operativne skupine EIP-a;
 - (b) provedba odobrenih aktivnosti;
 - (c) priprema i provođenje aktivnosti sudjelovanja akcijske skupine;
 - (d) tekući troškovi povezani s upravljanjem provedbom strategije CLLD-a ili projekta operativne skupine EIP-a;
 - (e) vođenje zajednice EIP-a ili strategije CLLD-a kako bi se među dionicima olakšala razmjena informacija i promicanje strategije te potpora potencijalnim korisnicima u pripremi aktivnosti i izradi prijave.

▼ **M4**

3. Intenzitet potpore ne smije premašiti maksimalne stope sufinanciranja predviđene uredbama za pojedini fond iz kojeg se podupiru strategija CLLD i projekti operativne skupine EIP-a.

Članak 19.b

Ograničeni iznosi potpora MSP-ovima koji imaju koristi od projekta u okviru lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice („CLLD”) ili projekata operativne skupine Europskog partnerstva za inovacije („EIP”) za produktivnost i održivost u poljoprivredi

1. Potpore za poduzetnike koji sudjeluju u strategiji CLLD ili projektima operativne skupine EIP-a ili imaju korist od tih projekata iz članka 19.a stavka 1. spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Ukupni iznos potpore iz ovog članka koji se dodjeljuje po projektu ne smije premašiti 200 000 EUR za projekte CLLD-a i 350 000 EUR za projekte operativne skupine EIP-a.

*ODJELJAK 2.A**Potpore za europsku teritorijalnu suradnju**Članak 20.*

Potpore za troškove poduzetnika koji sudjeluju u projektima europske teritorijalne suradnje

1. Potpore za troškove poduzeća koja sudjeluju u projektima europske teritorijalne suradnje obuhvaćenima Uredbom (EU) br. 1299/2013 ili Uredbom (EU) 2021/1059 spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Ako su povezani s projektom suradnje, prihvatljivi su sljedeći troškovi, koji imaju značenje koje im je pripisano u Delegiranoj uredbi Komisije (EU) br. 481/2014 ⁽¹⁾ ili člancima od 38. do 44. Uredbe (EU) 2021/1059 Europskog parlamenta i Vijeća, ovisno o tome što se primjenjuje:

- (a) troškovi osoblja;
- (b) uredski i administrativni troškovi;
- (c) putni troškovi i troškovi smještaja;
- (d) troškovi vanjskih stručnjaka i usluga;
- (e) troškovi opreme;
- (f) troškovi infrastrukture i radova.

⁽¹⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) br. 481/2014 od 4. ožujka 2014. o dopuni Uredbe (EU) br. 1299/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s posebnim pravilima o prihvatljivosti izdataka za programe suradnje (SL L 138, 13.5.2014., str. 45.).

▼M4

3. Intenzitet potpore ne smije premašiti maksimalnu topu sufinanciranja predviđenu Uredbom (EU) br. 1303/2013 ili Uredbom (EU) 2021/1060 i/ili Uredbom (EU) 2021/1059, ovisno o tome što je primjenjivo.

*Članak 20.a***Ograničeni iznosi potpora poduzetnicima za sudjelovanje u projektima europske teritorijalne suradnje**

1. Potpore poduzetnicima za njihovo sudjelovanje u projektima europske teritorijalne suradnje obuhvaćenima Uredbom (EU) br. 1299/2013 ili Uredbom (EU) 2021/1059 spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Ukupni iznos potpore na temelju ovog članka koja se dodjeljuje poduzetniku po projektu ne smije premašiti 20 000 EUR.

▼B*Odjeljak 3.****Potpore za pristup financiranju za MSP-ove****Članak 21.***Potpore za rizično financiranje**

1. Programi potpora za rizično financiranje u korist MSP-ova spojivi su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Na razini financijskih posrednika potpore za rizično financiranje nezavisnim privatnim ulagačima mogu biti u jednom od sljedećih oblika:

- (a) vlasničkog ili kvazivlasničkog kapitala ili financijske donacije radi izravnog ili neizravnog pružanja rizičnih financijskih ulaganja prihvatljivim poduzetnicima;
- (b) zajmova radi izravnog ili neizravnog pružanja rizičnih financijskih ulaganja prihvatljivim poduzetnicima;
- (c) jamstava za pokriće gubitaka od izravno ili neizravno pruženih rizičnih financijskih ulaganja prihvatljivim poduzetnicima.

3. Na razini neovisnih privatnih ulagača potpore za rizično financiranje mogu biti u oblicima navedenima u stavku 2. ovog članka ili u obliku poreznih poticaja privatnim ulagačima koji su fizičke osobe i izravno ili neizravno pružaju rizično financiranje prihvatljivim poduzetnicima.

▼ B

4. Na razini prihvatljivih poduzetnika potpore za rizično financiranje mogu biti u obliku vlasničkih ulaganja, kvazivlasničkih ulaganja, zajmova, jamstava ili kombinacije navedenog.

5. Prihvatljivi poduzetnici su poduzetnici koji su u vrijeme početnog rizičnog financijskog ulaganja neuvršteni i ispunjuju najmanje jedan od sljedećih kriterija prihvatljivosti:

- (a) ne posluju ni na kojem tržištu;
- (b) posluju na nekom tržištu manje od 7 godina od njihove prve komercijalne prodaje;
- (c) zahtijevaju početno rizično financijsko ulaganje koje, na temelju poslovnog plana izrađenog radi uvođenja novog proizvoda ili zemljopisnog tržišta, premašuje 50 % njihova prosječnog godišnjeg prometa tijekom proteklih 5 godina.

6. Potpore za rizično financiranje mogu obuhvaćati i naknadna ulaganja u prihvatljive poduzetnike i nakon sedmogodišnjeg razdoblja iz stavka 5. točke (b) ako su ispunjeni sljedeći kumulativni uvjeti:

- (a) nije premašen ukupan iznos rizičnog financiranja naveden u stavku 9.;
- (b) mogućnost naknadnih ulaganja predviđena je u izvornom poslovnom planu;
- (c) poduzetnik koji prima naknadna ulaganja nije se povezoao, u smislu članka 3. stavka 3. Priloga I. s drugim poduzetnikom osim financijskog posrednika ili neovisnog privatnog ulagača koji pružaju rizično financiranje u okviru mjere, osim ako novi subjekt ispunjuje uvjete iz definicije o MSP-ovima.

7. Za vlasnička i kvazivlasnička ulaganja u prihvatljive poduzetnike mjerom rizičnog financiranja može se pružiti potpora zamjenskom kapitalu isključivo ako se zamjenski kapital upotrebljava zajedno s novim kapitalom koji predstavlja najmanje 50 % svakog ciklusa ulaganja u prihvatljive poduzetnike.

8. Za vlasnička i kvazivlasnička ulaganja iz stavka 2. točke (a) najviše 30 % ukupnih kapitalnih ulaganja i neiskorištenog odobrenog kapitala financijskog posrednika može se upotrebljavati u svrhe upravljanja likvidnošću.

9. Ukupni iznos rizičnog financiranja iz stavka 4. ne premašuje 15 milijuna EUR po prihvatljivom poduzetniku na temelju bilo koje mjere rizičnog financiranja.

10. Za mjere rizičnog financiranja kojima se prihvatljivim poduzetnicima pružaju vlasnička, kvazivlasnička ili zajmovna ulaganja mjerom rizičnog financiranja potiče se dodatno financiranje od neovisnih privatnih ulagača na razini financijskih posrednika ili prihvatljivih poduzetnika kako bi se postigla ukupna stopa privatnog sudjelovanja koja odgovara sljedećim najmanjim pragovima:

▼B

- (a) 10 % rizičnog financiranja dodijeljenog prihvatljivim poduzetnicima prije njihove prve komercijalne prodaje na bilo kojem tržištu;
- (b) 40 % rizičnog financiranja dodijeljenog prihvatljivim poduzetnicima iz stavka 5. točke (b) ovog članka;
- (c) 60 % rizičnog financiranja za ulaganje dodijeljeno prihvatljivim poduzetnicima spomenutima u stavku 5. točki (c) i za naknadna ulaganja u prihvatljive poduzetnike nakon sedmogodišnjeg razdoblja spomenutog u stavku 5. točki (b).

11. Ako se mjera rizičnog financiranja provodi putem financijskog posrednika i usmjerena je na prihvatljive poduzetnike u različitim fazama razvoja iz stavka 10., a ne predviđa sudjelovanje privatnog kapitala na razini prihvatljivih poduzetnika, financijski posrednik postiže stopu privatnog sudjelovanja koja čini najmanje ponderirani prosjek na temelju količine pojedinačnih ulaganja u temeljni portfelj, do kojega dolazi primjenom najmanjih stopa sudjelovanja na ulaganja iz stavka 10.

12. Mjerom rizičnog financiranja ne provodi se diskriminacija između financijskih posrednika na temelju njihova mjesta poslovnog nastana ili registracije u određenoj državi članici. Od financijskih posrednika može se zahtijevati ispunjavanje prethodno utvrđenih kriterija koji su objektivno opravdani prirodom ulaganja.

13. Mjera rizičnog financiranja mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- (a) provodi se putem jednog ili više financijskih posrednika, osim za porezne poticaje privatnim ulagačima u odnosu na njihova izravna ulaganja u prihvatljive poduzetnike;
- (b) financijski posrednici te ulagači ili upravitelji fondova biraju se u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem natječaju koji se provodi u skladu s primjenjivim pravom Unije i nacionalnim pravom, usmjerenom ka uspostavljanju primjerenih dogovora o podjeli rizika i nagrade pri čemu se za sva ulaganja osim za jamstva prednost daje asimetričnoj podjeli dobiti pred zaštitom od gubitaka;
- (c) ► **C2** u slučaju asimetrične podjele gubitaka između javnih i privatnih ulagača prvi gubitak koji snosi javni ulagač ograničava se na 25 % ukupnog ulaganja; ◀
- (d) u slučaju jamstava obuhvaćenih stavkom 2. točkom (c) jamstvena stopa ograničava se na 80 %, a ukupni gubici koje snosi država članica ograničavaju se na najviše 25 % temeljnog portfelja obuhvaćenog jamstvom. Besplatno se mogu pružiti samo jamstva kojima se pokrivaju očekivani gubici temeljnog portfelja obuhvaćenog jamstvom. Ako je jamstvom obuhvaćeno pokriće neočekivanih gubitaka, financijski posrednik za dio jamstva koji pokriva neočekivane gubitke plaća jamstvenu premiju u skladu s tržišnim uvjetima.

▼ B

14. Mjerama rizičnog financiranja osigurava se donošenje odluka o financiranju usmjerenih na stjecanje dobiti. Smatra se da je to slučaj ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) financijski posrednici osnivaju se u skladu s primjenjivim zakonodavstvom;
- (b) država članica ili subjekt zadužen za provedbu mjere predviđa postupak dubinske analize kako bi se osigurala tržišno razumna strategija ulaganja za potrebe provedbe mjere financiranja rizika, uključujući odgovarajuću politiku diversifikacije rizika usmjerenu na postizanje gospodarske održivosti i učinkovite ljestvice u odnosu na veličinu i teritorijalni opseg dotičnog investicijskog portfelja;
- (c) rizično financiranje dodijeljeno prihvatljivim poduzetnicima temelji se na održivom poslovnom planu, koji sadržava pojedinosti o razvoju proizvoda, prodaje i profitabilnosti te kojim se uspostavlja financijska održivost *ex ante*;
- (d) za svako vlasničko i kvazivlasničko ulaganje postoji jasna i ostvariva izlazna strategija.

15. Financijskim se posrednicima upravlja na komercijalnoj osnovi. Smatra se da je taj zahtjev ispunjen ako financijski posrednik i, ovisno o vrsti mjere rizičnog financiranja, upravitelj fonda, ispunjuju sljedeće uvjete:

- (a) imaju zakonsku ili ugovornu obvezu djelovati s pažnjom profesionalnog upravitelja u dobroj vjeri i izbjegavajući sukob interesa; primjenjuju se najbolja praksa i regulatorni nadzor;
- (b) njihova naknada u skladu je s tržišnom praksom. Taj uvjet smatra se ispunjenim ako je upravitelj ili financijski posrednik odabran u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem konkurentnom natječaju za odabir, na temelju objektivnih kriterija povezanih s iskustvom, stručnošću te operativnim i financijskim sposobnostima;
- (c) primaju naknadu koja je povezana s rezultatima ili sudjeluje u rizicima ulaganja su-ulaganjem vlastitih sredstava kako bi se osiguralo da se njihovi interesi trajno poklapaju s interesima javnog ulagača;
- (d) utvrđuju strategiju, kriterije i predloženi vremenski raspored ulaganja;
- (e) ulagačima je dopušteno da budu zastupljeni u upravljačkim tijelima investicijskog fonda, poput nadzornog odbora ili savjetodavne skupštine.

16. ► **M1** Mjera rizičnog financiranja kojom se prihvatljivim poduzetnicima pružaju jamstva ili zajmovi ili se pružaju kvazivlasnička ulaganja strukturirana kao dug prihvatljivih poduzetnika, mora ispunjavati sljedeće uvjete: ◀

▼ B

- (a) kao posljedica mjere financijski posrednik poduzima ulaganja koja bez potpore ne bi bila provedena ili bi bila ograničeno ili drukčije provedena. Financijski posrednik sposoban je pokazati da primjenjuje mehanizam kojim se osigurava da se pogodnosti u najvećoj mogućoj mjeri prenose na krajnje korisnike u obliku veće količine financiranja, rizičnijih portfelja, nižih zahtjeva za dodatna jamstva, nižih jamstvenih premija ili nižih kamatnih stopa;

▼ M1

- (b) u slučaju zajmova i kvazivlasničkih ulaganja strukturiranih kao dug pri izračunavanju maksimalnog iznosa ulaganja za potrebe stavka 9. uzima se u obzir nominalni iznos zajma;

▼ B

- (c) u slučaju jamstava pri izračunavanju maksimalnog iznosa ulaganja za potrebe stavka 9. uzima se u obzir nominalni iznos temeljnog zajma. Jamstvo ne premašuje 80 % iznosa temeljnog zajma.

17. Države članice mogu provedbu mjere rizičnog financiranja ustupiti određenom zaduženom subjektu.

18. Potpore za rizično financiranje za MSP-ove koji ne ispunjuju uvjete utvrđene u stavku 5. spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako:

- (a) na razini MSP-ova potpore ispunjuju uvjete utvrđene u Uredbi (EU) br. 1407/2013; i
- (b) svi uvjeti utvrđeni u ovom članku, uz iznimku uvjeta utvrđenih u stavicama 5., 6., 9., 10. i 11. ispunjeni su; i
- (c) za mjere rizičnog financiranja kojima se prihvatljivim poduzetnicima pružaju vlasnička, kvazivlasnička ili zajmovna ulaganja mjerom se potiče dodatno financiranje koje pružaju neovisni privatni ulagači na razini financijskih posrednika ili MSP-ova kako bi se postigla ukupna stopa privatnog sudjelovanja koja odgovara najmanje 60 % rizičnog financiranja pruženog MSP-ovima.

*Članak 22.***Potpore za novoosnovana poduzeća**

1. Programi potpora za novoosnovana poduzeća spojivi su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

▼ M1

2. Prihvatljivi su poduzetnici svako neuvršteno malo poduzeće do pet godina nakon registracije, pod uvjetom da ispunjuje sljedeće uvjete:

- (a) da nije preuzelo djelatnost drugog poduzeća;
- (b) da još nije raspodijelilo dobit;

▼ M1

(c) nije osnovano spajanjem.

Za prihvatljive poduzetnike koji nisu podložni registraciji može se smatrati da petogodišnje razdoblje prihvatljivosti počinje od trenutka u kojem poduzeće započinje svoju ekonomsku djelatnost ili je dužno platiti porez za svoju ekonomsku djelatnost.

Odstupajući od točke (c) prvog podstavka, poduzeća koja su nastala spajanjem poduzetnika prihvatljivih za potporu na temelju ovog članka također se smatraju prihvatljivim poduzetnicima do pet godina od datuma registracije najstarijeg poduzeća koje je sudjelovalo u spajanju.

▼ B

3. Potpore za novoosnovana poduzeća imaju oblik:

(a) zajmova s kamatnim stopama koje nisu u skladu s tržišnim uvjetima, u trajanju od deset godina i u nominalnom iznosu od najviše 1 milijun EUR ili 1,5 milijuna EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim područjima koji ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora ili 2 milijuna EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim regijama koji ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora. Za zajmove u trajanju od 5 do 10 godina maksimalni iznosi mogu se prilagoditi množenjem prethodno navedenih iznosa omjerom razdoblja od 10 godina i stvarnog trajanja zajma. Za zajmove kraće od 5 godina maksimalni iznos jednak je iznosu za zajmove u trajanju 5 godina;

(b) jamstava s premijama koje nisu u skladu s tržišnim uvjetima, u trajanju od 10 godina i s iznosom obuhvaćenim jamstvom od najviše 1,5 milijuna EUR, ili 2,25 milijuna EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim područjima koji ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora, ili 3 milijuna EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim regijama koji ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora. Za jamstva u trajanju od 5 do 10 godina maksimalni iznosi obuhvaćeni jamstvom mogu se prilagoditi množenjem prethodno navedenih iznosa omjerom razdoblja od 10 godina i stvarnog trajanja jamstva. Za jamstva kraća od 5 godina maksimalni iznos obuhvaćen jamstvom jednak je onom za jamstva u trajanju od 5 godina. Jamstvo ne premašuje 80 % iznosa temeljnog zajma.

(c) bespovratnih sredstava, uključujući vlasnička i kvazivlasnička ulaganja, ili smanjenja kamatnih stopa i jamstvene premije čiji iznos bruto ekvivalenta bespovratnog sredstva ne premašuje 0,4 milijuna EUR, ili 0,6 milijuna EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim područjima koji ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora ili 0,8 milijuna EUR za poduzetnike s poslovnim nastanom u potpomognutim regijama koji ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora.

4. Korisnik može primiti pomoć kombinacijom instrumenata potpore iz stavka 3. ovog članka, pod uvjetom da se za određivanje preostalog udjela maksimalnog iznosa potpore dozvoljenog za ostale instrumente koji su sastavni dio tog kombiniranog instrumenta uzima u obzir udio iznosa dodijeljenog jednim instrumentom potpore, izračunan na temelju maksimalnog iznosa potpore dozvoljenog za taj kombinirani instrument.

5. Za mala inovacijska poduzeća maksimalni iznosi utvrđeni u stavku 3. mogu se udvostručiti.

▼B*Članak 23.***Potpore za alternativne trgovinske platforme specijalizirane za MSP-ove**

1. Potpore za alternativne trgovinske platforme specijalizirane za MSP-ove spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Ako platformom upravlja malo poduzeće, mjera potpore može biti u obliku potpore za novoosnovano poduzeće upravitelju platforme, u kojem slučaju se primjenjuju uvjeti utvrđeni u članku 22.

Mjera potpore može biti u obliku poreznih poticaja neovisnim privatnim ulagačima koji su fizičke osobe u odnosu na njihova ulaganja u rizično financiranje provedena preko alternativne trgovinske platforme u prihvatljive poduzetnike pod uvjetima utvrđenima u članku 21.

*Članak 24.***Potpore za troškove izviđanja**

1. Potpore za troškove izviđanja spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Prihvatljivi troškovi su troškovi početnog pregleda i službene dubinske analize koju upravitelji financijskih posrednika ili ulagači provode radi utvrđivanja prihvatljivih poduzetnika u skladu s člancima 21. i 22.

3. Intenzitet potpore ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova.

*Odjeljak 4.****Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije****Članak 25.***Potpore za projekte istraživanja i razvoja****▼M4**

1. Potpore za projekte istraživanja i razvoja, uključujući projekte istraživanja i razvoja koji su dobili oznaku kvalitete „pečat izvrsnosti” u okviru programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa i sufinancirani projekti istraživanja i razvoja te, kad je to relevantno, potpore za sufinancirane aktivnosti udruživanja, spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

▼B

2. Dio projekta istraživanja i razvoja kojem je dodijeljena potpora u potpunosti je obuhvaćen jednom ili više sljedećih kategorija:

▼ B

- (a) temeljno istraživanje;
 - (b) industrijsko istraživanje;
 - (c) eksperimentalni razvoj;
 - (d) studije izvedivosti.
3. Prihvatljivi troškovi projekata istraživanja i razvoja, raspoređeni u posebnu kategoriju istraživanja i razvoja, su sljedeći:
- (a) troškovi osoblja: istraživača, tehničara i ostalog pomoćnog osoblja zaposlenog na istraživačkom projektu;
 - (b) troškovi instrumenata i opreme, u opsegu i u razdoblju u kojem se upotrebljavaju za projekt. Ako se ti instrumenti i oprema ne upotrebljavaju za projekt tijekom čitavog njihova vijeka trajanja, prihvatljivim troškovima smatraju se, u skladu s općeprihvaćenim računovodstvenim načelima, samo troškovi amortizacije nastali u razdoblju trajanja projekta;
 - (c) troškovi zgrada i zemljišta, u mjeri i za razdoblje u kojem se upotrebljavaju za projekt. Za zgrade se, u skladu s općeprihvaćenim računovodstvenim načelima, prihvatljivim troškovima smatraju samo troškovi amortizacije nastali u razdoblju trajanja projekta. Za zemljište, prihvatljivi troškovi su troškovi ustupanja na komercijalnoj osnovi i stvarno nastali kapitalni troškovi;
 - (d) ► **C1** troškovi ugovornih istraživanja, znanja i patenata kupljenih ili licenciranih od vanjskih izvora po tržišnim uvjetima te troškovi savjetodavnih i sličnih usluga koje se upotrebljavaju isključivo za projekt; ◀
 - (e) dodatni režijski troškovi i ostali izdaci poslovanja, uključujući troškove materijala, potrošne robe i sličnih proizvoda, nastali izravno kao posljedica projekta.
4. Prihvatljivi troškovi za studije izvedivosti su troškovi studije.
5. Intenzitet potpore za svakog korisnika ne premašuje:
- (a) 100 % prihvatljivih troškova za temeljno istraživanje;
 - (b) 50 % prihvatljivih troškova za industrijsko istraživanje;
 - (c) 25 % prihvatljivih troškova za eksperimentalni razvoj;
 - (d) 50 % prihvatljivih troškova za studije izvedivosti.
6. Intenziteti potpore za industrijsko istraživanje i eksperimentalni razvoj mogu se povećati do maksimalnog intenziteta potpore od 80 % prihvatljivih troškova kako slijedi:
- (a) za 10 postotnih bodova za srednja poduzeća i za 20 postotnih bodova za mala poduzeća;

▼ B

(b) za 15 postotnih bodova ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:

- i. projekt uključuje učinkovitu suradnju:
 - među poduzetnicima od kojih je najmanje jedan MSP ili se provodi u najmanje dvije države članice ili u jednoj državi članici i državi koja je ugovorna stranka Sporazuma o EGP-a, a niti jedan poduzetnik sam ne snosi više od 70 % prihvatljivih troškova; ili
 - između jednog poduzetnika i jedne ili više organizacija za istraživanje i širenje znanja, pri čemu ta organizacija/organizacije snose najmanje 10 % prihvatljivih troškova i imaju pravo na objavljivanje vlastitih rezultata istraživanja;
- ii. rezultati projekta priopćuju se širokom krugu na konferencijama, objavom, u repozitorijima s javnim pristupom, ili besplatnim računalnim programima i računalnim programima s otvorenim kodom.

7. Intenziteti potpora za studije izvedivosti mogu se uvećati za 10 postotnih bodova za srednja poduzeća i 20 postotnih bodova za mala poduzeća.

▼ M4*Članak 25.a***Potpore za projekte kojima je dodijeljena oznaka kvalitete „pečat izvrsnosti”**

1. Potpore MSP-ovima za projekte istraživanja i razvoja te za studije izvedivosti kojima je dodijeljena oznaka kvalitete „pečat izvrsnosti” u okviru programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Prihvatljive aktivnosti projekta istraživanja i razvoja ili studije izvedivosti za koje je dodijeljena potpora one su koje su kao takve definirane pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa, isključujući aktivnosti koje nadilaze aktivnosti eksperimentalnog razvoja.

3. Kategorije, maksimalni iznosi i metode izračuna prihvatljivih troškova projekta istraživanja i razvoja ili studije izvedivosti za koje je dodijeljena potpora oni su koji su kao takvi definirani pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa.

4. Maksimalni iznos potpore ne smije premašiti 2,5 milijuna EUR po MSP-u po projektu istraživanja i razvoja ili studiji izvedivosti.

5. Ukupno javno financiranje projekta istraživanja i razvoja ili studije izvedivosti ne smije premašiti stopu financiranja utvrđenu za taj projekt istraživanja i razvoja ili studiju izvedivosti u okviru pravila programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa.

▼ **M4***Članak 25.b***Potpore za aktivnosti Marie Skłodowska-Curie i aktivnosti u okviru Provjere koncepta ERC-a**

1. Potpore za aktivnosti Marie Skłodowska-Curie i aktivnosti u okviru Provjere koncepta ERC-a kojima je dodijeljena oznaka kvalitete „pečat izvrsnosti” u okviru programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Prihvatljive aktivnosti one su koje su kao takve definirane pravilima programa Obzor 2020. Ili programa Obzor Europa.
3. Kategorije, maksimalni iznosi i metode izračuna prihvatljivih troškova aktivnosti za koju je dodijeljena potpora oni su koji su kao takvi definirani pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa.
4. Ukupno javno financiranje aktivnosti ne smije premašiti maksimalnu razinu potpore predviđenu programom Obzor 2020. ili programom Obzor Europa.

*Članak 25.c***Potpore uključene u sufinancirane projekte istraživanja i razvoja**

1. Potpore dodijeljene sufinanciranom projektu istraživanja i razvoja ili studiji izvedivosti (uključujući projekte istraživanja i razvoja provedene u okviru europskog institucionaliziranog partnerstva na temelju članka 185. ili članka 187. Ugovora ili mjere sufinancirane programom, kako je definirano pravilima programa Obzor Europa) koje provode najmanje tri države članice ili dvije države članice i barem jedna pridružena zemlja, a odabiru se na temelju evaluacije i rangiranja što ga provode neovisni stručnjaci na temelju transnacionalnih poziva u skladu s pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa, spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Prihvatljive aktivnosti projekta istraživanja i razvoja ili studije izvedivosti za koje je dodijeljena potpora one su koje su kao takve definirane pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa, isključujući aktivnosti koje nadilaze aktivnosti eksperimentalnog razvoja.
3. Kategorije, maksimalni iznosi i metode izračuna prihvatljivih troškova oni su koji su kao takvi definirani pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa.
4. Ukupna javna financijska sredstva ne smiju premašiti stopu financiranja utvrđenu za taj projekt istraživanja i razvoja ili studiju izvedivosti nakon odabira, rangiranja i evaluacije u skladu s pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa.

▼M4

5. Financijska sredstva dodijeljena iz programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa pokrivaju najmanje 30 % ukupnih prihvatljivih troškova aktivnosti istraživanja i razvoja ili inovacijske aktivnosti kako je definirano u okviru programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa.

*Članak 25.d***Potpore za aktivnosti udruživanja**

1. Potpore koje se dodjeljuju sufinanciranim aktivnostima udruživanja koje uključuju najmanje dvije države članice i koje se odabiru na temelju evaluacije i rangiranja što ga provode neovisni stručnjaci na temelju transnacionalnih poziva u skladu s pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Prihvatljive aktivnosti u okviru sufinanciranih aktivnosti udruživanja su one koje su kao takve definirane pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa. Isključene su aktivnosti koje izlaze izvan okvira aktivnosti eksperimentalnog razvoja.

3. Kategorije, maksimalni iznosi i metode izračuna prihvatljivih troškova oni su koji su kao takvi definirani pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa. Usto su prihvatljivi i troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu povezanu s projektom.

4. Ukupno javno financiranje ne smije premašiti stopu financiranja utvrđenu za tu aktivnost udruživanja nakon odabira, rangiranja i evaluacije u skladu s pravilima programa Obzor 2020. ili programa Obzor Europa. Osim toga, za ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu povezanu s projektom potpora ne smije premašiti 70 % troškova ulaganja.

5. Kad je riječ o potporama za ulaganje u infrastrukture na temelju aktivnosti udruživanja, primjenjuju se sljedeći dodatni uvjeti:

- (a) ako se infrastrukturom obavljaju i gospodarske i negospodarske djelatnosti, financiranje, troškovi i prihodi svake vrste djelatnosti navode se zasebno na temelju dosljedno primjenjivanih i objektivno opravdanih načela troškovnog računovodstva;
- (b) cijena primjene ili korištenja infrastrukture odgovara tržišnoj cijeni;
- (c) pristup infrastrukturi otvoren je za više korisnika i omogućuje se na transparentnoj i nediskriminatornoj osnovi. Poduzetnicima koji su financirali najmanje 10 % troškova ulaganja u infrastrukturu može se odobriti povlašteni pristup uz povoljnije uvjete. Radi izbjegavanja prekomjerne nadoknade, taj je pristup razmjern doprinosu poduzetnika u troškovima ulaganja, a uvjeti povlaštenog pristupa su javni;

▼ M4

- (d) ako se za infrastrukturu dobiju javna financijska sredstva i za gospodarske i negospodarske djelatnosti, države članice uspostavljaju sustav praćenja i povrata sredstava kako bi se osiguralo da zbog povećanja udjela gospodarskih djelatnosti u odnosu na situaciju predviđenu u vrijeme dodjele potpore nije premašen primjenjivi intenzitet potpore.

▼ B*Članak 26.***Potpore za ulaganje u istraživačke infrastrukture**

1. Potpore za izgradnju ili nadogradnju istraživačkih infrastrukture koje obavljaju ekonomsku djelatnost spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Ako istraživačka infrastruktura obavlja i ekonomske i neekonomske djelatnosti, financiranje, troškovi i prihodi svake vrste djelatnosti navode se zasebno na temelju dosljedno primjenjivanih i objektivno opravdanih načela troškovnog računovodstva.
3. Cijena koja se naplaćuje za upravljanje infrastrukturom ili upotrebljavanje infrastrukture odgovara tržišnoj cijeni.
4. Pristup infrastrukturi otvoren je za više korisnika i omogućuje se na transparentnoj i nediskriminirajućoj osnovi. Poduzetnicima koji su financirali najmanje 10 % troškova ulaganja u infrastrukturu može se odobriti povlašteni pristup uz povoljnije uvjete. Radi izbjegavanja prekomjerne nadoknade, taj je pristup razmjern doprinosu poduzetnika u troškovima ulaganja, a uvjeti povlaštenog pristupa su javni.
5. Prihvatljivi troškovi su troškovi ulaganja u nematerijalnu i materijalnu imovinu.
6. Intenzitet potpore ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova.
7. Ako istraživačka infrastruktura primi javno financiranje i za ekonomske i neekonomske djelatnosti, države članice uspostavljaju sustav praćenja i povrata sredstava kako bi se osiguralo da kao posljedica povećanja udjela ekonomskih djelatnosti u odnosu na situaciju koja se predviđala u vrijeme dodjele potpore nije došlo do premašivanja primjenjivog intenziteta potpore.

*Članak 27.***Potpore za inovacijske klastere**

1. Potpore za inovacijske klastere spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Potpore za inovacijske klastere dodjeljuju se isključivo pravnom subjektu koji vodi inovacijski klaster (organizacija klastera).

▼B

3. Pristup prostorima, objektima i djelatnostima klastera otvoren je za više korisnika i omogućuje se na transparentan i nediskriminirajući način. Poduzetnicima koji su financirali najmanje 10 % troškova inovacijskog klastera može se odobriti povlašteni pristup uz povoljnije uvjete. Radi izbjegavanja prekomjerne nadoknade, taj je pristup razmjern doprinosu poduzetnika u troškovima ulaganja, a uvjeti povlaštenog pristupa su javni.

4. Naknade za uporabu objekata klastera i sudjelovanje u njegovim djelatnostima odgovaraju tržišnoj cijeni ili troškovima uporabe i sudjelovanja.

5. Potpore za ulaganje mogu se dodijeliti za izgradnju ili nadogradnju inovacijskih klastera. Prihvatljivi troškovi su troškovi ulaganja u nematerijalnu i materijalnu imovinu.

6. Intenzitet potpore za ulaganje u inovacijske klastere ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova. Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova za inovacijske klastere koji se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora i za 5 postotnih bodova za inovacijske klastere koji se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.

7. Za rad inovacijskih klastera može se dodijeliti operativna potpora. Razdoblje potpore ne premašuje deset godina.

8. Prihvatljivim troškovima operativne potpore za inovacijske klastere smatraju se troškovi rada zaposlenika i administrativni troškovi (uključujući režijske troškove) koji se odnose:

- (a) na poticanje klastera u cilju olakšavanja suradnje, razmjene informacija i pružanja ili usmjeravanja specijaliziranih i prilagođenih usluga poslovne podrške;
- (b) na promidžbu klastera kako bi se povećalo sudjelovanje novih poduzetnika ili organizacija i povećala vidljivost;
- (c) na upravljanje objektima klastera; na organizaciju programa izobrazbe, radionica i konferencija kako bi se poticala razmjena znanja, povezivanje i transnacionalna suradnja.

9. Intenzitet operativne potpore ne premašuje 50 % ukupnih prihvatljivih troškova tijekom razdoblja tijekom kojeg se dodjeljuje potpora.

*Članak 28.***Potpore za inovacije za MSP-ove**

1. Potpore za inovacije za MSP-ove spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

▼ B

2. Prihvatljivi troškovi su sljedeći:
 - (a) troškovi dobivanja, potvrđivanja i obrane patenata i ostale nematerijalne imovine;
 - (b) troškovi upućivanja visokokvalificiranog osoblja iz organizacije za istraživanje i širenje znanja ili velikog poduzeća na rad na djelatnostima istraživanja, razvoja i inovacije na novootvorenom radnom mjestu u okviru korisnika, pod uvjetom da se time ne zamjenjuje ostalo osoblje;
 - (c) troškovi savjetodavnih i pomoćnih usluga za inovacije;
3. Intenzitet potpore ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova.
4. U posebnom slučaju potpora za savjetodavne i pomoćne usluge za inovacije, intenzitet potpore može se povećati do 100 % prihvatljivih troškova, pod uvjetom da ukupni iznos potpore za savjetodavne i pomoćne usluge za inovacije ne premašuje 200 000 EUR po poduzetniku tijekom bilo kojeg trogodišnjeg razdoblja.

*Članak 29.***Potpore za inovacije procesa i organizacije poslovanja**

1. Potpore za inovacije procesa i organizacije poslovanja spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Potpore velikim poduzetnicima spojive su samo ako ti poduzetnici učinkovito surađuju s MSP-ovima u djelatnosti kojoj je dodijeljena potpora, a MSP-ovi s kojima surađuju snose najmanje 30 % ukupnih prihvatljivih troškova.
3. Prihvatljivi troškovi su sljedeći:
 - (a) troškovi osoblja;
 - (b) troškovi instrumenata, opreme, zgrada i zemljišta, u opsegu i u razdoblju u kojem se upotrebljavaju za projekt;
 - (c) ► **C1** troškovi ugovornih istraživanja, znanja i patenata kupljenih ili licenciranih od vanjskih izvora po tržišnim uvjetima; ◀
 - (d) dodatni režijski troškovi i ostali troškovi poslovanja, uključujući troškove materijala, potrošne robe i sličnih proizvoda, nastali izravno uslijed projekta.
4. Intenzitet potpore ne premašuje 15 % prihvatljivih troškova za velike poduzetnike i 50 % prihvatljivih troškova za MSP-ove.

▼B*Članak 30.***Potpore za istraživanje i razvoj u sektoru ribarstva i akvakulture**

1. Potpore za istraživanje i razvoj u sektoru ribarstva i akvakulture spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Projekt kojem je dodijeljena potpora u interesu je svih poduzetnika u dotičnom sektoru ili podsektoru.
3. Prije datuma početka projekta kojem je dodijeljena potpora na internetu se objavljuju sljedeći podatci:
 - (a) da će se projekt kojem je dodijeljena potpora provesti;
 - (b) ciljevi projekta kojem je dodijeljena potpora;
 - (c) približni datum objave očekivanih rezultata projekta kojem je dodijeljena potpora i njihovo mjesto objave na internetu;
 - (d) napomena da će rezultati projekta kojem je dodijeljena potpora biti besplatno dostupni svim poduzetnicima koji djeluju u određenom sektoru ili podsektoru.
4. Rezultati projekta kojem je dodijeljena potpora dostupni su na internetu od datuma završetka potpomognutog projekta ili od datuma na koji se informacije o tim rezultatima dadu članovima određene organizacije, ovisno o tome što nastupi prije. Rezultati ostaju dostupni na internetu tijekom razdoblja od najmanje 5 godina počevši od datuma završetka projekta kojem je dodijeljena potpora.
5. Potpore se dodjeljuju izravno organizaciji za istraživanje i širenje znanja te ne uključuju izravnu dodjelu potpora koje nisu povezane s istraživanjem poduzetniku koji proizvodi, prerađuje ili stavlja na tržište proizvode ribarstva i akvakulture.
6. Prihvatljivi troškovi su oni utvrđeni u članku 25. stavku 3.
7. Intenzitet potpore ne premašuje 100 % prihvatljivih troškova.

*Odjeljak 5.****Potpore za usavršavanje****Članak 31.***Potpore za usavršavanje**

1. Potpore za usavršavanje spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Potpore se ne dodjeljuju za usavršavanje koje poduzetnici provode radi osiguravanja sukladnosti s obveznim nacionalnim normama o usavršavanju.

▼ B

3. Prihvatljivi troškovi su sljedeći:
- (a) troškovi predavača, za sate tijekom kojih su predavači sudjelovali u usavršavanju;

▼ M1

- (b) troškovi poslovanja povezani s predavačima i polaznicima koji su izravno povezani s projektom usavršavanja, primjerice putni troškovi, troškovi materijala i potrošne robe izravno povezanih s projektom, amortizacija alata i opreme ako se upotrebljavaju isključivo za projekt usavršavanja;

▼ B

- (c) troškovi savjetodavnih usluga povezanih s projektom usavršavanja;
- (d) troškovi osoblja polaznika usavršavanja i opći neizravni troškovi (administrativni troškovi, najam, režijski troškovi) za sate koje polaznici usavršavanja provedu u usavršavanju.

4. Intenzitet potpore ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova. Može se povećati do maksimalnog intenziteta potpore od 70 % prihvatljivih troškova, kako slijedi:

- (a) za 10 postotnih bodova ako se usavršavanje provodi za radnike s invaliditetom ili radnike u nepovoljnom položaju;
- (b) za 10 postotnih bodova ako se potpora dodjeljuje srednjem poduzeću i za 20 postotnih bodova ako se potpora dodjeljuje malom poduzeću.

5. Ako se potpore dodjeljuju u sektoru pomorskog prometa, intenzitet potpore može se povećati do 100 % prihvatljivih troškova, pod uvjetom da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) polaznici usavršavanja nisu aktivni članovi posade, već pomoćni članovi posade; i
- (b) usavršavanje se odvija na brodovima koji su upisani u registre Unije.

*Odjeljak 6.****Potpore za radnike u nepovoljnom položaju i radnike s invaliditetom****Članak 32.***Potpore za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju u obliku subvencija za plaće**

1. Programi potpora za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju spojivi su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Prihvatljivi troškovi su troškovi plaća u razdoblju od najviše 12 mjeseci nakon zaposlenja radnika u nepovoljnom položaju. Ako je dotični radnik u izrazito nepovoljnom položaju, prihvatljivi troškovi su troškovi plaća u razdoblju od najviše 24 mjeseca nakon zapošljavanja.

▼B

3. Ako zapošljavanje ne predstavlja neto povećanje broja zaposlenika u dotičnom poduzetniku u odnosu na prosjek za proteklih dvanaest mjeseci, radno mjesto/radna mjesta ispražnjena su zbog dobrovoljnog odlaska, invalidnosti, umirovljenja zbog dobi, dobrovoljnog smanjenja radnog vremena ili zakonskog odlaska zbog povrede radne obveze, a ne kao posljedica viška radne snage.

4. Osim u slučaju zakonskog otkaza zbog povrede radne obveze, radnici u nepovoljnom položaju imaju pravo na neprekidno zaposlenje u najkraćem razdoblju propisanom dotičnim nacionalnim zakonodavstvom ili kolektivnim ugovorom kojim se uređuju ugovori o radu.

5. Ako je razdoblje zaposlenja kraće od 12 mjeseci ili 24 mjeseca u slučaju radnika u izrazito nepovoljnom položaju, potpore se razmjerno smanjuju u skladu s tim.

6. Intenzitet potpore ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova.

*Članak 33.***Potpore za zapošljavanje radnika s invaliditetom u obliku subvencija za plaće**

1. Potpore za zapošljavanje radnika s invaliditetom spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Prihvatljivi troškovi su troškovi plaća u razdoblju tijekom kojeg je zaposlen radnik s invaliditetom.

3. Ako zapošljavanje ne predstavlja neto povećanje broja zaposlenika u dotičnom poduzetniku u odnosu na prosjek za proteklih dvanaest mjeseci, radno mjesto/radna mjesta ispražnjena su zbog dobrovoljnog odlaska, invalidnosti, umirovljenja zbog dobi, dobrovoljnog smanjenja radnog vremena ili zakonskog odlaska zbog povrede radne obveze, a ne kao posljedica viška radne snage.

4. Osim u slučaju zakonskog otkaza zbog povrede radne obveze, radnici s invaliditetom imaju pravo na neprekidno zaposlenje u najkraćem razdoblju propisanom dotičnim nacionalnim zakonodavstvom ili kolektivnim ugovorima koji su pravno obvezujući za poduzetnika i kojima se uređuju ugovori o radu.

5. Intenzitet potpore ne premašuje 75 % prihvatljivih troškova.

*Članak 34.***Potpore za nadoknadu dodatnih troškova zapošljavanja radnika s invaliditetom**

1. Potpore za nadoknadu dodatnih troškova zapošljavanja radnika s invaliditetom spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

▼ B

2. Prihvatljivi troškovi su sljedeći:
 - (a) troškovi prilagodbe poslovnih prostorija;
 - (b) troškovi zapošljavanja osoblja isključivo za vrijeme provedeno u pružanju pomoći radnicima s invaliditetom i u obučavanju tog osoblja za pružanje pomoći radnicima s invaliditetom;
 - (c) troškovi prilagodbe ili nabave opreme, odnosno nabave i provjere računalnih programa koje upotrebljavaju radnici s invaliditetom, uključujući prilagođenu ili pomoćnu tehnološku opremu, koji su dodatni u odnosu na one koje bi korisnik snosio da zapošljava radnike bez invaliditeta;
 - (d) troškovi izravno povezani s prijevozom radnika s invaliditetom na radno mjesto i u odnosu na s radom povezane djelatnosti;
 - (e) troškovi plaća za sate koje je radnik s invaliditetom proveo na oporavku;
 - (f) ako korisnik pruža zaštićeno zaposlenje, troškovi izgradnje, ugradnje ili modernizacije proizvodnih jedinica dotičnog poduzetnika te svi troškovi administracije i prijevoza, pod uvjetom da su ti troškovi izravna posljedica zapošljavanja radnika s invaliditetom.
3. Intenzitet potpore ne premašuje 100 % prihvatljivih troškova.

*Članak 35.***Potpore za nadoknadu troškova pomoći pružene radnicima u nepovoljnom položaju**

1. Potpore za nadoknadu troškova pomoći pružene radnicima u nepovoljnom položaju spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Prihvatljivi troškovi su troškovi:
 - (a) zapošljavanja osoblja isključivo za vrijeme provedeno u pružanju pomoći radnicima u nepovoljnom položaju tijekom razdoblja od najviše 12 mjeseci nakon zapošljavanja radnika u nepovoljnom položaju ili tijekom razdoblja od 24 mjeseca nakon zapošljavanja u izrazito nepovoljnom položaju;
 - (b) obučavanja tog osoblja za pružanje pomoći radnicima u nepovoljnom položaju.
3. Pružena pomoć sastoji se od mjera za poticanje autonomnosti radnika u nepovoljnom položaju i njegove prilagodbe na radno okruženje, i to pružanjem pomoći radniku oko socijalnih i administrativnih postupaka, omogućivanjem komunikacije s poslodavcem i upravljanjem sukobima.
4. Intenzitet potpore ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova.

▼ B*Odjeljak 7.****Potpore za zaštitu okoliša****Članak 36.***Potpore za ulaganje kojima se poduzetnicima omogućuje da premaše norme Unije za zaštitu okoliša ili povećaju razinu zaštite okoliša u nedostatku normi Unije**

1. Potpore za ulaganje kojima se poduzetnicima omogućuje da premaše norme Unije za zaštitu okoliša ili povećaju razinu zaštite okoliša u nedostatku normi Unije spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Ulaganje mora ispunjavati jedan od sljedećih uvjeta:

(a) njime se korisniku omogućuje da poveća razinu zaštite okoliša koja proizlazi iz njegovih djelatnosti premašivanjem primjenjivih normi Unije, bez obzira na eventualno postojanje obveznih nacionalnih normi strožih od normi Unije;

(b) njime se korisniku omogućuje da poveća razinu zaštite okoliša koja proizlazi iz njegovih djelatnosti u nedostatku normi Unije.

3. Potpore se ne dodjeljuju ako je cilj ulaganja osigurati da se poduzetnici pridržavaju normi Unije koje su već donesene, ali još nisu na snazi.

4. Odstupajući od stavka 3., potpore se mogu dodijeliti:

(a) za nabavu novih transportnih vozila za cestovni promet, željeznički promet, promet unutarnjim plovnim putovima i pomorski promet u skladu s donesenim normama Unije, pod uvjetom da se nabava provede prije nego što te norme stupe na snagu i da se, nakon što postanu obvezne, ne primjenjuju na vozila kupljena prije tog datuma;

(b) za prilagodbu već postojećih transportnih vozila za cestovni promet, željeznički promet, promet unutarnjim plovnim putovima i pomorski promet, pod uvjetom da norme Unije još nisu stupile na snagu na dan stavljanja u rad tih vozila i da se, nakon što postanu obvezne, ne primjenjuju retroaktivno na ta vozila.

5. Prihvatljivi troškovi su dodatni troškovi ulaganja neophodni za premašivanje primjenjivih normi Unije ili povećanje razine zaštite okoliša u nedostatku normi Unije. Određuju se kako slijedi:

(a) ako se trošak ulaganja u zaštitu okoliša može utvrditi kao zasebno ulaganje u ukupnom trošku ulaganja, taj trošak povezan sa zaštitom okoliša predstavlja prihvatljive troškove;

▼ B

- (b) u svim ostalim slučajevima troškovi ulaganja u zaštitu okoliša utvrđuju se u odnosu na slično ulaganje koje je manje prihvatljivo za okoliš, a koje bi se vjerodostojno moglo provesti bez potpore. Dobivena razlika između troškova ulaganja odgovara troškovima povezanim sa zaštitom okoliša i predstavlja prihvatljive troškove.

Troškovi koji nisu izravno povezani s postizanjem više razine zaštite okoliša nisu prihvatljivi.

6. Intenzitet potpore ne premašuje 40 % prihvatljivih troškova.
7. Intenzitet potpore može se povećati za 10 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju srednjim poduzetnicima i za 20 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju malim poduzetnicima.
8. Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora i za 5 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.

▼ M4*Članak 36.a***Potpore za ulaganje u javno dostupnu infrastrukturu za punjenje i/ili opskrbu gorivom za vozila s nultim ili niskim emisijama ugljika**

1. Potpore za uvođenje infrastrukture za punjenje i/ili opskrbu gorivom radi opskrbe energijom cestovnih vozila s nultim ili niskim emisijama ugljika u svrhu prijevoza spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Ovaj članak obuhvaća samo potpore dodijeljene za uvođenje infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom koje vozila opskrbljuju električnom energijom ili obnovljivim vodikom u svrhu prijevoza. Država članica dužna se pobrinuti da se zahtjev za opskrbu obnovljivim vodikom poštuje cijeli ekonomski životni vijek te infrastrukture.
3. Prihvatljivi troškovi su troškovi izgradnje, ugradnje i modernizacije infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom. Ti troškovi mogu uključivati troškove same infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom, ugradnje ili nadogradnje električnih ili drugih komponenti, uključujući transformatore, potrebnih za povezivanje infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom na mrežu ili na lokalnu jedinicu za proizvodnju ili skladištenje električne energije ili vodika, troškove tehničke opreme, građevinskih radova, adaptacije zemljišta ili cesta, troškove ugradnje i troškove za ishođenje povezanih dozvola. Isključeni su troškovi jedinica za lokalnu proizvodnju ili pohranu električne energije i troškovi lokalnih jedinica za proizvodnju vodika.

▼M4

4. Ako se potpore dodjeljuju u konkurentnom natječajnom postupku na temelju jasnih, transparentnih i nediskriminatornih kriterija, intenzitet potpore može dosegnuti i 100 % prihvatljivih troškova.

5. Potpora koja se dodjeljuje bilo kojem korisniku ne smije premašiti 40 % ukupnog proračuna predmetnog programa.

6. Potpora na temelju ovog članka dodjeljuje se samo za izgradnju, postavljanje ili nadogradnju javno dostupne infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom kojom se korisnicima osigurava nediskriminatoran pristup, među ostalim u odnosu na tarife, metode autentifikacije i plaćanja te druge uvjete korištenja.

7. Potreba za potporom za poticanje uvođenja infrastrukture za punjenje ili opskrbu gorivom iste kategorije (na primjer, za infrastrukturu za punjenje: uobičajena ili velika snaga) provjerava se *ex ante* otvorenim javnim savjetovanjem ili neovisnom studijom tržišta. Posebno se provjerava je li vjerojatno da se takva infrastruktura neće razviti pod komercijalnim uvjetima u roku od tri godine od objave mjere potpore.

8. Odstupajući od stavka 7. može se pretpostaviti postojanje potrebe za potporom za infrastrukturu za punjenje ili opskrbu gorivom u područjima u kojima električna vozila na baterijski pogon (infrastruktura za punjenje) ili vozila s pogonom na vodik (infrastruktura za opskrbu gorivom) čine manje od po 2 % ukupnog broja vozila iste kategorije registriranih u toj državi članici. Za potrebe ovog stavka, smatra se da osobni automobili i laka gospodarska vozila spadaju u istu kategoriju vozila.

9. Sve koncesije ili druga odobrenja trećim stranama za upravljanje prihvaćenom infrastrukturom za punjenje ili opskrbu gorivom dodjeljuju se na konkurentnoj, transparentnoj i nediskriminatornoj osnovi uzimajući u obzir važeće propise o nabavi.

▼B*Članak 37.***Potpore za ulaganje za ranu prilagodbu budućim normama Unije**

1. Potpore kojima se poduzetnici potiču na usklađivanje s nosim normama Unije kojima se podiže razina zaštite okoliša, ali još nisu stupile na snagu spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Norme Unije donesene su i ulaganje je provedeno i dovršeno najmanje jednu godinu prije stupanja na snagu dotične norme.

3. Prihvatljivi troškovi su dodatni troškovi ulaganja neophodni za premašivanje primjenjivih normi Unije. Određuju se kako slijedi:

▼ B

- (a) ako se trošak ulaganja u zaštitu okoliša može utvrditi kao zasebno ulaganje u ukupnom trošku ulaganja, taj trošak povezan sa zaštitom okoliša predstavlja prihvatljive troškove;
- (b) u svim ostalim slučajevima troškovi ulaganja u zaštitu okoliša utvrđuju se u odnosu na slično ulaganje koje je manje prihvatljivo za okoliš, a koje bi se vjerodostojno moglo provesti bez potpore. Dobivena razlika između troškova ulaganja odgovara troškovima povezanim sa zaštitom okoliša i predstavlja prihvatljive troškove.

Troškovi koji nisu izravno povezani s postizanjem više razine zaštite okoliša nisu prihvatljivi.

4. Intenzitet potpore ne premašuje sljedeće:

- (a) 20 % prihvatljivih troškova za male poduzetnike, 15 % prihvatljivih troškova za srednje poduzetnike i 10 % prihvatljivih troškova za velike poduzetnike ako se ulaganje provede i finalizira više od tri godine prije dana stupanja nove norme Unije na snagu;
- (b) 15 % prihvatljivih troškova za male poduzetnike, 10 % prihvatljivih troškova za srednje poduzetnike i 5 % prihvatljivih troškova za velike poduzetnike ako se ulaganje provede i finalizira između jedne godine i tri godine prije dana stupanja nove norme Unije na snagu.

5. Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora i za 5 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.

Članak 38.

Potpore za ulaganje u mjere energetske učinkovitosti

- 1. Potpore za ulaganje kojima se poduzetnicima omogućuje postizanje energetske učinkovitosti spojive su s unutaršnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
- 2. Potpore se ne dodjeljuju na temelju ovog članka ako je cilj poboljšanja osigurati da se poduzetnici pridržavaju normi Unije koje su već donesene, iako još nisu na snazi.

▼ M4

3. Prihvatljivi troškovi su dodatni troškovi ulaganja neophodni za postizanje više razine energetske učinkovitosti. Određuju se kako slijedi:

- (a) ako se trošak ulaganja u energetska učinkovitost može utvrditi kao zasebno ulaganje u ukupnom trošku ulaganja, taj trošak povezan s energetska učinkovitošću predstavlja prihvatljive troškove;

▼ **M4**

- (b) ako se ulaganje odnosi na poboljšanje energetske učinkovitosti i. stambenih zgrada, ii. zgrada namijenjenih pružanju usluga obrazovanja ili socijalnih usluga, iii. zgrada namijenjenih aktivnostima povezanim s javnom upravom ili pravosuđem, policijom ili vatrogasnim uslugama, ili iv. zgrada iz točaka i., ii. ili iii. i u kojima aktivnosti koje nisu navedene u tim točkama zauzimaju manje od 35 % površine unutrašnjeg prostora, ukupni troškovi ulaganja nužni za postizanje više razine energetske učinkovitosti smatraju se prihvatljivim troškovima ako se zbog poboljšanja energetske učinkovitosti smanji početna potražnja za primarnom energijom za barem 20 % u slučaju renovacije, odnosno ako dođe do uštede primarne energije od barem 10 % u odnosu na prag iz zahtjeva za zgrade gotovo nulte energije u nacionalnim mjerama za provedbu Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾, u slučaju novih zgrada. Početna potražnja za primarnom energijom i procijenjeno poboljšanje utvrđuju se u odnosu na energetske certifikat definiran u članku 2. stavku 12. Direktive 2010/31/EU;
- (c) u svim ostalim slučajevima troškovi ulaganja u energetske učinkovitost utvrđuju se u odnosu na slično ulaganje koje nije u tolikoj mjeri usmjereno na energetske učinkovitost, a koje bi se vjerojatno moglo provesti bez potpore. Dobivena razlika između troškova ulaganja odgovara troškovima povezanim s energetskom učinkovitosti i predstavlja prihvatljive troškove.

Troškovi koji nisu izravno povezani s postizanjem više razine energetske učinkovitosti nisu prihvatljivi.

3.a Za zgrade iz stavka 3. točke (b), ulaganje u poboljšanje energetske učinkovitosti zgrade može se kombinirati s ulaganjem u bilo koje ili sve od sljedećeg:

- (a) integrirana postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na lokaciji za proizvodnju električne i/ili toplinske energije;
- (b) opremu za skladištenje energije koju proizvodi postrojenje za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na lokaciji;
- (c) opremu i povezanu infrastrukturu ugrađenu u zgradu za punjenje električnih vozila korisnika zgrade;
- (d) ulaganja za digitalizaciju zgrade, osobito za povećanje njezine pripremljenosti za pametne tehnologije. Prihvatljiva ulaganja mogu obuhvaćati intervencije ograničene na pasivno interno ožičenje ili strukturirano kabliranje za podatkovne mreže i, prema potrebi, pomoćni dio pasivne mreže na privatnom posjedu izvan zgrade. Izuzeto je ožičenje ili kabliranje za podatkovne mreže izvan privatnog posjeda.

U slučaju nekog od tih kombiniranih radova iz prvog podstavka točaka od (a) do (d), cjelokupni trošak ulaganja u različite dijelove opreme predstavlja prihvatljive troškove.

⁽¹⁾ Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskoj učinkovitosti zgrada (SL L 153, 18.6.2010., str. 13.).

▼ M4

Potpore se može dodijeliti vlasnicima zgrade ili najmoprimcima, ovisno o tome tko naručuje radove na području energetske učinkovitosti.

▼ B

4. Intenzitet potpore ne premašuje 30 % prihvatljivih troškova.
5. Intenzitet potpore može se povećati za 20 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju malim poduzetnicima i za 10 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju srednjim poduzetnicima.
6. Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora i za 5 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.

▼ M4

7. Potpore za mjere kojima se poboljšava energetska učinkovitost zgrada mogu se odnositi i na sklapanje ugovora o energetske učinku, pod sljedećim kumulativnim uvjetima:
 - (a) potpora je u obliku zajma ili jamstva pružatelju koji provodi mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti na temelju ugovoru o energetske učinku ili se sastoji od financijskog proizvoda čiji je cilj refinanciranje predmetnog pružatelja (npr. faktoring, forfeiting);
 - (b) nominalni iznos ukupnog preostalog financiranja predviđenog ovim stavkom po korisniku ne premašuje 30 milijuna EUR;
 - (c) potpora se dodjeljuje MSP-ovima ili malim poduzećima srednje tržišne kapitalizacije;
 - (d) potpora se dodjeljuje za ugovore o energetske učinkovitosti u smislu članka 2. stavka točke 27. Direktive 2012/27/EU;
 - (e) sklapanje ugovora o energetske učinkovitosti odnosi se na zgradu iz stavka 3. točke (b).

*Članak 39.***Potpore za ulaganje u energetske učinkovitost zgrada u obliku financijskih instrumenata****▼ B**

1. Potpore za ulaganje u projekte energetske učinkovitosti zgrada spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Prihvatljivi projekti za dodjelu potpora u skladu s ovim člankom su projekti energetske učinkovitosti koji se odnose na građevine.

▼M4

(2.a) Ako se ulaganje odnosi na poboljšanje energetske učinkovitosti i. stambenih zgrada, ii. zgrada namijenjenih pružanju obrazovanja ili socijalnih usluga, iii. zgrada namijenjenih za djelatnosti povezane s javnom upravom, pravosuđem, pružanjem policijskih ili vatrogasnih usluga ili iv. zgrada iz podtočaka i., ii. ili iii. i u kojima aktivnosti koje nisu navedene u tim podtočkama zauzimaju manje od 35 % površine unutrašnjeg prostora, projekti energetske učinkovitosti u skladu s ovim člankom mogu se kombinirati s bilo kojim od sljedećih financijskih ulaganja u:

- (a) integrirano postrojenje za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na lokaciji za proizvodnju električne i/ili toplinske energije;
- (b) opremu za skladištenje energije koju proizvodi postrojenje za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na lokaciji;
- (c) opremu i povezanu infrastrukturu ugrađenu u zgradu, za punjenje električnih vozila korisnika zgrade;
- (d) ulaganja za digitalizaciju zgrade, osobito za povećanje njezine pripremljenosti za pametne tehnologije. Prihvatljiva ulaganja mogu obuhvaćati intervencije ograničene na pasivno interno ožičenje ili strukturirano kabliranje za podatkovne mreže i, prema potrebi, pomoćni dio pasivne mreže na privatnom posjedu izvan zgrade. Izuzeto je ožičenje ili kabliranje za podatkovne mreže izvan privatnog posjeda.

3. Prihvatljivi troškovi su ukupni troškovi projekta energetske učinkovitosti, osim za zgrade iz stavka 2.a, pri čemu će prihvatljivi troškovi biti ukupni troškovi projekta energetske učinkovitosti, kao troškovi ulaganja za različite dijelove opreme s popisa u stavku 2.a.

4. Potpora se dodjeljuje u obliku donacije, vlasničkog kapitala, jamstva ili zajma fondu za energetska učinkovitost ili drugom financijskom posredniku koji će je u najvećoj mogućoj mjeri proslijediti krajnjim korisnicima koji su vlasnici zgrade ili najmoprimci, u obliku veće količine financiranja, nižih zahtjeva za dodatna jamstva, nižih jamstvenih premija ili nižih kamatnih stopa.

5. Potpore koje dodjeljuje fond za energetska učinkovitost ili drugi financijski posrednik prihvatljivim projektima energetske učinkovitosti mogu biti u obliku zajmova ili jamstava. Nominalna vrijednost zajma ili iznos obuhvaćen jamstvom ne premašuje 15 milijuna EUR po projektu na razini krajnjih korisnika, osim u slučaju kombiniranog ulaganja iz stavka 2.a u kojem ne premašuje 30 milijuna EUR. Jamstvo ne premašuje 80 % iznosa temeljnog zajma.

▼B

6. Vlasnici građevine fondu za energetska učinkovitost ili drugom financijskom posredniku otplaćuju iznos koji odgovara najmanje nominalnoj vrijednosti zajma.

7. Potporama za energetska učinkovitost potiče se dodatno ulaganje privatnih ulagača od najmanje 30 % ukupnog financiranja omogućenog projektu energetske učinkovitosti. Ako potporu omogućuje fond za energetska učinkovitost, poticanje privatnog ulaganja može se učiniti na razini fonda za energetska učinkovitost i/ili na razini projekata energetske učinkovitosti radi postizanja ukupnog iznosa od najmanje 30 % ukupnog financiranja omogućenog projektu energetske učinkovitosti.

▼B

8. Države članice mogu osnovati fondove za energetska učinkovitost i/ili mogu uporabiti financijske posrednike pri pružanju potpore za energetska učinkovitost. Tada moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) upravitelji financijskih posrednika te upravitelji fonda za energetska učinkovitost biraju se u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem natječaju, u skladu s primjenjivim pravom Unije i nacionalnim pravom. Posebno, nema diskriminacije na temelju njihova mjesta poslovnog nastana ili registracije u određenoj državi članici. Od financijskih posrednika i upravitelja fonda za energetska učinkovitost može se zahtijevati ispunjavanje prethodno utvrđenih kriterija koji su objektivno opravdani prirodom ulaganja;
- (b) neovisni privatni ulagači biraju se u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem natječaju u skladu s primjenjivim pravom Unije i nacionalnim pravom, usmjerenom ka uspostavljanju odgovarajućih dogovora o podjeli rizika i nagrade, pri čemu se, za sva ulaganja osim jamstava, prednost daje asimetričnoj podjeli dobiti pred zaštitom od gubitaka. Ako privatni ulagači nisu izabrani u tom natječaju, pravednu stopu povrata privatnim ulagačima utvrđuje neovisni stručnjak izabran u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem natječaju;
- (c) u slučaju asimetrične podjele gubitaka između javnih i privatnih ulagača prvi gubitak koji snosi javni ulagač ograničava se na 25 % njegova ukupnog ulaganja;
- (d) u slučaju jamstava, jamstvena stopa ograničava se na 80 %, a ukupni gubici koje snosi država članica na 25 % temeljnog portfelja obuhvaćenog jamstvom. Besplatno se mogu pružiti samo jamstva kojima se pokrivaju očekivani gubici temeljnog portfelja obuhvaćenog jamstvom. Ako je jamstvom obuhvaćeno pokriće neočekivanih gubitaka, financijski posrednik za dio jamstva koji pokriva neočekivane gubitke plaća jamstvenu premiju u skladu s tržišnim uvjetima;
- (e) ulagačima je dopušteno da budu zastupljeni u upravljačkim tijelima fonda za energetska učinkovitost ili financijskom posredniku, poput nadzornog odbora ili savjetodavne skupštine;
- (f) fond za energetska učinkovitost ili financijski posrednik osnovan je u skladu s primjenjivim zakonodavstvom, a država članica predviđa postupak dubinske analize kako bi se osigurala tržišno razumna strategija ulaganja za potrebe provedbe mjere potpore za energetska učinkovitost.

9. Financijskim posrednicima, uključujući fondove za energetska učinkovitost, upravlja se na tržišnoj osnovi i njima se osigurava donošenje odluka o financiranju usmjerenih na stjecanje dobiti. Smatra se da je prethodni uvjet ispunjen ako financijski posrednik i, ovisno o slučaju, upravitelj fonda za energetska učinkovitost, ispunjuju sljedeće uvjete:

▼ B

- (a) imaju zakonsku ili ugovornu obvezu djelovati s pažnjom profesionalnog upravitelja u dobroj vjeri i izbjegavajući sukob interesa; primjenjuju se najbolja praksa i regulatorni nadzor;
- (b) njihova naknada u skladu je s tržišnom praksom. Taj se uvjet smatra ispunjenim ako je upravitelj izabran u otvorenom, transparentnom i nediskriminirajućem natječaju, na temelju objektivnih kriterija povezanih s iskustvom, stručnošću te operativnim i financijskim sposobnostima;
- (c) primaju naknadu koja je povezana s rezultatima ili sudjeluje u rizicima ulaganja su-ulaganjem vlastitih sredstava kako bi se osiguralo da se njihovi interesi trajno poklapaju s interesima javnog ulagača;
- (d) utvrđuju strategiju, kriterije i predloženi vremenski raspored ulaganja u projekte energetske učinkovitosti, pri čemu uspostavljaju financijsku održivost *ex ante* i očekivani učinak na energetske učinkovitost;
- (e) postoji jasna i ostvariva izlazna strategija za javna sredstva uložena u fond za energetske učinkovitost ili dodijeljena financijskom posredniku, čime se tržištu omogućuje financiranje projekata energetske učinkovitosti kada je tržište na to spremno.

10. Poboljšanja energetske učinkovitosti kojima se osigurava da korisnik poštuje norme Unije koje su već donesene ne izuzimaju se od obveze prijave na temelju ovog članka.

Članak 40.

Potpore za ulaganje u visokoučinkovitu kogeneraciju

1. Potpore za ulaganje u visokoučinkovitu kogeneraciju spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Potpore za ulaganje dodjeljuju se isključivo u odnosu na novougrađene ili obnovljene kapacitete.

3. Nova jedinica za kogeneraciju u cjelini osigurava uštedu primarne energije u odnosu na odvojenu proizvodnju toplinske i električne energije kako je predviđeno Direktivom 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ ⁽¹⁾. Unapređenje postojećeg postrojenja za kogeneraciju ili pretvaranje postojećeg postrojenja za proizvodnju energije u postrojenje za kogeneraciju osigurava uštedu primarne energije u usporedbi s izvornim stanjem.

⁽¹⁾ SL L 315, 14.11.2012., str. 1.

▼B

4. Prihvatljivi troškovi su dodatni troškovi ulaganja za opremu potrebnu kako bi postrojenje funkcioniralo kao postrojenje za visokoučinkovitu kogeneraciju u usporedbi s konvencionalnim postrojenjima za proizvodnju električne ili toplinske energije istog kapaciteta ili dodatni troškovi ulaganja kako bi se postrojenje nadogradilo do veće učinkovitosti ako postojeće postrojenje već udovoljava pragu visoke učinkovitosti.

5. Intenzitet potpore ne premašuje 45 % prihvatljivih troškova. Intenzitet potpore može se povećati za 20 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju malim poduzetnicima i za 10 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju srednjim poduzetnicima.

6. Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora i za 5 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.

*Članak 41.***Potpore za ulaganje u promicanje energije iz obnovljivih izvora energije**

1. Potpore za ulaganje u promicanje energije iz obnovljivih izvora energije spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Potpore za ulaganje u proizvodnju biogoriva izuzimaju se od obveze prijave samo ako se ulaganja kojima je dodijeljena potpora upotrebljavaju za proizvodnju održivih biogoriva, osim biogoriva proizvedenih iz prehrambenih sirovina. Međutim, potpore za ulaganje u prenamjenu postojećih postrojenja za proizvodnju biogoriva iz prehrambenih sirovina u postrojenja za proizvodnju naprednih biogoriva izuzimaju se na temelju ovog članka, pod uvjetom da se proizvodnja biogoriva iz prehrambenih sirovina smanji razmjerno novom kapacitetu.

3. Potpore se ne dodjeljuju za biogoriva koja podliježu obvezi opskrbe ili miješanja.

4. Potpore se ne dodjeljuju za postrojenja za proizvodnju energije vode koja nisu u skladu s Direktivom 2000/60/EZ Europskog parlamenta.

5. Potpore za ulaganje dodjeljuju se isključivo novim postrojenjima. Potpore se ne dodjeljuju niti ne isplaćuju nakon početka rada postrojenja, a potpore su neovisne od rezultata.

6. Prihvatljivi troškovi su dodatni troškovi ulaganja neophodni za poticanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora. Određuju se kako slijedi:

- (a) ako se troškovi ulaganja u proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u ukupnom trošku ulaganja mogu utvrditi kao zasebno ulaganje, primjerice kao lako prepoznatljiva „dodatna komponenta” za prethodno postojeći objekt, taj trošak povezan s obnovljivom energijom je prihvatljivi trošak;

▼ B

- (b) ako se troškovi ulaganja u proizvodnju energije iz obnovljivih izvora mogu utvrditi u odnosu na slično ulaganje koje je manje prihvatljivo za okoliš, a koje bi se vjerodostojno moglo provesti bez potpore, pri čemu razlika između troškova ulaganja odgovara troškovima povezanim s obnovljivom energijom i predstavlja prihvatljive troškove;
- (c) za određena mala postrojenja za koje nije moguće odrediti ulaganje koje je manje prihvatljivo za okoliš jer postrojenja ograničene veličine ne postoje, prihvatljivi troškovi su ukupni troškovi ulaganja za postizanje više razine zaštite okoliša.

Troškovi koji nisu izravno povezani s postizanjem više razine zaštite okoliša nisu prihvatljivi.

7. Intenzitet potpore ne premašuje:

- (a) 45 % prihvatljivih troškova ako se prihvatljivi troškovi izračunavaju na temelju stavka 6. točke (a) ili stavka 6. točke (b);
- (b) 30 % prihvatljivih troškova ako se prihvatljivi troškovi izračunavaju na temelju stavka 6. točke (c).

8. Intenzitet potpore može se povećati za 20 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju malim poduzetnicima i za 10 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju srednjim poduzetnicima.

9. Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora i za 5 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.

10. Ako se potpore dodjeljuju u konkurentnom natječajnom postupku na temelju jasnih, transparentnih i nediskriminirajućih kriterija, intenzitet potpore može doseći 100 % prihvatljivih troškova. Taj natječajni postupak je nediskriminirajući i njime se dopušta sudjelovanje svih zainteresiranih poduzetnika. Proračun povezan s natječajnim postupkom obvezujuće je ograničenje u smislu da potporu ne mogu dobiti svi sudionici, a potpora se dodjeljuje na temelju početne ponude koju podnese ponuditelj, te su stoga isključeni naknadni pregovori.

*Članak 42.***Operativne potpore za promicanje električne energije iz obnovljivih izvora**

1. Operativne potpore za promicanje električne energije iz obnovljivih izvora energije spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Potpore se dodjeljuju u konkurentnom natječajnom postupku na temelju jasnih, transparentnih i nediskriminirajućih kriterija, koji će biti otvoren svi proizvođačima električne energije iz obnovljivih izvora energije na nediskriminirajućoj osnovi.

▼B

3. Natječajni postupak može se ograničiti na posebne tehnologije za koje bi postupak otvoren svim proizvođačima doveo do rezultata koji nije optimalan i koji se u oblikovanju postupka ne može riješiti, posebno u pogledu sljedećeg:

- i. dugoročnog potencijala određene nove i inovativne tehnologije; ili
- ii. potrebe za postizanjem raznolikosti; ili
- iii. ograničenja i stabilnosti mreže; ili
- iv. troškova (integracije) sustava; ili
- v. potrebe za izbjegavanjem narušavanja tržišta sirovina potporama za biomasu.

Države članice provode detaljnu procjenu primjenjivosti tih uvjeta i o njoj obavješćuju Komisiju na način opisan u članku 11. točki (a).

4. Potpore se dodjeljuju novim i inovativnim tehnologijama obnovljive energije u konkurentnom natječajnom postupku otvorenom najmanje jednoj takvoj tehnologiji na temelju jasnih, transparentnih i nediskriminirajućih kriterija. Te potpore ne dodjeljuju se za više od 5 % ukupnog planiranog novog kapaciteta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora godišnje.

5. Potpore se dodjeljuju u obliku premija povrh tržišne cijene pri čemu proizvođači električnu energiju prodaju izravno na tržištu.

6. Korisnici potpore podliježu standardnoj raspodjeli odgovornosti. Korisnici mogu eksternalizirati odgovornosti u pogledu uravnoteženja drugim poduzetnicima, kao što su agregatori.

7. Potpore se ne dodjeljuju ako su cijene negativne.

8. Bez konkurentnog natječajnog postupka opisanog u stavku 2. potpore se mogu dodijeliti postrojenjima čiji instalirani kapacitet proizvodnje električne energije iznosi manje od 1 MW za proizvodnju električne energije iz svih obnovljivih izvora osim energije vjetra ako se potpore mogu dodijeliti bez konkurentnog natječajnog postupka opisanog u stavku 2. postrojenjima čiji instalirani kapacitet proizvodnje električne energije iznosi manje od 6 MW ili postrojenjima s manje od 6 proizvodnih jedinica. Ne dovodeći u pitanje stavak 9. pri dodjeli potpora bez konkurentnog natječajnog postupka, poštuju se uvjeti iz stavaka 5., 6. i 7. Osim toga, ako se potpore dodjeljuju bez konkurentnog natječajnog postupka, primjenjuju se uvjeti iz članka 43. stavaka 5., 6. i 7.

9. Uvjeti iz stavaka 5., 6. i 7. ne primjenjuju se na operativne potpore dodijeljene postrojenjima čiji instalirani kapacitet proizvodnje električne energije iznosi manje od 500 kW za proizvodnju električne energije iz svih obnovljivih izvora osim energije vjetra, za koju se ti uvjeti ne primjenjuju na operativne potpore dodijeljene postrojenjima čiji instalirani kapacitet proizvodnje električne energije iznosi manje od 3 MW ili postrojenjima koja imaju manje od 3 proizvodne jedinice.

▼ B

10. Za potrebe izračunavanja prethodno navedenih maksimalnih kapaciteta iz stavaka 8. i 9., postrojenja sa zajedničkom točkom spajanja na mrežu električne energije smatraju se jednim postrojenjem.

11. Potpore se dodjeljuju samo do potpune amortizacije postrojenja koje proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora u skladu s općeprihvaćenim računovodstvenim načelima. Od operativnih potpora oduzimaju se eventualne prethodno dodijeljene potpore za ulaganje.

*Članak 43.***Operativne potpore za promicanje energije iz obnovljivih izvora u malim postrojenjima**

1. Operativne potpore za promicanje energije iz obnovljivih izvora energije u malim postrojenjima spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Potpore se dodjeljuju isključivo postrojenjima čiji instalirani kapacitet iznosi manje od 500 kW za proizvodnju energije iz svih obnovljivih izvora osim energije vjetra, za koju se potpore dodjeljuju postrojenjima čiji instalirani kapacitet iznosi manje od 3 MW ili koje imaju manje od 3 proizvodne jedinice i za biogoriva za koja se potpore dodjeljuju postrojenjima čiji instalirani kapacitet iznosi manje od 50 000 tona godišnje. Za potrebe izračunavanja tih maksimalnih kapaciteta, mala postrojenja sa zajedničkom točkom spajanja na mrežu električne energije smatraju se jednim postrojenjem.

3. Potpore se dodjeljuju isključivo postrojenjima koja proizvode održiva biogoriva, osim biogoriva proizvedenih iz prehrambenih sirovina. Međutim, operativne potpore za postrojenja koja proizvode biogoriva iz prehrambenih sirovina a počela su s radom prije 31. prosinca 2013. i još nisu potpuno amortizirana izuzimaju se na temelju ovog članka, no ni u kojem slučaju ne kasnije od 2020.

4. Potpore se ne dodjeljuju za biogoriva koja podliježu obvezi opskrbe ili miješanja.

5. Potpore po jedinici energije ne premašuju razliku između ukupnih srednjih troškova proizvodnje energije iz dotičnih obnovljivih izvora i tržišne cijene dotičnog oblika energije. Srednji troškovi ažuriraju se redovito, najmanje jednom godišnje.

6. Maksimalna stopa povrata primijenjena u izračunu srednjih troškova ne premašuje odgovarajuću zamjensku stopu uvećanu za premiju od 100 osnovnih bodova. Odgovarajuća zamjenska stopa je zamjenska stopa valute u kojoj se dodjeljuje potpora s dospjećem koje odgovara razdoblju amortizacije potpomognutih postrojenja.

7. Potpore se dodjeljuju samo do potpune amortizacije postrojenja u skladu s općeprihvaćenim računovodstvenim načelima. Od operativnih potpora oduzimaju se eventualne potpore za ulaganje dodijeljene određenom postrojenju.

*Članak 44.***Potpore u obliku smanjenja poreza za zaštitu okoliša u skladu s Direktivom 2003/96/EZ**

1. Programi potpora u obliku smanjenja poreza za zaštitu okoliša koji ispunjuju uvjete Direktive Vijeća 2003/96/EZ od 27. listopada 2003. o restrukturiranju sustava Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije ⁽¹⁾ spojivi su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Korisnici smanjenja poreza odabiru se na temelju transparentnih i objektivnih kriterija i plaćaju najmanje određenu minimalnu razinu oporezivanja utvrđenu Direktivom 2003/96/EZ.

3. Programi potpore u obliku smanjenja poreza temelje se na smanjenju primjenjive stope poreza za zaštitu okoliša ili plaćanju nepro-mjenjivog iznosa nadoknade ili na kombinaciji tih mehanizama.

4. Potpore se ne dodjeljuju za biogoriva koja podliježu obvezi opskrbe ili miješanja.

*Članak 45.***Potpore za ulaganje u zbrinjavanje onečišćenih lokacija**

1. Potpore za ulaganje dodijeljene poduzetnicima koji otklanjaju štetu u okolišu zbrinjavanjem onečišćenih lokacija spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Ulaganje dovodi do otklanjanja štete u okolišu, uključujući štetu nanesenu kakvoći tla ili površinskih odnosno podzemnih voda.

3. Ako se odredi pravna ili fizička osoba odgovorna za štetu u okolišu na temelju primjenjivog prava u svakoj državi članici ne dovo-deći u pitanje donošenje pravila Unije o tom pitanju (a posebno Direktivu 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprečavanja i otklanjanja štete u okolišu ⁽²⁾), kako je izmijenjena Direktivom 2006/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o gospodarenju otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina ⁽³⁾, Direktivom 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o geološkom skladištenju ugljikovog dioksida i o izmjeni Direktive

⁽¹⁾ SL L 283, 31.10.2003., str. 51.

⁽²⁾ SL L 143, 30.4.2004., str. 56.

⁽³⁾ SL L 102, 11.4.2006., str. 1.

▼B

Vijeća 85/337/EEZ, direktivama Europskog parlamenta i Vijeća 2000/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Uredbom (EZ) br. 1013/2006 ⁽¹⁾ i Direktivom 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o sigurnosti odobalnih naftnih i plinskih djelatnosti i o izmjeni Direktive 2004/35/EZ ⁽²⁾, ta osoba mora financirati otklanjanje prema načelu „onečišćivač plaća”, a državne potpore ne dodjeljuju se. Ako se odgovorna osoba na temelju primjenjivog prava ne odredi ili ne može snositi troškove, osoba odgovorna za rad na zbrinjavanju ili dekontaminaciji može primiti državnu potporu.

4. Prihvatljivi troškovi su troškovi nastali za poslove zbrinjavanja, umanjeni za iznos povećanja vrijednosti zemljišta. Svi rashodi koji su poduzetniku nastali pri zbrinjavanju njegove lokacije, bez obzira na to može li se taj rashod u njegovoj bilanci prikazati kao dugotrajna imovina, mogu se smatrati prihvatljivim ulaganjem u slučaju zbrinjavanja onečišćenih lokacija.

5. Procjene povećanja vrijednosti zemljišta koje proizlazi iz zbrinjavanja vrši neovisni stručnjak.

6. Intenzitet potpore ne premašuje 100 % prihvatljivih troškova.

Članak 46.

Potpore za ulaganje u energetske učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje

1. Potpore za ulaganje u ugradnju sustava energetske učinkovitog centraliziranoga grijanja i hlađenja spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Prihvatljivi troškovi za postrojenje za proizvodnju su dodatni troškovi potrebni za izgradnju, proširenje i preuređenje jedne ili više proizvodnih jedinica kako bi djelovale kao energetske učinkovit sustav centraliziranoga grijanja i hlađenja u usporedbi s konvencionalnim postrojenjem za proizvodnju. Ulaganje je sastavni dio sustava energetske učinkovitog centraliziranoga grijanja i hlađenja.

3. Intenzitet potpore za postrojenje za proizvodnju ne premašuje 45 % prihvatljivih troškova. Intenzitet potpore može se povećati za 20 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju malim poduzetnicima i za 10 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju srednjim poduzetnicima.

4. Intenzitet potpore za postrojenje za proizvodnju može se povećati za 15 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora i za 5 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.

⁽¹⁾ SL L 140, 5.6.2009., str. 114.

⁽²⁾ SL L 178, 28.6.2013., str. 66.

▼B

5. Prihvatljivi troškovi za distribucijsku mrežu su troškovi ulaganja.
6. Iznos potpore za distribucijsku mrežu ne premašuje razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti. Operativna dobit oduzima se od prihvatljivih troškova *ex ante* ili mehanizmom povrata sredstava.

*Članak 47.***Potpore za ulaganje u recikliranje i ponovnu uporabu otpada**

1. Potpore za ulaganje u recikliranje i ponovnu uporabu otpada spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Potpore za ulaganje dodjeljuju se za recikliranje i ponovnu uporabu otpada koji su proizveli drugi poduzetnici.
3. Reciklirani ili ponovno upotrijebljeni materijali koji se obrađuju u suprotnom bi bili odbačeni ili obrađeni na način koji je manje prihvatljiv za okoliš. Potpore za postupke uporabe otpada koji nisu recikliranje ne izuzimaju se na temelju ovog članka.
4. Potporama se onečišćivači ne oslobađaju neizravno od opterećenja koje bi trebali snositi prema pravu Unije, odnosno od opterećenja koje bi se trebalo smatrati redovitim troškom poduzetnika.
5. Ulaganjem se ne povećava samo potražnja za materijalima koji će se reciklirati, već se povećava i prikupljanje tih materijala.
6. Ulaganje ne premašuje vrhunac tehnologije.
7. Prihvatljivi troškovi su dodatni troškovi ulaganja neophodni za ostvarivanje ulaganja koje dovodi do bolje ili učinkovitije djelatnosti recikliranja ili ponovne uporabe u odnosu na konvencionalni postupak djelatnosti ponovne uporabe i recikliranja uz isti kapacitet koji bi bio izgrađen bez potpore.
8. Intenzitet potpore ne premašuje 35 % prihvatljivih troškova. Intenzitet potpore može se povećati za 20 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju malim poduzetnicima i za 10 postotnih bodova za potpore koje se dodjeljuju srednjim poduzetnicima.
9. Intenzitet potpore može se povećati za 15 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora i za 5 postotnih bodova za ulaganja koja se nalaze u potpomognutim područjima koja ispunjuju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.
10. Potpore za ulaganja povezana s recikliranjem i ponovnom uporabom vlastitog otpada korisnika ne izuzimaju se od obveze prijave na temelju ovog članka.

Članak 48.

Potpore za ulaganje u energetska infrastrukturu

1. Potpore za ulaganje u izgradnju ili nadogradnju energetske infrastrukture spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Potpore se dodjeljuju za energetska infrastrukturu smještenu u potpomognutim područjima.
3. Energetska infrastruktura podliježe svim propisima o tarifama i pristupu u skladu sa zakonodavstvom o unutarnjem energetska tržištu.
4. Prihvatljivi troškovi su troškovi ulaganja.
5. Iznos potpore ne premašuje razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit oduzima se od prihvatljivih troškova *ex ante* ili mehanizmom povrata sredstava.
6. Potpore za ulaganje u projekte skladištenja električne energije i plina te u naftnu infrastrukturu ne izuzimaju se od obveze prijave na temelju ovog članka.

Članak 49.

Potpore za studije zaštite okoliša

1. Potpore za studije, uključujući i energetske preglede, izravno povezane s ulaganjima iz ovog odjeljka spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Prihvatljivi troškovi su troškovi studija iz stavka 1.
3. Intenzitet potpore ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova.
4. Intenzitet potpore može se uvećati za 20 postotnih bodova za studije u korist malih poduzeća i za 10 postotnih bodova za studije u korist srednjih poduzeća.
5. Potpore se ne dodjeljuju velikim poduzetnicima za energetske preglede koji se provode u skladu s člankom 8. stavkom 4. Direktive 2012/27/EU, osim ako se energetska pregled obavlja povrh obveznog energetska pregleda na temelju te Direktive.

▼ B*Odjeljak 8.****Potpore za nadoknadu štete prouzročene određenim prirodnim katastrofama****Članak 50.***Programi potpora za nadoknadu štete prouzročene određenim prirodnim katastrofama**

1. Programi potpora za nadoknadu štete uzrokovane potresima, snježnim lavinama, odronima tla, poplavama, tornadima, uraganima, erupcijama vulkana i šumskim požarima prirodnog podrijetla spojivi su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 2. točke (b) Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Potpore se dodjeljuju uz sljedeće uvjete:

- (a) nadležna tijela javne uprave države članice službeno su priznala prirodu događaja kao prirodnu katastrofu; i
- (b) postoji izravna uzročna veza između prirodne katastrofe i štete koju je pretrpio pogođeni poduzetnik.

3. Programi potpora koji se odnose na određenu prirodnu katastrofu uvode se u roku od tri godine nakon nastanka događaja. Potpore utemeljene na tim programima odobravaju se u roku od četiri godine od nastanka događaja.

4. Prihvatljivi troškovi su troškovi štete nastale kao izravna posljedica prirodne katastrofe, prema procjeni neovisnog stručnjaka kojeg je priznalo nadležno nacionalno tijelo uprave ili osiguravajuće društvo. Ta šteta može obuhvaćati materijalnu štetu na imovini kao što su zgrade, oprema, strojevi ili zalihe i gubitak prihoda zbog potpune ili djelomične obustave djelatnosti u razdoblju koje ne premašuje šest mjeseci od nastanka katastrofe. Izračun materijalne štete temelji se na troškovima popravka ili ekonomskoj vrijednosti pogođene imovine prije katastrofe. Ne premašuje troškove popravka ili iznos smanjenja poštene tržišne vrijednosti uzrokovane katastrofom, to jest razliku između vrijednosti imovine neposredno prije i neposredno nakon nastupanja katastrofe. Gubitak prihoda izračunava se na temelju financijskih podataka pogođenog poduzetnika (dobit prije kamata i poreza (EBIT), amortizacije i troškova radne snage, isključivo povezano s poslovnom jedinicom pogođenom prirodnom katastrofom) usporedbom financijskih podataka za šest mjeseci prije nastupanja katastrofe s prosjekom tri godine odabrane između pet godina koje su prethodile nastupanju katastrofe (isključujući dvije godine s najboljim i najgorim financijskim rezultatom), izračunano za isto šestomjesečno razdoblje u godini. Šteta se izračunava na razini pojedinačnog korisnika.

5. Potpore i ostala plaćanja primljena radi nadoknade štete, uključujući plaćanja na temelju polica osiguranja, ne premašuju 100 % prihvatljivih troškova.

▼ B*Odjeljak 9.****Socijalne potpore za prijevoz stanovnika udaljenih regija****Članak 51.***Socijalne potpore za prijevoz stanovnika udaljenih regija**

1. Potpore za zračni i pomorski prijevoz putnika spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 2. točke (a) Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Potporama se moraju u potpunosti koristiti konačni korisnici koji imaju uobičajeno boravište u udaljenim regijama.
3. Potpore se odobravaju za prijevoz putnika na putu kojim se povezuje zračna luka ili luka u udaljenoj regiji s drugom zračnom lukom ili lukom u Europskom gospodarskom prostoru.
4. Potpore se odobravaju bez diskriminacije na temelju identiteta prijevoznika ili vrste usluge te bez ograničenja u pogledu preciznog puta do udaljene regije ili iz nje.
5. Prihvatljive troškove čini cijena povratne karte iz udaljene regije ili do nje, uključujući sve poreze i naknade koje prijevoznik naplaćuje potrošaču.
6. Intenzitet potpore ne premašuje 100 % prihvatljivih troškova.

*Odjeljak 10.****Potpore za širokopojasne infrastrukture*****▼ M4***Članak 52.***Potpore za fiksne širokopojasne mreže**

1. Potpore za ulaganje u uvođenje fiksne širokopojasne mreže spojive su s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Prihvatljivi troškovi su svi troškovi izgradnje, upravljanja i rada fiksne širokopojasne mreže. Maksimalni iznos potpore za projekt utvrđuje se na temelju konkurentnog postupka odabira kako se zahtijeva stavkom 6. točkom (a). Ako se ulaganje obavlja u skladu sa stavkom 6. točkom (b) bez konkurentnog postupka odabira, iznos potpore za ulaganje ne smije premašiti razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit oduzima se od prihvatljivih troškova ex ante na temelju razumnih predviđanja i provjerene mehanizmom povrata sredstava ex post.

▼M4

3. Prihvatljive su sljedeće alternativne vrste ulaganja:
- (a) uvođenje fiksne širokopojasne mreže za povezivanje kućanstava i socioekonomskih pokretača u područjima u kojima ne postoji mreža koja može pouzdano osigurati brzine preuzimanja od najmanje 30 Mbps (granične brzine) niti se pouzdano planira u roku od tri godine od trenutka objave planirane mjere potpore ili u istom vremenskom okviru kao i uvođenje subvencionirane mreže, što neće biti kraće od dvije godine. To se provjerava putem mapiranja i javnog savjetovanja u skladu sa stavkom 4. Isključuju se područja na kojima postoji ili se pouzdano planira uvođenje barem jedne mreže koja može pouzdano osigurati brzinu preuzimanja od najmanje 30 Mbps. Potpomognuta mreža mora osigurati barem udvostručenje brzina preuzimanja i učitavanja u usporedbi s postojećim ili pouzdano planiranim mrežama i mora moći pouzdano osigurati brzine preuzimanja (ciljne brzine) od najmanje 30 Mbps;
 - (b) uvođenje fiksne širokopojasne mreže za povezivanje kućanstava i socioekonomskih pokretača u područjima u kojima ne postoji mreža koja može pouzdano osigurati brzine preuzimanja od najmanje 100 Mbps (granične brzine) niti se pouzdano planira u roku od tri godine od trenutka objave planirane mjere potpore ili u istom vremenskom okviru kao i uvođenje subvencionirane mreže, što ne smije biti kraće od dvije godine, a provjerava se putem mapiranja i javnog savjetovanja u skladu sa stavkom 4. Isključuju se područja na kojima postoji ili se pouzdano planira uvođenje mreže koja može pouzdano osigurati brzinu preuzimanja od najmanje 100 Mbps. Potpomognuta mreža mora osigurati barem udvostručenje brzina preuzimanja i učitavanja podataka u usporedbi s postojećim ili pouzdano planiranim mrežama i mora moći pouzdano osigurati brzine preuzimanja od najmanje 300 Mbps i brzine učitavanja od 100 Mbps (ciljne brzine);
 - (c) uvođenje fiksne širokopojasne mreže za povezivanje kućanstava i socioekonomskih pokretača u područjima u kojima ne postoji mreža koja može pouzdano osigurati brzine preuzimanja od najmanje 100 Mbps, ali manje od 300 Mbps (granične brzine) niti se pouzdano planira u roku od tri godine od trenutka objave planirane mjere potpore ili u istom vremenskom okviru kao i uvođenje subvencionirane mreže, što ne smije biti kraće od dvije godine, a provjerava se putem mapiranja i javnog savjetovanja u skladu sa stavkom 4. Isključuju se područja na kojima postoji ili se pouzdano planira uvođenje mreže koja može pouzdano osigurati brzinu preuzimanja od najmanje 300 Mbps. Isključuju se i područja na kojima postoje ili se pouzdano planira uvođenje dviju mreža koje mogu pouzdano osigurati brzinu preuzimanja od najmanje 100 Mbps. Potpomognuta mreža mora osigurati barem udvostručenje brzina preuzimanja i učitavanja u usporedbi s postojećim ili pouzdano planiranim mrežama i mora moći pouzdano osigurati brzine preuzimanja (ciljne brzine) od najmanje 1 Gbps.

4. Mapiranje i javno savjetovanje iz stavka 3. moraju ispuniti sve sljedeće zahtjeve:

▼ M4

- (a) mapiranjem se utvrđuju zemljopisna ciljna područja koja se namjeravaju obuhvatiti javnom intervencijom i uzimaju se u obzir sve sadašnje javne i privatne mreže koje mogu pouzdano osigurati granične brzine utvrđene u stavku 3., ovisno o vrsti ulaganja. Mapiranje se provodi: i. za isključivo fiksne mreže, na razini adrese za objekte kojima je dostupna mogućnost pristupa i ii. za fiksne mreže za bežični pristup, na razini adrese za objekte kojima je dostupna mogućnost pristupa ili na temelju mreža od najviše 100 x 100 metara. Za točke i. i ii. mapiranje se uvijek provjerava u okviru javnog savjetovanja;
- (b) javno savjetovanje provodi nadležno javno tijelo objavljivanjem glavnih značajki planirane mjere i popisa ciljnih geografskih područja utvrđenih postupkom mapiranja u skladu s točkom (a) na odgovarajućim internetskim stranicama (uključujući na nacionalnoj razini). U okviru javnog savjetovanja zainteresirane strane pozivaju se da komentiraju mjeru i dostave potkrijepljene informacije u skladu s točkom (a) o svojim mrežama koje mogu pouzdano osigurati granične brzine iz stavka 3. u ciljnom području, a postoje ili se pouzdano planiraju uvesti u roku od tri godine od trenutka objave planirane mjere potpore. Ako davatelj potpore propiše vremenski okvir kraći ili dulji od tri godine za uvođenje subvencionirane infrastrukture, isti vremenski okvir, koji ne smije biti kraći od dvije godine, mora se osigurati i za procjenu jesu li mreže iz prethodne rečenice pouzdano planirane za uvođenje. Javno savjetovanje traje najmanje 30 dana.

5. Projekt kojem se dodjeljuje potpora donosi veliko poboljšanje (skokovita promjena) u odnosu na mreže koje već postoje ili se njihovo uvođenje pouzdano planira u roku od tri godine od trenutka objave planirane mjere potpore ili u istom vremenskom okviru kao uvođenje subvencionirane mreže, što ne smije biti kraće od dvije godine u skladu sa stavkom 4. Skokovita promjena događa se ako subvencionirana intervencija dovede do velikih novih ulaganja u širokopojasnu mrežu, a subvencioniranom se mrežom na tržište uvedu velike nove mogućnosti u smislu dostupnosti, kapaciteta, brzine i tržišnog natjecanja u području usluge širokopojasnog pristupa internetu u odnosu na postojeće ili pouzdano planirane mreže. Projekt mora osigurati veliko novo ulaganje u pasivnu infrastrukturu koje nadilazi marginalna ulaganja koja se odnose samo na nadogradnju aktivnih komponenti mreže.

6. Potpore se dodjeljuju kako slijedi:

- (a) potpore se dodjeljuju pružateljima elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga na temelju otvorenog, transparentnog i nediskriminatornog natječajnog postupka odabira u skladu s načelima pravila javne nabave i uz poštovanje načela tehnološke neutralnosti, ne dovodeći u pitanje primjenjiva pravila javne nabave, na temelju ekonomski najpovoljnije ponude. Za potrebe natječajnog postupka odabira tijelo koje dodjeljuje potporu unaprijed utvrđuje objektivne, transparentne i nediskriminatorne kvalitativne kriterije za dodjelu koji se moraju ocijeniti u odnosu na zatraženi iznos potpore. Uz sline uvjete kvalitete potpora će se dodijeliti ponuditelju s najmanjim zatraženim iznosom potpore.

▼ **M4**

- (b) ako se potpore dodjeljuju bez natječajnog postupka odabira tijelu javne vlasti za uvođenje fiksne širokopojasne mreže i upravljanje njome, izravno ili putem internog subjekta, to tijelo javne vlasti, odnosno interni subjekt, pružaju samo veleprodajne usluge koristeći subvencioniranu mrežu. Javno tijelo dužno je osigurati računovodstveno razdvajanje sredstava koja se koriste za rad mreže i ostalih sredstava kojima raspolaže. Svaka koncesija ili drugo odobravanje trećoj strani da izgradi mrežu ili upravlja njome, dodjeljuje se putem otvorenog, transparentnog, nediskriminatornog natječajnog postupka odabira u skladu s načelima pravila javne nabave i uz poštovanje načela tehnološke neutralnosti, ne dovodeći u pitanje primjenjiva pravila javne nabave, na temelju ekonomski najpovoljnije ponude.

7. Rad subvencionirane mreže omogućuje najširi mogući aktivni i pasivni veleprodajni pristup u skladu s člankom 2. točkom 139. pod poštenim i nediskriminantnim uvjetima, uključujući fizičko izdvajanje. U okviru projekta se umjesto fizičkog izdvajanja može ponuditi virtualno izdvajanje ako nacionalno regulatorno tijelo države članice proglasi proizvod za virtualni pristup jednakovrijednim fizičkom izdvajanju. Aktivni veleprodajni pristup odobrava na najmanje sedam godina, a pravo veleprodajnog pristupa fizičkoj infrastrukturi, uključujući vodove ili stupove nema vremenskog ograničenja. Isti uvjeti pristupa primjenjuju se na cjelokupnu subvencioniranu mrežu, uključujući dijelove mreže na kojima se koristi postojeća infrastruktura. Obveze pristupa izvršavaju se bez obzira na bilo kakvu promjenu vlasništva nad subvencioniranom mrežom, upravljanja njome ili njezina funkcioniranja. U slučaju potpora za izgradnju vodova, oni moraju biti dovoljno veliki za više mreža i različite mrežne topologije.

8. Cijena veleprodajnog pristupa temelji se na jednoj od sljedećih referentnih vrijednosti: i. prosječne objavljene veleprodajne cijene koje prevladavaju u drugim usporedivim, konkurentnijim područjima države članice ili Unije; ili ii. u nedostatku takvih objavljenih cijena, regulirane cijene koje je nacionalno regulatorno tijelo već odredilo ili odobrilo za dotična tržišta i usluge; ili iii. u nedostatku takvih objavljenih ili reguliranih cijena, određivanje cijena mora biti u skladu s troškovnom usmjerenošću i metodologijom propisanom u skladu sa sektorskim regulatornim okvirom. Ne dovodeći u pitanje nadležnosti nacionalnog regulatornog tijela na temelju regulatornog okvira, s nacionalnim regulatornim tijelom mora se savjetovati o uvjetima pristupa, uključujući o cijenama, i o sporovima koji se odnose na primjenu ovog članka.

9. Države članice uvode mehanizam praćenja i povrata sredstava ako iznos potpore dodijeljene za projekt premašuje 10 milijuna EUR.

Članak 52.a

Potpore za mobilne mreže 4G i 5G

1. Potpore za mobilne mreže 4G i 5G spojive su s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 3. točke (a) Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

▼ M4

2. Prihvatljivi troškovi su svi troškovi izgradnje, upravljanja i rada pasivne mobilne mreže. Maksimalni iznos potpore za projekt utvrdit će se na temelju natječajnog postupka odabira kako se zahtijeva stavkom 7. točkom (a). Ako se ulaganje provodi u skladu sa stavkom 7. točkom (b) bez natječajnog postupka odabira, iznos potpore za ulaganje ne smije premašiti razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit oduzima se od prihvatljivih troškova ex ante na temelju razumnih predviđanja i provjerene mehanizmom povrata sredstava ex post.

3. Ulaganje u mreže 5G nalazi se u područjima u kojima nisu uvedene mobilne mreže ili u kojima su dostupne samo mobilne mreže koje mogu podržati mobilne usluge do 3G i u kojima ne postoje mobilne mreže 4G ni 5G niti se njihovo uvođenje pouzdano planira u roku od tri godine od trenutka objave planirane mjere potpore ili u istom vremenskom okviru kao i uvođenje subvencionirane mreže. To se provjerava putem mapiranja i javnog savjetovanja u skladu sa stavkom 4. Ulaganje u mreže 4G nalazi se u područjima u kojima nisu uvedene mobilne mreže ili u kojima su dostupne samo mobilne mreže koje mogu podržati mobilne usluge do 2G i u kojima ne postoje mobilne mreže 3G, 4G ili 5G niti se njihovo uvođenje pouzdano planira u roku od tri godine od trenutka objave planirane mjere potpore ili u istom vremenskom okviru kao i uvođenje subvencionirane mreže, što ne smije biti kraće od dvije godine, a provjerava se putem mapiranja i javnog savjetovanja u skladu sa stavkom 4.

4. Mapiranje i javno savjetovanje iz stavka 3. moraju ispuniti sve sljedeće zahtjeve:

(a) mapiranjem se jasno utvrđuju zemljopisna ciljna područja koja se namjeravaju obuhvatiti javnom intervencijom i uzimaju se u obzir sve sadašnje mobilne mreže, ovisno o vrsti ulaganja. Mapiranje se provodi na temelju mreža od najviše 100 x 100 metara. Mapiranje se uvijek provjerava putem javnog savjetovanja;

(b) javno savjetovanje provodi nadležno javno tijelo objavljivanjem glavnih značajki planirane mjere i popisa ciljnih geografskih područja utvrđenih postupkom mapiranja u skladu s točkom (a) na odgovarajućim internetskim stranicama (uključujući na nacionalnoj razini). Javnim savjetovanjem pozivaju se zainteresirane strane da komentiraju mjeru i dostave potkrijepljene informacije u skladu sa stavkom (a) o svojim mobilnim mrežama u ciljnom području koje već postoje ili se pouzdano planiraju uvesti u roku od tri godine od trenutka objave planirane mjere potpore. Ako davatelj potpore propiše vremenski okvir kraći ili dulji od tri godine za uvođenje subvencionirane infrastrukture, isti vremenski okvir, koji ne smije biti kraći od dvije godine, mora se osigurati i za procjenu jesu li mreže iz prethodne rečenice pouzdano planirane za uvođenje. Javno savjetovanje traje najmanje 30 dana.

▼M4

5. Infrastruktura za koju je dodijeljena potpora ne uzima se u obzir za ispunjavanje obveza u smislu pokrivenosti operatora mobilnih mreža koje proizlaze iz uvjeta dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra 4G i 5G.

6. Projekt kojem se dodjeljuje potpora donosi veliko poboljšanje (skokovita promjena) u odnosu na mreže koje već postoje ili se njihovo uvođenje pouzdano planira u roku od tri godine od trenutka objave planirane mjere potpore ili u istom vremenskom okviru kao uvođenje subvencionirane mreže, što ne smije biti kraće od dvije godine u skladu sa stavkom 4. Skokovita promjena događa se ako subvencionirana intervencija dovede do velikih novih ulaganja u mobilnu mrežu, a subvencioniranom se mrežom na tržište uvedu velike nove mogućnosti u smislu dostupnosti, kapaciteta, brzine i tržišnog natjecanja u području mobilnih usluga u odnosu na postojeće ili pouzdano planirane mreže. Projekt mora osigurati veliko novo ulaganje u pasivnu infrastrukturu koje nadilazi marginalna ulaganja koja se odnose samo na nadogradnju aktivnih komponenti mreže.

7. Potpore se dodjeljuju kako slijedi:

(a) potpore se dodjeljuju pružateljima elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga na temelju otvorenog, transparentnog i nediskriminatornog natječajnog postupka odabira u skladu s načelima pravila javne nabave i uz poštovanje načela tehnološke neutralnosti, ne dovodeći u pitanje primjenjiva pravila javne nabave, na temelju ekonomski najpovoljnije ponude. Za potrebe natječajnog postupka odabira tijelo koje dodjeljuje potporu unaprijed utvrđuje objektivne, transparentne i nediskriminatorne kvalitativne kriterije za dodjelu koji se moraju ocijeniti u odnosu na zatraženi iznos potpore. Uz sline uvjete kvalitete potpora će se dodijeliti ponuditelju s najmanjim zatraženim iznosom potpore.

(b) ako se potpore dodjeljuju bez natječajnog postupka odabira tijelu javne vlasti za uvođenje pasivne mobilne mreže i upravljanje njome, izravno ili putem internog subjekta, to tijelo javne vlasti, odnosno interni subjekt, pružaju samo veleprodajne usluge koristeći subvencioniranu mrežu. Javno tijelo dužno je osigurati računovodstveno razdvajanje sredstava koja se koriste za funkcioniranje mreže i ostalih sredstava kojima raspolaže. Svaka koncesija ili drugo odobravanje trećoj strani da izgradi mrežu ili upravlja njome, dodjeljuje se putem otvorenog, transparentnog, nediskriminatornog natječajnog postupka odabira u skladu s načelima pravila javne nabave i uz poštovanje načela tehnološke neutralnosti, ne dovodeći u pitanje primjenjiva pravila javne nabave, na temelju ekonomski najpovoljnije ponude.

8. Rad subvencionirane mreže omogućuje najširi mogući aktivni i pasivni veleprodajni pristup u skladu s člankom 2. točkom 139. pod poštenim i nediskriminatornim uvjetima. Aktivni veleprodajni pristup odobrava na najmanje sedam godina, a pravo veleprodajnog pristupa fizičkoj infrastrukturi, uključujući vodove ili stupove nema vremenskog ograničenja. Isti uvjeti pristupa primjenjuju se na cjelokupnu subvencioniranu mrežu, uključujući dijelove takve mreže na kojima se upotrebljavaju postojeće infrastrukture. Obveze pristupa izvršavaju se bez

▼ M4

obzira na bilo kakvu promjenu vlasništva nad subvencioniranom mrežom, upravljanja njome ili njezina funkcioniranja. U slučaju potpora za izgradnju vodova, oni moraju biti dovoljno veliki za barem sve postojeće operatore mobilnih mreža.

9. Cijena veleprodajnog pristupa temelji se na jednoj od sljedećih referentnih vrijednosti: i. prosječne objavljene veleprodajne cijene koje prevladavaju u drugim usporedivim, konkurentnijim područjima države članice ili Unije; ili ii. u nedostatku takvih objavljenih cijena, regulirane cijene koje je nacionalno regulatorno tijelo već odredilo ili odobrilo za dotična tržišta i usluge; ili iii. ako nema takvih objavljenih ili reguliranih cijena, određivanje cijena mora biti u skladu s troškovnom usmjerenošću i metodologijom propisanom u skladu sa sektorskim regulatornim okvirom. Ne dovodeći u pitanje nadležnosti nacionalnog regulatornog tijela na temelju regulatornog okvira, s nacionalnim regulatornim tijelom mora se savjetovati o uvjetima pristupa, uključujući o cijenama, i o sporovima koji se odnose na primjenu ovog članka.

10. Države članice uvode mehanizam praćenja i povrata sredstava ako iznos potpore dodijeljene za projekt premašuje 10 milijuna EUR.

11. Upotreba javno financirane mreže 4G ili 5G za pružanje fiksnih usluga bežičnog pristupa dopušteno je samo kako slijedi:

- (a) U područjima u kojima ne postoji mreža koja može pouzdano osigurati brzine preuzimanja od najmanje 30 Mbps niti se pouzdano planira u roku od tri godine od trenutka objave planirane mjere potpore ili u istom vremenskom okviru kao i uvođenje subvencionirane mreže, što ne smije biti kraće od dvije godine, ako su ispunjeni sljedeći kumulativni uvjeti: i. mapiranjem i javnim savjetovanjem uzimaju se u obzir i postojeće ili pouzdano planirane fiksne širokopolasne mreže utvrđene u skladu s člankom 52. stavkom 4.; ii. podržanim rješenjem 4G ili 5G fiksnog bežičnog pristupa mogu se pouzdano osigurati brzine preuzimanja od najmanje 30 Mbps te barem udvostručiti brzina preuzimanja i učitavanja u odnosu na postojeće ili pouzdano planirane fiksne mreže u tim područjima.

- (b) U područjima u kojima ne postoji mreža koja može pouzdano osigurati brzine preuzimanja od najmanje 100 Mbps niti se pouzdano planira u roku od tri godine od trenutka objave planirane mjere potpore ili u istom vremenskom okviru kao i uvođenje subvencionirane mreže, što ne smije biti kraće od dvije godine, ako su ispunjeni sljedeći kumulativni uvjeti: i. mapiranjem i javnim savjetovanjem uzimaju se u obzir i postojeće ili pouzdano planirane fiksne širokopolasne mreže utvrđene u skladu s člankom 52. stavkom 4.; ii. podržanim rješenjem 4G ili 5G fiksnog bežičnog pristupa mogu se pouzdano osigurati brzine preuzimanja od najmanje 300 Mbps i učitavanja od 100 Mbps te barem udvostručiti brzina preuzimanja i učitavanja u odnosu na postojeće ili pouzdano planirane fiksne mreže u tim područjima.

▼ **M4***Članak 52.b***Potpore za projekte od zajedničkog interesa u području transeuropske infrastrukture za digitalno povezivanje**

1. Potpore za projekte od zajedničkog interesa u području transeuropske infrastrukture za digitalno povezivanje koji se financiraju na temelju Uredbe (EU) 2021/1153 Europskog parlamenta i Vijeća ili projekte koji su dobili oznaku kvalitete „pečat izvrsnosti” na temelju te Uredbe spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Projekti će ispunjavati opće kumulativne uvjete spojivosti utvrđene u stavku 3. Osim toga, oni će spadati u jednu od kategorija prihvatljivih projekata utvrđenih u stavku 4. i moraju ispunjavati sve posebne uvjete spojivosti za odgovarajuću kategoriju utvrđenu u tom stavku. U područje primjene izuzeća iz stavka 1. ući će samo projekti koji se odnose isključivo na elemente i subjekte u svakoj relevantnoj kategoriji iz stavka 4.

3. Opći kumulativni uvjeti spojivosti bit će sljedeći:

- (a) korisnik potpore osigurava financijski doprinos od najmanje 25 % prihvatljivih troškova iz vlastitih izvora ili vanjskim financiranjem koje ne sadržava bilo kakvu javnu financijsku potporu. Ako se 25 % doprinosa korisnika osigurava vanjskim financiranjem s pomoću platforme za ulaganja koja kombinira različite izvore financiranja, uvjet da vanjsko financiranje ne smije sadržavati nikakvu javnu financijsku potporu utvrđen u prethodnoj rečenici zamjenjuje se zahtjevom da platforma uključuje najmanje 30 % privatnih ulaganja;
- (b) za potporu su prihvatljivi samo troškovi koji predstavljaju prihvatljive troškove ulaganja na temelju Uredbe (EU) 2021/1153 za uvođenje infrastrukture.
- (c) projekt se mora odabrati u skladu s Uredbom (EU) 2021/1153 na jedan od sljedećih načina:
 - i. neovisni financijski posrednik kojeg imenuje Europska komisija na temelju zajednički dogovorenih smjernica za ulaganje;
 - ii. Komisija putem konkurentnog natječajnog postupka koji se temelji na jasnim, transparentnim i nediskriminatornim kriterijima;
 - iii. neovisni stručnjaci koje imenuje Komisija;
- (d) projektom se moraju osigurati mogućnosti za povezivanje koje nadilaze zahtjeve iz postojećih pravnih obveza, npr. iz dozvole za uporabu radiofrekvencijskog spektra;
- (e) projektom se mora osigurati otvoren veleprodajni pristup trećim stranama, uključujući izdvajanje pod poštenim, razumnim i nediskriminatornim uvjetima u skladu s člankom 52. stavcima 7. i 8. ili, prema potrebi, člankom 52.a stavcima 8. i 9.;

▼ **M4**

4. Kategorije prihvatljivih projekata i posebni kumulativni uvjeti spojivosti koji se na njih primjenjuju bit će kako slijedi:

(a) ulaganja u uvođenje prekogranične dionice koridora 5G duž prometnog koridora utvrđenog u smjernicama za transeuropske prometne mreže u skladu s Uredbom (EU) br. 1315/2013 (koridori mreže TEN-T) koja ispunjavaju sljedeće posebne kumulativne uvjete:

- i. projekt se sastoji od prekogranične dionice koridora 5G koja prelazi granicu između dviju ili više država članica ili prelazi granicu barem jedne države članice i barem jedne zemlje Europskog gospodarskog prostora;
- ii. Ukupne prekogranične dionice 5G koridora smještene u državi članici ne smiju predstavljati više od 15 % ukupne duljine 5G koridora duž osnovne transeuropske prometne mreže u toj državi članici koji nisu obuhvaćeni postojećim pravnim obvezama, kao što su one povezane s pravom na uporabu radiofrekvencijskog spektra. Iznimno, ako država članica podupire uvođenje prekograničnih 5G koridora duž svoje sveobuhvatne transeuropske prometne mreže, ukupne prekogranične dionice 5G koridora smještene u toj državi članici ne smiju predstavljati više od 15 % ukupne duljine 5G koridora duž sveobuhvatne transeuropske prometne mreže u toj državi članici koji nisu obuhvaćeni nikakvim postojećim pravnim obvezama, kao što su one povezane s pravom na uporabu radiofrekvencijskog spektra;
- iii. projekt osigurava veliko novo ulaganje u 5G mobilnu mrežu prilagođenu za povezane i automatizirane usluge mobilnosti, koje nadilazi marginalna ulaganja koja se odnose samo na nadogradnju aktivnih komponenti mreže;
- iv. projekt podupire uvođenje nove pasivne infrastrukture samo ako se postojeća pasivna infrastruktura ne može ponovno upotrijebiti.

(b) Ulaganja u uvođenje prekograničnog dijela paneuropske terabitne mrežne okosnice koja povezivanjem određenih računalnih objekata, superračunalnih objekata i podatkovne infrastrukture podržava ciljeve Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi, koja ispunjavaju posebne kumulativne uvjete:

- i. projekt uvodi ili pribavlja sredstva za povezivanje, uključujući neotuđiva prava korištenja, svjetlovodne niti bez prijenosne opreme ili opremu, za izgradnju prekogranične dionice paneuropske mrežne okosnice koja omogućuje međusobno povezivanje s neograničenom poveziivošću, uz najmanje 1 Tbps, najmanje dvaju računalnih objekata, superračunalnih postrojenja ili podatkovne infrastrukture koji su: 1. subjekti domaćini Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi, osnovanog u skladu s Uredbom Vijeća (EU) 2018/1488 ⁽¹⁾ ili su istraživačke infrastrukture i druge

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EU) 2018/1488 od 28. rujna 2018. o osnivanju Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi (SL L 252, 8.10.2018., str. 1.).

▼ **M4**

računalne i podatkovne infrastrukture koje podupiru vodeće inicijative i misije u području istraživanja utvrđene u Uredbi (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i Uredbi Vijeća (EZ) 723/2009 koje doprinose ciljevima Zajedničkog poduzeća za europsko računalstvo visokih performansi; i 2. nalaze se u barem dvije države članice ili barem jednoj državi članici i barem jednoj članici europskog istraživačkog prostora;

- ii. projekt osigurava veliko novo ulaganje u mrežnu okosnicu koje nadilazi marginalna ulaganja kao što su ulaganja povezana samo s nadogradnjom softvera ili licenciranjem;
 - iii. nabava kapaciteta i/ili opreme provodi se postupkom javne nabave.
 - iv. projekt podupire uvođenje nove pasivne infrastrukture samo ako se postojeća pasivna infrastruktura ne može ponovno upotrijebiti.
- (c) ulaganja u uvođenje prekograničnih dionica mrežne okosnice koja povezuje infrastrukture oblaka određenih socioekonomskih pokretača koja ispunjavaju sljedeće posebne kumulativne uvjete:
- i. projekt povezuje infrastrukture oblaka socioekonomskih pokretača koji su javne uprave ili javni ili privatni subjekti kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg interesa ili usluga od općeg gospodarskog interesa u smislu članka 106. stavka 2. Ugovora;
 - ii. projekt se sastoji od prekogranične dionice uvođenja novih prekograničnih mrežnih okosnica ili krupne nadogradnje postojećih i 1. prelazi granicu između dviju ili više država članica; ili 2. prelazi granicu između barem jedne države članice i barem jedne zemlje Europskog gospodarskog prostora;
 - iii. projektom su obuhvaćena barem dva prihvatljiva socioekonomska pokretača iz točke i., od kojih svaki djeluje u drugoj državi članici ili u jednoj državi članici i jednoj zemlji Europskog gospodarskog prostora;
 - iv. projekt osigurava veliko novo ulaganje u mrežnu okosnicu koje nadilazi marginalna ulaganja kao što su ulaganja povezana samo s nadogradnjom softvera ili licenciranjem. Projekt mora omogućiti simetrične brzine preuzimanja i učitavanja barem od višekratnika 10 Gbps;
 - v. projekt podupire uvođenje nove pasivne infrastrukture samo ako se postojeća pasivna infrastruktura ne može ponovno upotrijebiti.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).”;

▼ **M4**

- (d) ulaganja u postavljanje podmorskih kabela mreže koja udovoljavaju sljedećim posebnim kumulativnim uvjetima:
- i. projekt se sastoji od prekogranične dionice podmorske kabela mreže koja 1. prelazi granicu između dviju ili više država članica ili 2. prelazi granicu barem jedne države članice i barem jedne zemlje Europskog gospodarskog prostora. Alternativno, subjekt koji prima potporu dužan je osigurati samo pružanje veleprodajnih usluga, a infrastruktura za koju je dodijeljena potpora poboljšava povezanost europskih najudaljenijih regija, prekomorskih područja ili otočnih regija, čak i unutar jedne države članice;
 - ii. projekt se ne smije odnositi na projekte na pravcima koji su već pokriveni dvjema postojećim ili planiranim okosnicama infrastrukture;
 - iii. projekt osigurava veliko novo ulaganje u podmorsku kabela mrežu uvođenjem novog podmorskog kabela ili povezivanjem s postojećim podmorskim kablom, koje rješava probleme zalihosti i nadilazi marginalna ulaganja. Projekt omogućuje simetrične brzine preuzimanja i učitavanja od najmanje 1 Gbps;
 - iv. projekt podupire uvođenje nove pasivne infrastrukture samo ako se postojeća pasivna infrastruktura ne može ponovno upotrijebiti.

*Članak 52.c***Bonovi za povezivanje**

1. Potpore u obliku programa bonova za povezivanje radi lakšeg rada na daljinu, obrazovanja putem interneta i pružanja usluge osposobljavanja, kao i za MSP-ove, spojive su s unutarnjim tržištem u skladu s člankom 107. stavkom 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Program bonova ne smije trajati dulje od 24 mjeseca.
3. Prihvatljive su sljedeće kategorije programa bonova:
 - (a) Programi bonova dostupni potrošačima za pretplatu na novu uslugu širokopojsnog pristupa internetu ili nadogradnju trenutne pretplate na uslugu kojom se osiguravaju brzine preuzimanja od najmanje 30 Mbps, pod uvjetom da su svi pružatelji elektroničkih komunikacijskih usluga koje mogu pouzdano osigurati brzine preuzimanja od najmanje 30 Mbps prihvatljivi u okviru programa bonova, a bonovi se ne dodjeljuju za promjenu pružatelja usluga koji pružaju iste brzine ni za nadogradnje postojeće pretplate za brzine preuzimanja od najmanje 30 Mbps;

▼M4

- (b) Programi bonova dostupni MSP-ovima za pretplatu na novu uslugu širokopojsnog pristupa internetu ili nadogradnju trenutne pretplate na uslugu kojom se osiguravaju brzine preuzimanja od najmanje 100 Mbps, pod uvjetom da su svi pružatelji koji mogu pouzdano osigurati brzine preuzimanja od najmanje 100 Mbps prihvatljivi u okviru programa bonova, a bonovi se ne dodjeljuju za promjenu pružatelja koji pružaju iste brzine ili nadogradnje postojeće pretplate od za brzine preuzimanja od najmanje 100 Mbps.

4. Bonovi pokrivaju do 50 % ukupnih troškova postavljanja i mjesečne naknade za pretplatu na uslugu širokopojsnog pristupa internetu brzinama navedenima u stavku 3., bilo samostalno ili kao dio paketa usluga, koje uključuju barem potrebnu terminalnu opremu (modem/router) za pristup internetu brzinom navedenom u stavku 3. Bon plaćaju javna tijela izravno krajnjim korisnicima ili izravno pružatelju usluga kojeg odaberu krajnji korisnici, a u tom se slučaju iznos vaučera bona oduzima od računa krajnjih korisnika.

5. Bonovi su dostupni potrošačima ili MSP-ovima samo u područjima u kojima postoji barem jedna postojeća mreža koja može pouzdano osigurati brzine navedene u stavku 3., što se provjerava mapiranjem i javnim savjetovanjem. U postupku mapiranja i javnom savjetovanju utvrđuju se ciljna zemljopisna područja obuhvaćena barem jednom mrežom koja može pouzdano osigurati brzinu navedenu u stavku 3. tijekom trajanja programa bonova, kao i prihvatljivi pružatelji prisutni na tom području, te se prikupljaju informacije za izračun vlastitog tržišnog udjela. Mapiranje se provodi i. za fiksne žičane mreže na razini adrese za objekte kojima je dostupna mogućnost pristupa i ii. za fiksne mreže s bežičnim pristupom ili mobilne mreže na razini adrese za objekte kojima je dostupna mogućnost pristupa ili na temelju mreža od najviše 100 x 100 metara. Mapiranje se uvijek provjerava putem javnog savjetovanja; Javno savjetovanje provodi nadležno javno tijelo objavljivanjem glavnih značajki planirane mjere i popisa ciljnih zemljopisnih područja utvrđenih postupkom mapiranja na odgovarajućim internetskim stranicama, među ostalim i na nacionalnoj razini. U okviru javnog savjetovanja zainteresirane strane pozivaju se da iznesu primjedbe na nacrt mjere i dostave obrazložene informacije o svojim postojećim mrežama koje mogu pouzdano osigurati brzinu navedenu u stavku 3. Javno savjetovanje traje najmanje 30 dana.

6. Program bonova mora biti u skladu s načelom tehnološke neutralnosti u smislu da se bonovi mogu koristiti za pretplate na usluge bilo kojeg operatora koji pouzdano može osigurati brzine navedene u stavku 3. preko postojeće širokopojsne mreže, bez obzira na tehnologije koje se koriste. Kako bi se potrošačima ili MSP-ovima olakšao odabir, na internetu se objavljuje popis prihvatljivih pružatelja usluga za svako ciljno zemljopisno područje, a svi zainteresirani pružatelji usluga imaju pravo podnijeti zahtjev da budu na tom popisu, na temelju otvorenih, transparentnih i nediskriminatorskih kriterija.

▼M4

7. U slučajevima kada je pružatelj usluge širokopojasnog pristupa internetu vertikalno integriran i ima maloprodajni tržišni udio veći od 25 %, da bi bio prihvatljiv, on mora na odgovarajućem tržištu veleprodajnog pristupa ponuditi barem jedan proizvod za veleprodajni pristup koji jamči da tražitelj pristupa može pouzdano pružati maloprodajnu uslugu brzinom navedenom u stavku 3., pod otvorenim, transparentnim i nediskriminatorskim uvjetima. Cijena veleprodajnog pristupa utvrđuje se na temelju jedne od sljedećih referentnih vrijednosti: i. prosječne objavljene veleprodajne cijene koje prevladavaju u drugim usporedivim, konkurentnijim područjima države članice ili Unije; ili ii. u nedostatku takvih objavljenih cijena, regulirane cijene koje je nacionalno regulatorno tijelo već odredilo ili odobrilo za dotična tržišta i usluge; ili iii. nedostatku takvih objavljenih ili reguliranih cijena, određivanje cijena mora biti u skladu s troškovnom usmjerenošću i metodologijom propisanom u skladu sa sektorskim regulatornim okvirom. Ne dovodeći u pitanje nadležnosti nacionalnog regulatornog tijela na temelju regulatornog okvira, s nacionalnim regulatornim tijelom mora se savjetovati o uvjetima pristupa, uključujući o cijenama, i o sporovima koji se odnose na primjenu ovog članka.

▼B*Odjeljak 11.****Potpore za kulturu i očuvanje baštine****Članak 53.***Potpore za kulturu i očuvanje baštine**

1. Potpore za kulturu i očuvanje baštine spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Potpore se dodjeljuju za sljedeće kulturne svrhe i djelatnosti:

▼M1

(a) muzeje, arhive, knjižnice, umjetničke i kulturne centre ili prostore, kazališta, kina, operne dvorane, koncertne dvorane, ostale organizacije za javne izvedbe, ustanove filmske baštine i druga slična umjetnička i kulturna infrastruktura, organizacije i institucije;

▼B

(b) materijalnu baštinu, uključujući sve oblike pokretne ili nepokretne kulturne baštine i arheološka nalazišta, spomenike, povijesne lokacije i zgrade; prirodnu baštinu povezanu s kulturnom baštinom ili ako su ih nadležna tijela javne uprave države članice službeno priznala kao kulturnu ili prirodnu baštinu;

(c) nematerijalnu baštinu u svakom obliku, uključujući folklorne običaje i obrt;

(d) umjetnička ili kulturna događanja i izvedbe, festivale, izložbe i ostale slične kulturne djelatnosti;

▼ B

- (e) djelatnosti kulturne i umjetničke izobrazbe te poticanje razumijevanja važnosti zaštite i poticanje različitosti kulturnih izričaja programima izobrazbe i jačanja javne svijesti, uključujući uporabu novih tehnologija;
 - (f) pisanje, izdavanje, produkciju, distribuciju, digitalizaciju i objavljivanje glazbe i književnosti, uključujući prijevode.
3. Potpore mogu biti u sljedećem obliku:
- (a) potpore za ulaganje, uključujući potpore za izgradnju ili nadogradnju kulturne infrastrukture;
 - (b) operativne potpore.
4. Za potpore za ulaganje prihvatljivi troškovi su troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu uključujući sljedeće:
- (a) troškove izgradnje, nadogradnje, nabave, očuvanja ili poboljšanja infrastrukture, ako se najmanje 80 % vremenskog ili prostornog kapaciteta godišnje upotrebljava za kulturne svrhe;
 - (b) troškove nabave, uključujući najam, prijenos posjeda ili fizičko premještanje kulturne baštine;
 - (c) troškove čuvanja, očuvanja, obnavljanja te oporavka materijalne i nematerijalne kulturne baštine, uključujući dodatne troškove za pohranjivanje uz odgovarajuće uvjete, posebne alate, materijale te troškove za dokumentaciju, istraživanje, digitalizaciju i objavljivanje;
 - (d) troškove za poboljšanje približavanja kulturne baštine javnosti, uključujući troškove digitalizacije i ostalih novih tehnologija, troškove za poboljšanje dostupnosti za osobe s posebnim potrebama (osobito rampe i dizala za osobe s invaliditetom, upute na Brailleovom pismu i muzejski izložbeni predmeti koji se mogu dotaknuti) i za troškove promicanja kulturne raznolikosti u pogledu izlaganja, programa i posjetitelja;
 - (e) troškove za kulturne projekte i djelatnosti, programe i bespovratna sredstva namijenjene suradnji i razmjeni, uključujući troškove postupka odabira, troškove promidžbe te troškove koji nastaju kao izravna posljedica projekta.
5. Za operativne potpore prihvatljivi troškovi su sljedeći:
- (a) troškovi kulturne ustanove ili lokacije kulturne baštine povezani sa stalnim ili periodičnim djelatnostima, uključujući izložbe, nastupe i događanja te slične kulturne djelatnosti koje se odvijaju u redovitom tijeku poslovanja;
 - (b) troškovi djelatnosti kulturne i umjetničke izobrazbe te poticanje razumijevanja važnosti zaštite i različitosti kulturnih izričaja programima izobrazbe i jačanja javne svijesti, uključujući uporabu novih tehnologija;

▼B

- (c) troškovi poboljšanja javnog pristupa kulturnim ustanovama ili lokacijama kulturne baštine i njihovim djelatnostima uključujući troškove digitalizacije i uporabe novih tehnologija te troškove poboljšanja pristupa za osobe s invaliditetom;
- (d) troškovi poslovanja izravno povezani s kulturnim projektom ili djelatnošću, kao što su najam ili zakup nekretnina i mjesta kulturnih događanja, putni troškovi, troškovi materijala i robe izravno povezanih s kulturnim projektom ili djelatnošću, arhitektonskih struktura za izložbe i pozornica, zajma, zakupa i amortizacije alata, softvera i opreme, troškovi prava pristupa djelima zaštićenima autorskim pravom i drugom sadržaju zaštićenom povezanim pravima intelektualnog vlasništva, troškovi promicanja i troškovi koji su nastali kao izravna posljedica projekta ili djelatnosti; troškovi amortizacije i troškovi financiranja prihvatljivi su samo ako nisu bili obuhvaćeni potporama za ulaganje;
- (e) troškovi osoblja koje radi za kulturnu ustanovu ili lokaciju kulturne baštine ili za projekt;
- (f) troškovi usluga savjetovanja i podrške koje pružaju vanjski savjetnici i pružatelji usluga, a koji nastaju kao izravna posljedica projekta.

6. Za potpore za ulaganje, iznos potpore ne premašuje razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit oduzima se od prihvatljivih troškova *ex ante* na temelju razumnih predviđanja ili mehanizmom povrata sredstava. Operateru infrastrukture dopušteno je zadržati opravdanu dobit tijekom odgovarajućeg razdoblja.

7. Za operativne potpore, iznos potpore ne premašuje ono što je nužno za pokriće operativnih gubitaka i opravdane dobiti tijekom odgovarajućeg razdoblja. To se osigurava *ex ante* na temelju razumnih predviđanja ili mehanizmom povrata sredstava.

▼M1

8. Za potpore koje ne premašuju 2 milijuna EUR, najveći iznos potpore može se odrediti na 80 % prihvatljivih troškova, kao alternativu primjene metode iz stavaka 6. i 7.

▼B

9. ►**M1** Za djelatnosti definirane stavkom 2. točkom (f), maksimalni iznos potpore ne premašuje ni razliku između prihvatljivih troškova i diskontiranih prihoda projekta ni 70 % prihvatljivih troškova. ◀ Prihodi se oduzimaju od prihvatljivih troškova *ex ante* ili mehanizmom povrata sredstava. Prihvatljivi troškovi su troškovi objavljivanja glazbe i književnosti, uključujući autorske honorare (troškovi autorskih prava), naknade prevoditelja, naknade urednika, ostale uredničke troškove (lektura, korektura, redaktura), troškove prijeloma i pripreme za tisak te troškove tiska ili objave u elektroničkom obliku.

10. Potpore za tisak i časopise, bilo da se objavljuju u tiskanom ili elektroničkom obliku, nisu prihvatljive na temelju ovog članka.

▼B*Članak 54.***Programi potpora za audiovizualna djela**

1. Programi potpora za pisanje scenarija, razvoj, produkciju, distribuciju i promicanje audiovizualnih djela spojivi su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Potporama se podupire kulturni proizvod. Radi izbjegavanja očitih pogrešaka pri određivanju određenog proizvoda kao kulturnog proizvoda, svaka država članica uspostavlja učinkovite postupke, primjerice jednu ili više osoba kojima je povjeren odabir ili provjera u skladu s prethodno utvrđenim popisom kulturnih kriterija.

3. Potpore mogu biti u sljedećem obliku:

- (a) potpore za produkciju audiovizualnih djela;
- (b) potpore za pretprodukciju; i
- (c) potpore za distribuciju.

4. Ako su u državi članici potpore podložne obvezama potrošnje na državnom području, programima potpora za produkciju audiovizualnih djela može se učiniti jedno od sljedećeg:

- (a) zahtijevati da do 160 % potpore dodijeljene za produkciju određenog audiovizualnog djela bude potrošeno na državnom području države članice koja dodjeljuje potporu; ili
- (b) izračunati potporu dodijeljenu za produkciju određenog audiovizualnog djela kao postotak izdataka za produkcijske djelatnosti u državi članici koja dodjeljuje potporu, što je tipično u slučaju programa potpora u obliku poreznih poticaja.

▼M1

U oba slučaja, maksimalni izdaci podložni obvezama potrošnje na državnom području ne premašuju 80 % ukupnog proračuna za produkciju.

Da bi projekti bili prihvatljivi za potporu, država članica može također zahtijevati najmanji opseg produkcijske djelatnosti u predmetnom državnom području, ali ta razina ne premašuje 50 % ukupnog proračuna za produkciju.

▼B

5. Prihvatljivi troškovi su sljedeći:

- (a) za potpore za produkciju: ukupni troškovi produkcije audiovizualnih djela uključujući troškove poboljšanja pristupa za osobe s invaliditetom;
- (b) za potpore za pretprodukciju: troškovi pisanja scenarija i razvoj audiovizualnih djela;
- (c) za potpore za distribuciju: troškovi distribucije i promicanja audiovizualnih djela.

▼B

6. Intenzitet potpore za produkciju audiovizualnih djela ne premašuje 50 % prihvatljivih troškova.
7. Intenzitet potpore može se povećati kako slijedi:
- (a) do 60 % prihvatljivih troškova za prekogranične produkcije koje je financiralo više država članica i u koje su uključeni producenti iz više država članica;
- (b) do 100 % prihvatljivih troškova za zahtjevna audiovizualna djela i koprodukcije u koje su uključene zemlje s popisa Odbora za razvojnu pomoć OECD-a.
8. Intenzitet potpore za pretprodukciju ne premašuje 100 % prihvatljivih troškova. Ako iz dotičnog scenarija ili projekta nastane audiovizualno djelo kao što je film, troškovi pretprodukcije ugrađuju se u ukupni proračun i uzimaju u obzir pri izračunu intenziteta potpore. Intenzitet potpore za distribuciju jednak je intenzitetu potpore za produkciju.
9. Potpore nisu ograničene na određene produkcijske djelatnosti ili pojedinačne dijelove produkcijskog vrijednosnog lanca. Potpore za infrastrukture filmskih studija nisu prihvatljive na temelju ovog članka.
10. Potpore nisu ograničene isključivo na državljane određene države članice i od korisnika se ne zahtijeva da imaju status poduzetnika osnovanog na temelju određenog nacionalnog trgovačkog prava.

*Odjeljak 12.****Potpore za sportske i višenamjenske rekreativne infrastrukture****Članak 55.***Potpore za sportske i višenamjenske rekreativne infrastrukture**

1. Potpore za sportske i višenamjenske rekreativne infrastrukture spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.
2. Sportsku infrastrukturu ne upotrebljava samo jedan profesionalni sportski korisnik. Ostali profesionalni ili neprofesionalni sportski korisnici upotrebljavaju sportsku infrastrukturu najmanje 20 % vremenskog kapaciteta godišnje. Ako infrastrukturu istodobno upotrebljava nekoliko korisnika, izračunavaju se odgovarajući dijelovi vremenskog kapaciteta uporabe.
3. Višenamjenska rekreativna infrastruktura sastoji se od višenamjenskih objekata za rekreaciju u kojima se posebno nude kulturne i rekreativne usluge, uz iznimku zabavnih parkova i hotelskih objekata.
4. Pristup sportskim ili višenamjenskim infrastrukturama otvoren je za više korisnika i omogućuje se na transparentan i nediskriminirajući način. Poduzetnicima koji su financirali najmanje 30 % troškova ulaganja u infrastrukturu može se odobriti povlašteni pristup uz povoljnije uvjete, pod uvjetom da su uvjeti povlaštenog pristupa javni.

▼B

5. Ako sportsku infrastrukturu upotrebljavaju profesionalni sportski klubovi, države članice osiguravaju da uvjeti određivanja cijena za uporabu infrastrukture budu javni.

6. Sve koncesije ili druga odobrenja trećim osobama za izgradnju, nadogradnju i/ili vođenje sportske ili višenamjenske rekreativne infrastrukture dodjeljuju se na otvorenoj, transparentnoj i nediskriminirajućoj osnovi uzimajući u obzir važeće propise o nabavi.

7. Potpore mogu biti u sljedećem obliku:

(a) potpore za ulaganje, uključujući potpore za izgradnju ili nadogradnju sportske i višenamjenske rekreativne infrastrukture;

(b) operativne potpore za sportsku infrastrukturu.

8. Za potpore za ulaganje u sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu prihvatljivi troškovi su troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu.

9. Za operativne potpore za sportsku infrastrukturu prihvatljivi troškovi su operativni troškovi pružanja usluga infrastrukture. Ti operativni troškovi obuhvaćaju troškove kao što su troškovi osoblja, materijala, ugovorenih usluga, komunikacije, energije, održavanja, najma i administrativni troškovi itd., no isključuju troškove amortizacije i troškove financiranja ako su oni obuhvaćeni potporama za ulaganje.

10. Za potpore za ulaganje u sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu, iznos potpore ne premašuje razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit oduzima se od prihvatljivih troškova *ex ante* na temelju razumnih predviđanja ili mehanizmom povrata sredstava.

11. Za operativne potpore za sportsku infrastrukturu, iznos potpore ne premašuje operativne gubitke tijekom odgovarajućeg razdoblja. To se osigurava *ex ante* na temelju razumnih predviđanja ili mehanizmom povrata sredstava.

▼M1

12. Za potpore koje ne premašuju 2 milijuna EUR, najveći iznos potpore može se odrediti na 80 % prihvatljivih troškova, kao alternativu primjene metode iz stavaka 10. i 11.

▼B

Odjeljak 13.

Potpore za lokalne infrastrukture

Članak 56.

Potpore za ulaganje u lokalne infrastrukture

1. Financiranje izgradnje ili nadogradnje lokalnih infrastrukture koje se odnosi na infrastrukturu kojom se na lokalnoj razini doprinosi poboljšanje poslovanja i potrošačkog okruženja te modernizaciji i razvoju industrijske baze spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

▼B

2. Ovaj članak ne primjenjuje se na potpore za infrastrukture obuhvaćene ostalim odjeljcima poglavlja III. ove Uredbe, uz iznimku Odjeljka 1. – Regionalne potpore. Ovaj se članak također ne primjenjuje na infrastrukturu zračnih luka i luka.
3. Infrastruktura je dostupna zainteresiranim korisnicima na otvorenoj, transparentnoj i nediskriminirajućoj osnovi. Cijena koja se naplaćuje za uporabu ili prodaju infrastrukture odgovara tržišnoj cijeni.
4. Sve koncesije ili druga odobrenja trećim osobama za vođenje infrastrukture dodjeljuju se na transparentnoj i nediskriminirajućoj osnovi uzimajući u obzir važeće propise o nabavi.
5. Prihvatljivi troškovi su troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu.
6. Iznos potpore ne premašuje razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit oduzima se od prihvatljivih troškova *ex ante* na temelju razumnih predviđanja ili mehanizmom povrata sredstava.
7. Namjenska infrastruktura ne izuzima se na temelju ovog članka.

▼M1*Odjeljak 14.****Potpore za regionalne zračne luke****Članak 56.a***Potpore za regionalne zračne luke**

1. Potpore za ulaganje u zračnu luku spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u stavicima 3. do 14. ovog članka i u poglavlju I.
2. Operativne potpore zračnoj luci spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u stavicima 3., 4., 10. te stavicima 15. do 18. ovog članka i u poglavlju I.
3. Zračna luka otvorena je svim potencijalnim korisnicima. U slučaju fizičkog ograničenja kapaciteta, dodjela se provodi na temelju prikladnih, objektivnih, transparentnih i nediskriminacijskih kriterija.
4. Potpore se ne dodjeljuju za premještanje postojećih zračnih luka ili za stvaranje nove putničke zračne luke, uključujući pretvorbu postojećeg uzletišta u putničku zračnu luku.
5. Predmetna ulaganja ne premašuju ono što je potrebno za srednjoročni očekivani promet na temelju razumnih predviđanja prometa.

▼ M1

6. Potpore za ulaganje ne dodjeljuju se zračnoj luci smještenoj unutar 100 kilometara ili 60 minuta putovanja automobilom, autobusom, vlakom ili brzim vlakom od postojeće zračne luke s koje se obavlja redoviti zračni prijevoz u smislu članka 2. stavka 16. Uredbe (EZ) br. 1008/2008.

7. Stavci 5. i 6. ne primjenjuju se na zračne luke s prosječnim godišnjim putničkim prometom do 200 000 putnika tijekom dvije financijske godine koje prethode godini u kojoj je potpora dodijeljena ako se ne očekuje da zbog potpore za ulaganje prosječni godišnji putnički promet prijeđe 200 000 putnika tijekom dvije financijske godine nakon dodjele potpore. Potpore za ulaganje dodijeljene takvim zračnim lukama moraju biti u skladu sa stavkom 11. ili sa stavcima 13. i 14.

8. Stavak 6. ne primjenjuje se u slučaju da se potpora za ulaganje dodjeljuje zračnoj luci smještenoj unutar 100 kilometara od postojeće zračne luke na kojoj se obavlja redoviti zračni prijevoz u smislu članka 2. stavka 16. Uredbe (EZ) br. 1008/2008, pod uvjetom da put od svake od tih postojećih zračnih luka i zračne luke koja prima potporu nužno uključuje ukupno vrijeme putovanja pomorskim prijevozom od najmanje 90 minuta ili zračni prijevoz.

9. Potpore za ulaganje ne dodjeljuju se zračnim lukama s prosječnim godišnjim prometom od više od tri milijuna putnika tijekom dvije financijske godine koje prethode godini u kojoj je potpora dodijeljena. Ne očekuje se da zbog potpore za ulaganje prosječni godišnji promet zračne luke prijeđe tri milijuna putnika u dvjema financijskim godinama nakon dodjele potpore.

10. Potpore se ne dodjeljuju zračnim lukama s prosječnim godišnjim teretnim prometom iznad 200 000 tona tijekom dvije financijske godine koje prethode godini u kojoj je potpora dodijeljena. Ne očekuje se da zbog potpore prosječni godišnji promet zračne luke prijeđe tri milijuna putnika u dvjema financijskim godinama nakon dodjele potpore.

11. Iznos potpore za ulaganje ne premašuje razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti ulaganja. Operativna dobit oduzima se od prihvatljivih troškova *ex ante* na temelju razumnih predviđanja ili mehanizmom povrata sredstava.

12. Prihvatljivim troškovima smatraju se troškovi povezani s ulaganjima u infrastrukturu zračne luke, uključujući troškove planiranja.

13. Iznos potpore za ulaganje ne smije premašiti:

(a) 50 % prihvatljivih troškova zračnih luka s prosječnim godišnjim putničkim prometom od jedan do tri milijuna putnika tijekom dvije financijske godine koje prethode godini u kojoj je potpora dodijeljena;

(b) 75 % prihvatljivih troškova za zračne luke s prosječnim godišnjim putničkim prometom od najviše milijun putnika tijekom dvije financijske godine koje prethode godini u kojoj je potpora dodijeljena.

14. Maksimalni intenzitet potpore iz stavka 13. može se povećati za 20 postotnih bodova za zračne luke u udaljenim regijama.

▼ **M1**

15. Operativne potpore se ne dodjeljuju zračnim lukama s prosječnim godišnjim prometom većim od 200 000 putnika tijekom dvije financijske godine koje prethode godini u kojoj je potpora dodijeljena.

16. Iznos operativne potpore potpore ne premašuje ono što je nužno za pokriće operativnih gubitaka i opravdane dobiti tijekom odgovarajućeg razdoblja. Potpora se dodjeljuje u obliku periodičnih obroka utvrđenih *ex ante*, koji se tijekom razdoblja za koje se dodjeljuje potpora ne smiju povećavati ili u obliku iznosa definiranih *ex post* na temelju uočenih operativnih gubitaka.

17. Operativna potpora ne smije biti isplaćena ni za jednu kalendarsku godinu tijekom koje je godišnji putnički promet zračne luke veći od 200 000 putnika.

18. Dodjeljivanje operativnih potpora ne smije se uvjetovati sklapanjem ugovora s određenim zračnim prijevoznicima o naknadama zračne luke, marketinškim plaćanjima ili drugim financijskim aspektima poslovanja zračnih prijevoznika u toj zračnoj luci.

*Odjeljak 15.***Potpore za luke***Članak 56.b***Potpore za pomorske luke**

1. Potpore za pomorske luke spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Prihvatljivim troškovima, uključujući troškove planiranja, smatraju se troškovi:

- (a) ulaganja za gradnju, zamjenu ili nadogradnju infrastrukture pomorskih luka;
- (b) ulaganja u gradnju, zamjenu ili nadogradnju pristupne infrastrukture;
- (c) jaružanje.

3. Troškovi koji se odnose na djelatnosti koje nemaju veze s prijevozom, uključujući pogone industrijske proizvodnje aktivne u luci, urede ili prodavaonice, kao i nadgrađa, nisu prihvatljivi troškovi.

4. Iznos potpore ne premašuje razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti ulaganja ili jaružanja. Operativna dobit oduzima se od prihvatljivih troškova *ex ante* na temelju razumnih predviđanja ili mehanizmom povrata sredstava.

5. Intenzitet potpore po ulaganju iz stavka 2. točke (a) ne smije prijeći:

- (a) 100 % prihvatljivih troškova ako su prihvatljivi troškovi do 20 milijuna EUR;

▼ **M1**

- (b) 80 % prihvatljivih troškova ako su prihvatljivi troškovi iznad 20 milijuna EUR i do 50 milijuna EUR;
- (c) 60 % prihvatljivih troškova ako su ukupni prihvatljivi troškovi projekta iznad 50 milijuna EUR i do iznosa utvrđenog u članku 4. stavku 1. točki (ee).

Intenzitet potpore ne smije prijeći 100 % prihvatljivih troškova za ulaganje određenih u stavku 2. točki (b) i stavku 2. točki (c) do iznosa utvrđenog u članku 4. stavku 1. točki (ff).

6. Intenzitet potpora iz stavka 5., prvog podstavka, točaka (b) i (c) može se povećati za 10 postotnih bodova za ulaganje koje se nalazi u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (a) Ugovora i za 5 postotnih bodova za ulaganje koje se nalazi u potpomognutim područjima koja ispunjavaju uvjete iz članka 107. stavka 3. točke (c) Ugovora.

7. Bilo kakva koncesija ili drugo odobravanje trećoj strani izgradnje, nadogradnje, upravljanja ili najma lučke infrastrukture s potporom dodjeljuje se na konkurentnoj, transparentnoj, nediskriminirajućoj i bezuvjetnoj osnovi.

8. Lučka infrastruktura s potporom stavlja se na raspolaganje zainteresiranim korisnicima na jednakoj i nediskriminirajućoj osnovi po tržišnim uvjetima.

9. Za potpore koje ne premašuju 5 milijuna EUR, najveći iznos potpore može se odrediti na 80 % prihvatljivih troškova, kao alternativu primjene metode iz stavaka 4., 5. i 6.

Članak 56.c

Potpore za luke unutarnjih plovnih putova

1. Potpore za luke unutarnjih plovnih putova spojive su s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u ovom članku i u poglavlju I.

2. Prihvatljivim troškovima, uključujući troškove planiranja, smatraju se troškovi:

- (a) ulaganja za gradnju, zamjenu ili nadogradnju infrastrukture pomorskih luka;
- (b) ulaganja u gradnju, zamjenu ili nadogradnju pristupne infrastrukture, uključujući;
- (c) jaružanje.

3. Troškovi ulaganja koji se odnose na djelatnosti koje nemaju veze s prijevozom, uključujući pogone industrijske proizvodnje aktivne u luci, urede ili prodavaonice, kao i lučka nadgrađa, nisu prihvatljivi troškovi.

4. Iznos potpore ne premašuje razliku između prihvatljivih troškova i operativne dobiti ulaganja ili jaružanja. Operativna dobit oduzima se od prihvatljivih troškova *ex ante* na temelju razumnih predviđanja ili mehanizmom povrata sredstava.

▼ M1

5. Maksimalni intenzitet potpore ne smije prijeći 100 % prihvatljivih troškova do iznosa utvrđenog člankom 4. stavkom 1. točkom (ff).

6. Bilo kakva koncesija ili drugo odobravanje trećoj strani izgradnje, nadogradnje, upravljanja ili najma lučke infrastrukture s potporom dodjeljuje se na konkurentnoj, transparentnoj, nediskriminirajućoj i bezuvjetnoj osnovi.

7. Lučka infrastruktura s potporom stavlja se na raspolaganje zainteresiranim korisnicima na jednakoj i nediskriminirajućoj osnovi po tržišnim uvjetima.

8. Za potpore koje ne premašuju 2 milijuna EUR najveći iznos potpore može se odrediti na 80 % prihvatljivih troškova, kao alternativu primjene metode iz stavaka 4. i 5.

*Odjeljak 16.****Potpore uključene u financijske proizvode koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU****Članak 56.d***Područje primjene i zajednički uvjeti**

1. Ovaj se odjeljak primjenjuje na potpore uključene u financijske proizvode koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU i kojima se pruža potpora partnerima u provedbi, financijskim posrednicima ili krajnjim korisnicima.

2. Potpore su spojive s unutarnjim tržištem u smislu članka 107. stavka 3. Ugovora i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u poglavlju I., u ovom članku i u članku 56.e ili članku 56.f.

3. Potpora mora biti u skladu sa svim primjenjivim uvjetima utvrđenima u Uredbi (EU) 2021/523 i smjernicama o ulaganjima InvestEU utvrđenima u Prilogu Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2021/1078 ⁽¹⁾.

4. Maksimalni pragovi utvrđeni u člancima 56.e i 56.f primjenjuju se na ukupno preostalo financiranje ako to financiranje u okviru bilo kojeg financijskog proizvoda koji se financira sredstvima fonda InvestEU uključuje potporu. Maksimalni pragovi primjenjuju se:
 - (a) po projektu u slučaju potpora obuhvaćenih člankom 56.e stavicima 2. i 4., člankom 56.e stavkom 5. točkom (a) podtočkom i., člankom 56.e stavicima 6. i 7., člankom 56.e stavkom 8. točkama (a) i (b) i člankom 56.e stavkom 9.;

⁽¹⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/1078 od 14. travnja 2021. o dopuni Uredbe (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem smjernica za ulaganja za fond InvestEU (SL L 234, 2.7.2021., str. 18.).

▼ **M4**

- (b) po krajnjem korisniku u slučaju potpora obuhvaćenih člankom 56.e stavkom 5. točkom (a) podtočkama ii. i iii., člankom 56.e stavkom 8. točkom (d), člankom 56.e stavkom 10. i člankom 56.f.

5. Potpore se ne smiju dodjeljivati u obliku refinanciranja postojećih portfelja financijskih posrednika ili jamstava za te portfelje.

Članak 56.e

Uvjeti za potpore uključene u financijske proizvode koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU

1. Potpore krajnjem korisniku u okviru financijskog proizvoda koji se financira sredstvima fonda InvestEU moraju:

- (a) ispunjavati uvjete utvrđene u jednome od stavaka od 2. do 9.; te
- (b) ako je riječ o financiranju u obliku zajmova krajnjem korisniku, ono mora biti po kamatnoj stopi koja odgovara barem osnovnoj stopi referentne stope koja se primjenjivala u trenutku odobravanja zajma.

2. Potpore za projekte od zajedničkog interesa u području infrastrukture za transeuropsko digitalno povezivanje financirane u skladu s Uredbom (EU) 2021/1153 Europskog parlamenta i Vijeća ili kojima je dodijeljena oznaka kvalitete „pečat izvrsnosti” u skladu s tom Uredbom, dodjeljuju se samo projektima koji ispunjavaju sve opće i posebne uvjete spojivosti utvrđene u članku 52.b. Nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU bilo kojem krajnjem korisniku po projektu ne smije premašiti 150 milijuna EUR.

3. Potpore za ulaganja u fiksne širokopojasne mreže za povezivanje samo određenih prihvatljivih pokretača socioekonomskog razvoja moraju udovoljavati sljedećim uvjetima:

- (a) potpora se dodjeljuje samo projektima koji ispunjavaju sve uvjete spojivosti utvrđene u članku 52., ako nije drukčije navedeno u točkama (c) i (d) ovog stavka;
- (b) nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU bilo kojem krajnjem korisniku po projektu ne smije premašiti 150 milijuna EUR;
- (c) projekt povezuje samo socioekonomske pokretače koji su javne uprave ili javni ili privatni subjekti kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg interesa ili usluga od općeg gospodarskog interesa u smislu članka 106. stavka 2. Ugovora. Isključeni su projekti koji sadržavaju elemente ili cjeline koji nisu navedeni u ovoj točki;
- (d) odstupajući od članka 52. stavka 4., utvrđeni tržišni nedostatak mora se provjeriti odgovarajućim mapiranjem ili, ako mapiranje nije dostupno, javnim savjetovanjem, kako slijedi:

▼ **M4**

- i. mapiranje se može smatrati primjerenim ako nije starije od 18 mjeseci i ako uključuje sve mreže koje mogu pouzdano osigurati brzine preuzimanja od najmanje 100 Mbps, ali manje od 300 Mbps (granične brzine) koje prolaze kroz objekte prihvatljivog socioekonomskog pokretača utvrđenog u točki (c). To mapiranje mora provesti nadležno javno tijelo, mora uzeti u obzir sve postojeće mreže koje mogu pouzdano osigurati granične brzine ili mreže koje se pouzdano planiraju u sljedeće tri godine ili u istom vremenskom okviru kao planirana intervencija za koju se daje potpora, što ne može biti kraće od dvije godine, te se mora provesti i. za isključivo fiksne mreže na razini adrese za objekte kojima je dostupna mogućnost pristupa; i ii. za fiksne mreže s bežičnim pristupom, na razini adrese za objekte kojima je dostupna mogućnost pristupa ili na temelju mreža od najviše 100 x 100 metara;
 - ii. nadležno javno tijelo mora provesti javno savjetovanje objavom na odgovarajućoj internetskoj stranici u kojoj se zainteresirane strane pozivaju da komentiraju nacrt mjere i dostave potkrijepljene informacije o postojećim mrežama koje mogu pouzdano osigurati brzine preuzimanja od najmanje 100 Mbps, ali manje od 300 Mbps (granične brzine) ili mrežama koje se pouzdano planiraju u sljedeće tri godine ili u istom vremenskom razdoblju kao i planirana intervencija za koju se pruža potpora, a što ne smije biti kraće od dvije godine, a koje prolaze prostorima prihvatljivih socioekonomskih pokretača iz točke (c), na temelju sljedećih informacija: i. za isključivo fiksne mreže, na razini adrese za objekte kojima je dostupna mogućnost pristupa; i ii. za mreže s fiksnim bežičnim pristupom, na razini adrese za objekte kojima je dostupna mogućnost pristupa ili na temelju mreža od najviše 100 x 100 metara. Javno savjetovanje traje najmanje 30 dana.
4. Potpore za proizvodnju energije i energetska infrastrukturu ispunjavaju sljedeće uvjete:
- (a) potpore se dodjeljuju samo za ulaganja u energetska infrastrukturu plina i električne energije koja ne isključuje pristup trećim stranama, tarifno uređenje i izdvajanje u skladu sa zakonodavstvom o unutar-njem energetskom tržištu za sljedeće kategorije projekata:
 - i. za plinsku infrastrukturu, projekti uvršteni na postojeći Unijin popis projekata od zajedničkog interesa iz Priloga VII. Uredbi (EU) br. 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
 - ii. za infrastrukture za električnu energiju:

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o smjernicama za transeuropsku energetska infrastrukturu te stavljanju izvan snage Odluke br. 1364/2006/EZ i izmjeni uredaba (EZ) br. 713/2009, (EZ) br. 714/2009 i (EZ) br. 715/2009 (SL L 115, 25.4.2013., str. 39.).

▼ **M4**

- (1) pametne mreže, uključujući ulaganja u razvoj, unaprjeđenje i modernizaciju infrastrukture za prijenos i distribuciju električne energije,
 - (2) ostali projekti:
 - koji zadovoljavaju bilo koji od kriterija iz članka 4. stavka 1. točke (c) Uredbe (EU) br. 347/2013, ili
 - koji su uvršteni na popis projekata od zajedničkog interesa Unije iz Priloga VII. Uredbi (EU) br. 347/2013,
 - (3) drugi projekti, uz izuzetak skladištenja električne energije u potpomognutim područjima;
 - iii. projekti skladištenja električne energije koji se temelje na novoj i inovativnoj tehnologiji bez obzira na razinu napona priključka na mrežu;
- (b) potpore za ulaganje u proizvodnju energije iz obnovljivih izvora ispunjavaju sljedeće zahtjeve:
- i. potpore se dodjeljuju isključivo za nova postrojenja odabrana na konkurentnoj, transparentnoj, objektivnoj i nediskriminatornoj osnovi;
 - ii. potpore se mogu dodijeliti novim postrojenjima i u kombinaciji s opremom za skladištenje ili za elektrolizu vodika ako i oprema za skladištenje električne energije ili vodika i oprema za elektrolizu vodika koristi samo energiju proizvedenu u postrojenjima za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora;
 - iii. potpore se ne smiju dodjeljivati za hidroenergetska postrojenja koja ne ispunjavaju uvjete utvrđene Direktivom 2000/60/EZ;
 - iv. u slučaju postrojenja za proizvodnju biogoriva, potpore se dodjeljuju isključivo postrojenjima koja proizvode održiva biogoriva, osim biogoriva proizvedenih iz prehrambenih sirovina;
- (c) Nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU bilo kojem krajnjem korisniku po projektu iz točke (a) ne smije premašiti 150 milijuna EUR. Nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU bilo kojem krajnjem korisniku po projektu iz točke (b) ne smije premašiti 75 milijuna EUR.
5. Potpore za socijalnu, obrazovnu i kulturnu infrastrukturu i djelatnosti te infrastrukturu i djelatnosti za očuvanje prirodne baštine ispunjavaju sljedeće uvjete:
- (a) nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU bilo kojem krajnjem korisniku ne smije premašiti:
- i. 100 milijuna EUR po projektu za ulaganja u infrastrukturu koja se upotrebljava za pružanje socijalnih usluga i obrazovanje; 150 milijuna EUR po projektu za potrebe očuvanja kulture i baštine te za aktivnosti iz članka 53. stavka 2., uključujući prirodnu baštinu;

▼ **M4**

- ii. 30 milijuna EUR za djelatnosti povezane sa socijalnim uslugama;
 - iii. 75 milijuna EUR za djelatnosti povezane s kulturom i očuvanjem baštine; i
 - iv. 5 milijuna EUR za obrazovanje i usavršavanje.
- (b) potpore se ne smiju dodjeljivati za usavršavanje čiji je cilj usklađivanje s obveznim nacionalnim zahtjevima o usavršavanju.
6. Potpore za promet i prometnu infrastrukturu ispunjavaju sljedeće uvjete:
- (a) potpore za infrastrukturu, osim za luke, dodjeljuju se isključivo sljedećim projektima:
- i. projektima od zajedničkog interesa, kako su definirani u članku 3. točki (a) Uredbe (EU) br. 1315/2013, osim projekata koji se odnose na infrastrukturu luka ili zračnih luka;
 - ii. povezivanju na gradske čvorove transeuropske prometne mreže;
 - iii. željezničkim vozilima samo za pružanje usluga željezničkog prijevoza koje nisu obuhvaćene ugovorom o javnim uslugama u smislu Uredbe (EZ) br. 1370/2007 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, pod uvjetom da je korisnik novi sudionik;
 - iv. gradskom prijevozu;
 - v. infrastrukturi za punjenje ili opskrbu gorivom koja opskrbljuju vozila obnovljivom električnom energijom ili vodikom iz obnovljivih izvora.
- (b) Potpore za projekte lučke infrastrukture ispunjavaju sljedeće zahtjeve:
- i. potpore se mogu dodijeliti samo za ulaganja u pristupnu infrastrukturu i lučku infrastrukturu koja je zainteresiranim korisnicima dostupna na jednakoj i nediskriminatornoj osnovi, u skladu s tržišnim uvjetima;
 - ii. bilo kakva koncesija ili drugo odobravanje trećoj strani izgradnje, nadogradnje, upravljanja ili najma lučke infrastrukture za koju je primljena potpora dodjeljuje se na konkurentnoj, transparentnoj, nediskriminatornoj i bezuvjetnoj osnovi;
 - iii. potpore se ne smiju dodjeljivati za ulaganja u nadgrađe luke.
- (c) nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU iz točaka (a) ili (b) bilo kojem krajnjem korisniku po projektu ne smije premašiti 150 milijuna EUR;
7. Potpore za druge infrastrukture ispunjavaju sljedeće uvjete:
- (a) potpore se dodjeljuju isključivo sljedećim projektima:
- i. ulaganjima u infrastrukturu za javnu vodoopskrbu i odvodnju otpadnih voda;

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 1370/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o uslugama javnog željezničkog i cestovnog prijevoza putnika i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 1191/69 i (EEZ) br. 1107/70 (SL L 315, 3.12.2007., str. 1.).

▼ **M4**

- ii. ulaganjima u recikliranje i pripremu za ponovnu uporabu otpada u skladu s člankom 47. stavcima od 1. do 6., ako su namijenjena gospodarenju otpadom koji proizvode druga poduzeća;
 - iii. ulaganjima u istraživačku infrastrukturu;
 - iv. ulaganjima u izgradnju ili nadogradnju objekata inovacijskih klastera;
- (b) nominalni iznos ukupnog financiranja dodijeljenog bilo kojem krajnjem korisniku po projektu u okviru potpore fonda InvestEU ne premašuje 100 milijuna EUR.
8. Potpore za zaštitu okoliša, uključujući zaštitu klime, ispunjavaju sljedeće uvjete:
- (a) potpore se dodjeljuju isključivo sljedećim projektima:
- i. ulaganjima koja poduzetnicima omogućuju da ublaže ili spriječe štetu nanесenu fizičkom okolišu (uključujući klimatske promjene) ili prirodnim resursima koja je nastala zbog djelatnosti korisnika, ako to ulaganje premašuje norme Unije u vezi sa zaštitom okoliša ili se njime u nedostatku primjenjivih normi Unije povećava razina zaštite okoliša odnosno ono je rana prilagodba budućim normama Unije za zaštitu okoliša;
 - ii. mjerama za poboljšanje energetske učinkovitosti poduzetnika, u mjeri u kojoj cilj poboljšanja nije osigurati da se poduzetnici pridržavaju normi Unije koje su već donesene, čak i ako još nisu na snazi;
 - iii. zbrinjavanju onečišćenih lokacija, u mjeri u kojoj nije utvrđena pravna ili fizička osoba odgovorna za štetu u okolišu na temelju primjenjivog prava u skladu s načelom „onečišćivač plaća” iz članka 45. Stavka 3.;
 - iv. studijama zaštite okoliša;
 - v. poboljšanju i obnovi bioraznolikosti i ekosustava ako ta djelatnost doprinosi zaštiti, očuvanju ili obnavljanju bioraznolikosti i postizanju dobrog stanja ekosustava odnosno zaštiti ekosustava koji su već u dobrom stanju.
- (b) ne dovodeći u pitanje točku (a), ako se mjera potpore odnosi na poboljšanje energetske učinkovitosti i. stambenih zgrada, ii. zgrada namijenjenih pružanju obrazovanja ili socijalnih usluga ili usluga pravosuđa, policije ili vatrogasaca, iii. zgrada namijenjenih za djelatnosti povezane s javnom upravom ili iv. zgrada iz podtočaka i., ii. ili iii. i u kojima djelatnosti koje nisu navedene u podtočkama i., ii. ili iii. zauzimaju manje od 35 % površine unutrašnjeg prostora, potpora se može dodijeliti i za mjere kojima se istodobno poboljšava energetska učinkovitost tih zgrada i koje integriraju bilo koje ili sva sljedeća ulaganja:

▼ **M4**

- i. integrirana postrojenja koja proizvode energiju iz obnovljivih izvora na lokaciji zgrade na koju se odnosi mjera potpore za energetska učinkovitost. Integrirano postrojenje za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora na lokaciji povezano je s proizvodnjom električne energije i/ili topline. Može se kombinirati s opremom za skladištenje obnovljive energije koja se proizvodi na lokaciji;
- ii. postrojenje za skladištenje na lokaciji;
- iii. opremu i povezanu infrastrukturu ugrađenu u zgradu za punjenje električnih vozila korisnika zgrade;
- iv. ulaganja za digitalizaciju zgrade, osobito za povećanje njezine pripremljenosti za pametne tehnologije. Ulaganja za digitalizaciju zgrade mogu obuhvaćati intervencije ograničene na pasivno interno ožičenje ili strukturirano kabliranje za podatkovne mreže i, prema potrebi, pomoćni dio pasivne mreže na privatnom posjedu izvan zgrade. Izuzeto je ožičenje ili kabliranje za podatkovne mreže izvan privatnog posjeda.

Krajnji korisnik potpore mogu biti vlasnici zgrade ili najmoprimci, ovisno o tome tko dobiva financiranje za projekt;

- (c) nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU bilo kojem krajnjem korisniku po projektu iz točke (a) ne smije premašiti 50 milijuna EUR;
- (d) nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU po projektu iz točke (b) ne smije premašiti 50 milijuna EUR po krajnjem korisniku i zgradi;
- (e) potpore za mjere kojima se poboljšava energetska učinkovitost zgrada iz točke (b) mogu se odnositi i na sklapanje ugovora o energetska učinku, pod sljedećim uvjetima:
 - i. potpora je u obliku zajma ili jamstva pružatelju koji provodi mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti na temelju ugovoru o energetska učinku ili se sastoji od financijskog proizvoda čiji je cilj refinanciranje predmetnog pružatelja (npr. faktoring, forfeiting);
 - ii. nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU ne premašuje 30 milijuna EUR;
 - iii. potpora se dodjeljuje MSP-ovima ili malim poduzećima srednje tržišne kapitalizacije;
 - iv. potpora se dodjeljuje za ugovore o energetska učinku u smislu članka 2. stavka 27. Direktive 2012/27/EU;
 - v. sklapanje ugovora o energetska učinku odnosi se na zgradu iz stavka 8. točke (b).

▼ M4

9. Potpore za istraživanje, razvoj, inovacije i digitalizaciju ispunjavaju sljedeće uvjete:

- (a) potpore se mogu dodijeliti za:
 - i. temeljno istraživanje;
 - ii. industrijsko istraživanje;
 - iii. eksperimentalni razvoj;
 - iv. inovacije procesa ili organizacije poslovanja za MSP-ove;
 - v. savjetodavne usluge za inovacije i usluge podrške inovacijama za MSP-ove;
 - vi. digitalizaciju za MSP-ove;
- (b) za projekte obuhvaćene točkom (a) podtočkama i., ii. i iii. nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU bilo kojem krajnjem korisniku po projektu ne smije premašiti 75 milijuna EUR. Za projekte obuhvaćene točkom (a) podtočkama iv., v. i vi. nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU bilo kojem krajnjem korisniku po projektu ne smije premašiti 30 milijuna EUR.

10. MSP-ovi ili, prema potrebi, mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije mogu, osim kategorija potpora predviđenih u stavcima od 2. do 9. dobiti potporu i u obliku financiranja koje se podupire sredstvima fonda InvestEU pod uvjetom da je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:

- (a) nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU po krajnjem korisniku ne premašuje 15 milijuna EUR i dodjeljuje se:
 - i. nevrštenim MSP-ovima koji još ne posluju ni na jednom tržištu ili posluju manje od sedam godina od svoje prve komercijalne prodaje;
 - ii. nevrštenim MSP-ovima koji ulaze na novo tržište proizvoda ili zemljopisno tržište, pri čemu početno ulaganje za ulazak na novo tržište proizvoda ili zemljopisno tržište mora iznositi više od 50 % prosječnog godišnjeg prometa tijekom proteklih pet godina;
 - iii. MSP-ovi i mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije koja su inovativna poduzeća prema definiciji iz članka 2. točke 80.;
- (b) nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU po krajnjem korisniku ne premašuje 15 milijuna EUR i pruža se MSP-ovima ili malim poduzećima srednje tržišne kapitalizacije čije se glavne djelatnosti nalaze u potpomognutim područjima pod uvjetom da se financiranje ne koristi za premještanje djelatnosti kako je definirano u članku 2. stavku 61.a;
- (c) nominalni iznos ukupnog financiranja potporom iz fonda InvestEU po krajnjem korisniku ne premašuje 2 milijuna EUR i dodjeljuje se MSP-ovima i malim poduzećima srednje tržišne kapitalizacije.

▼ **M4***Članak 56.f***Uvjeti za potpore uključene u posredovane komercijalno orijentirane financijske proizvode koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU**

1. Financijska sredstva se krajnjim korisnicima dodjeljuju putem komercijalnih financijskih posrednika koji se na temelju objektivnih kriterija odabiru otvoreno, transparentno i bez diskriminacije.
2. Komercijalni financijski posrednik koji dodjeljuje financijska sredstva krajnjem korisniku zadržava minimalnu izloženost riziku od 20 % svake transakcije financiranja.
3. Nominalni iznos ukupnih financijskih sredstava koji komercijalni financijski posrednik dodijeli bilo kojem krajnjem korisniku ne smije premašiti 7,5 milijuna EUR.

▼ **B***POGLAVLJE IV.**Završne odredbe**Članak 57.***Stavljanje izvan snage**

Uredba (EZ) br. 800/2008 stavlja se izvan snage.

*Članak 58.***Prijelazne odredbe**▼ **M1**

1. Ova Uredba primjenjuje se na pojedinačne potpore dodijeljene prije stupanja na snagu odgovarajućih odredaba ove Uredbe ako potpore ispunjavaju sve uvjete utvrđene ovom Uredbom, osim članka 9.

▼ **B**

2. Svaku potporu koja se ne izuzima od obveze prijava iz članka 108. stavka 3. Ugovora na temelju ove Uredbe ili drugih uredbi donesenih na temelju članka 1. Uredbe 994/98 koje su prethodno bile na snazi, Komisija procjenjuje u skladu s odgovarajućim okvirima, smjernicama, komunikacijama i obavijestima.

3. Sve pojedinačne potpore dodijeljene prije 1. siječnja 2015. na temelju bilo koje uredbe donesene u skladu s člankom 1. Uredbe (EZ) br. 994/98 koja je bila na snazi u vrijeme dodjele potpore, spojive su s unutarnjim tržištem i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora, uz iznimku regionalnih potpora. Programi potpora za rizični kapital u korist MSP-ova osnovanih prije 1. srpnja 2014. koji su izuzeti od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora na temelju Uredbe br. 800/2008 ostaju izuzeti i spojivi s unutarnjim tržištem do raskida sporazuma o financiranju, pod uvjetom da je obveza javnog financiranja potpomognutog privatnog investicijskog fonda na temelju tog sporazuma preuzeta prije 1. siječnja 2015., a ostali uvjeti za izuzeće i dalje su ispunjeni.

▼ M4

3.a Sve pojedinačne potpore dodijeljene od 1. srpnja 2014. do 2. kolovoza 2021. u skladu s odredbama ove Uredbe, koja se primjenjuje u vrijeme dodjele potpore spojive su s unutarnjim tržištem i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora. Sve pojedinačne potpore dodijeljene prije 1. srpnja 2014. u skladu s odredbama ove Uredbe, uz iznimku članka 9., kako se primjenjuje prije ili poslije 10. srpnja 2017. ili prije ili poslije 3. kolovoza 2021. spojive su s unutarnjim tržištem i izuzimaju se od obveze prijave iz članka 108. stavka 3. Ugovora.

▼ B

4. Na kraju razdoblja valjanosti ove Uredbe svi programi potpora koji se izuzimaju na temelju ove Uredbe ostaju izuzeti tijekom prijelaznog razdoblja od šest mjeseci, osim programa regionalnih potpora. Izuzeće programa regionalnih potpora prestaje važiti na datum prestanka važenja odobrenih karata regionalnih potpora. Izuzeće potpora za rizično financiranje koje se izuzimaju na temelju članka 21. stavka 2. točke (a) prestaje važiti na kraju razdoblja predviđenog u sporazumu o financiranju, pod uvjetom da je obveza javnog financiranja potpomognutog privatnog investicijskog fonda na temelju tog sporazuma dogovorena u roku od 6 mjeseci od kraja razdoblja valjanosti ove Uredbe, a svi ostali uvjeti za izuzeće i dalje su ispunjeni.

▼ M1

5. U slučaju izmjena ove Uredbe, svi programi potpora koji se izuzimaju na temelju ove Uredbe kako je primjenjivo u trenutku stupanja na snagu programa, ostaju izuzeti tijekom prijelaznog razdoblja od šest mjeseci.

▼ B*Članak 59.*

Ova Uredba stupa na snagu 1. srpnja 2014.

▼ M2

Primjenjuje se do 31. prosinca 2023.

▼ B

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

▼ B*PRILOG I.***Definicije MSP-ova***Članak 1.***Poduzeće**

Poduzeće je svaki subjekt koji se bavi ekonomskom djelatnošću, bez obzira na njegov pravni oblik. To uključuje, posebno, samozaposlene osobe i obiteljska poduzetnike koji se bave obrtom ili drugim djelatnostima te partnerstva ili udruženja koja se redovno bave ekonomskom djelatnošću.

*Članak 2.***Broj osoblja i financijski pragovi kojima se određuju kategorije poduzeća**

1. Kategorija mikro, malih i srednjih poduzeća („MSP”) sastoji se od poduzeća koja imaju manje od 250 zaposlenih i godišnji promet koji ne premašuje 50 milijuna EUR i/ili godišnju bilancu koja ne premašuje 43 milijuna EUR.
2. Unutar kategorije MSP-ova malo poduzeće definira se kao poduzeće koje ima manje od 50 zaposlenih, a čiji godišnji promet i/ili godišnja bilanca ne premašuje 10 milijuna EUR.
3. Unutar kategorije MSP-ova mikro-poduzeće definira se kao poduzeće koje ima manje od 10 zaposlenih, a čiji godišnji promet i/ili godišnja bilanca ne premašuje 2 milijuna EUR.

*Članak 3.***Vrste poduzeća koje se uzimaju u obzir pri izračunu broja osoblja i financijskih iznosa**

1. „Neovisno poduzeće” je svako poduzeće koje nije razvrstano pod partnersko poduzeće u smislu stavka 2. ni pod povezano poduzeće u smislu stavka 3.
2. „Partnersko poduzeće” su sva poduzeća koja nisu razvrstana pod povezana poduzeća u smislu stavka 3., a između kojih postoji sljedeća veza: poduzeće (poduzeće-majka) posjeduje, samostalno ili zajedno s jednim ili više povezanih poduzeća u smislu stavka 3., 25 % ili više kapitala ili glasačkih prava drugog poduzeća (poduzeće-kći).

Međutim, poduzeće se može svrstati u neovisna poduzeća, to jest u ona koja nemaju drugih partnerskih poduzeća, čak i ako su sljedeći ulagači dosegli ili premašili prag od 25 %, pod uvjetom da ti ulagači nisu, u smislu stavka 3., bilo samostalno ili zajednički povezani s dotičnim poduzećem:

- (a) javna investicijska društva, društva rizičnog kapitala, pojedinci ili skupine pojedinaca s redovitom djelatnošću ulaganja rizičnog kapitala koji ulažu vlasnički kapital u poduzeća koja nisu uvrštena na burzu (poslovni anđeli), pod uvjetom da je ukupno ulaganje tih poslovnih anđela u isto poduzeće manje od 1 250 000 EUR;
- (b) sveučilišta ili neprofitni istraživački centri;
- (c) institucionalni ulagači, uključujući fondove regionalnog razvoja;

▼ B

(d) autonomna tijela lokalne vlasti s godišnjim proračunom manjim od 10 milijuna EUR i s manje od 5 000 stanovnika.

3. „Povezana poduzeća” su poduzeća među kojima postoji jedna od sljedećih veza:

(a) jedno poduzeće ima većinu glasačkih prava vlasnika udjela ili članova u drugom poduzeću;

(b) jedno poduzeće ima pravo postaviti ili smijeniti većinu članova upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela drugog poduzeća;

(c) jedno poduzeće ima pravo ostvarivati vladajući utjecaj na drugo poduzeće na temelju ugovora sklopljenog s tim poduzećem ili na temelju odredbe njegova statuta ili društvenog ugovora;

(d) jedno poduzeće, koji je vlasnik udjela ili član drugog poduzeća, sam kontrolira, prema dogovoru s drugim vlasnicima udjela ili članovima tog poduzeća, većinu glasačkih prava vlasnika udjela ili članova u tom poduzeću.

Postoji pretpostavka da vladajući utjecaj ne postoji ako se ulagači navedeni u drugom podstavku stavka 2. ne uključuju izravno ili neizravno u upravljanje dotičnim poduzećem, ne dovodeći u pitanje svoja prava u svojstvu vlasnika udjela.

Povezanima se smatraju i poduzeća koja su međusobno povezana preko jednog ili više drugih poduzeća, odnosno bilo kojeg ulagača spomenutog u stavku 2., na bilo koji od načina opisanih u prvom podstavku.

Povezanima se smatraju i poduzeća koja jednu od tih povezanosti ostvaruju posredstvom fizičke osobe ili skupine fizičkih osoba koje zajedno djeluju ako se bave svojom djelatnošću ili dijelom svoje djelatnosti na istom mjerodavnom tržištu ili susjednim tržištima.

„Susjednim tržištem” smatra se tržište proizvoda ili usluga izravno smješteno uzlazno ili silazno u odnosu na mjerodavno tržište.

4. Osim u slučajevima utvrđenima u stavku 2., drugom podstavku, poduzeće se ne može smatrati MSP-om ako jedno ili više tijela javne vlasti zajedno ili samostalno, izravno ili neizravno upravlja s 25 % ili više kapitala ili glasačkih prava u dotičnom poduzeću.

5. Poduzeća mogu donijeti izjavu o statusu neovisnog poduzeća, partnerskog poduzeća ili povezanog poduzeća, uključujući podatke o pragovima utvrđene u članku 2. Ta izjava može se donijeti čak i ako je kapital raspoređen na takav način da je nemoguće točno odrediti tko ga posjeduje, u kojem slučaju poduzeće može u dobroj vjeri izjaviti da je moguće legitimno pretpostaviti da jedno poduzeće ili više međusobno povezanih poduzeća ne posjeduje 25 % kapitala ili više u dotičnom poduzeću. Te se izjave donose ne dovodeći u pitanje provjere ili istrage predviđene nacionalnim pravilima ili pravilima Unije.

Članak 4.

Podatci koji se upotrebljavaju za broj osoblja, financijske iznose i referentno razdoblje

1. Podatci koji se upotrebljavaju za broj osoblja i financijske iznose su podatci koji se odnose na posljednje odobreno računovodstveno razdoblje, izračunani na godišnjoj razini. U obzir se uzimaju od datuma zaključenja financijskih izvještaja. Iznos koji se upotrebljava kao iznos prometa računa se bez poreza na dodanu vrijednost (PDV) i drugih neizravnih poreza.

▼ B

2. Ako na datum zaključenja financijskih izvještaja poduzeće ustanovi da je na godišnjoj razini premašilo prag broja osoblja ili financijske pragove utvrđene u stavku 2. ili palo ispod njih, to neće dovesti do gubitka ili stjecanja statusa srednjeg, malog ili mikro-poduzeća, osim ako ti pragovi nisu premašeni tijekom dva uzastopna računovodstvena razdoblja.

3. U slučaju novoosnovanih poduzeća čiji financijski izvještaji još nisu odobreni, primjenjuju se podatci preuzeti iz procjene *bona fide* izvršene tijekom financijske godine.

*Članak 5.***Broj osoblja**

Broj osoblja odgovara broju godišnjih jedinica rada, to jest broju osoba koje su bile zaposlene na puno radno vrijeme kod dotičnog poduzeća ili u njegovo ime, tijekom cijele promatrane referentne godine. Rad osoba koje nisu bile zaposlene punu godinu, rad onih koje su radile skraćeno radno vrijeme, bez obzira na trajanje, i sezonski rad računaju se kao dijelovi godišnjih jedinica rada. Osoblje se sastoji:

- (a) od zaposlenika;
- (b) od osoba koje rade za podređeno poduzeće, a smatraju se zaposlenima prema nacionalnom pravu;
- (c) od vlasnika-upravitelja;
- (d) od partnera koji se bave redovitom djelatnošću u poduzeću i ostvaruju pogodnost od njegovih financijskih koristi.

Pripravnici i studenti uključeni u stručno usavršavanje na temelju ugovora o pripravništvu ili ugovora o stručnom usavršavanju ne broje se kao osoblje. Trajanje porodiljskog ili roditeljskog dopusta ne uračunava se.

*Članak 6.***Utvrđivanje podataka poduzeća**

1. U slučaju neovisnog poduzeća, podatci, uključujući broj osoblja, određuju se isključivo na temelju financijskih izvještaja tog poduzeća.

2. Podatci, uključujući broj osoblja, poduzeće koje ima partnerska poduzeća ili povezana poduzeća određuju se na temelju financijskih izvještaja i ostalih podataka poduzeća, odnosno, ako postoje, konsolidiranih financijskih izvještaja poduzeća ili konsolidiranih financijskih izvještaja u koje je poduzeće uključeno konsolidacijom.

Podacima spomenutima u prvom podstavku dodaju se podatci svakog poduzeća koje je partner dotičnom poduzetniku i koje se nalazi neposredno uzlazno ili silazno od njega. Zbrajanje je razmjerno postotnom udjelu u kapitalu ili glasačkim pravima (ovisno o tome što je veće). U slučaju unakrsnog vlasništva primjenjuje se veći postotak.

Podacima iz prvog i drugog podstavka dodaje se 100 % podataka svakog poduzeća koje je izravno ili neizravno povezano s dotičnim poduzećem ako ti podatci već nisu uključeni konsolidacijom financijskih izvještaja.

▼B

3. Za potrebe primjene stavka 2. podatci poduzeća koji su partneri dotičnog poduzeća dobivaju se iz njihovih financijskih izvještaja i njihovih drugih podataka, i to konsolidiranih ako postoje. Njima se dodaje 100 % podataka poduzeća koja su povezana s tim partnerskim poduzećima, osim ako podatci iz njihovih financijskih izvještaja već nisu uključeni kroz konsolidaciju.

Za potrebe primjene istog stavka 2. podatci poduzeća koja su povezana s dotičnim poduzećem dobivaju se iz njihovih financijskih izvještaja i njihovih drugih podataka, i to konsolidiranih ako postoje. Njima se razmjerno dodaju podatci svih mogućih partnerskih poduzeća tog povezanog poduzeća, koji se nalaze neposredno uzlazno ili silazno od tog povezanog poduzeća, osim ako ti podatci već nisu uključeni u konsolidirana financijska izvještaja s postotkom barem razmjernim postotku utvrđenom u drugom podstavku stavka 2.

4. Ako se u konsolidiranim financijskim izvještajima ne nalaze nikakvi podatci o osoblju za dano poduzeće, brojčani podatci o osoblju dobivaju se razmjernim zbrajanjem podataka njegovih partnerskih poduzeća i dodavanjem podataka njegovih povezanih poduzeća.

PRILOG II.

Informacije o državnim potporama koje se izuzimaju na temelju uvjeta ove Uredbe

DIO I.

koji se dostavlja računalnom aplikacijom Komisije kako je utvrđeno u članku 11.

Referenca potpore	<i>(dopunjuje Komisija)</i>	
Država članica	
Referentni broj države članice	
Regija	Ime regije (<i>NUTS</i> ⁽¹⁾)	Status regionalne potpore ⁽²⁾

Davatelj potpore	Naziv
	Poštanska adresa
	Web-mjesto
Naslov mjere potpore	
Nacionalna pravna osnova (upućivanje na mjerodavnu nacionalnu službenu publikaciju)	
Web-poveznica na cjeloviti tekst mjere potpore	
Vrsta mjere	☐ Program	Ime/naziv korisnika i skupina ⁽³⁾ kojoj pripada
	☐ <i>Jednokratna potpora</i>	
Nadopuna postojećeg programa potpore ili jednokratne potpore		Referenca potpore kod Komisije
	☐ Produljenje
	☐ Izmjena
Trajanje ⁽⁴⁾	☐ Program	dd. mm. gggg. – dd. mm. gggg.
Datum dodjele ⁽⁵⁾	☐ <i>Jednokratna potpora</i>	dd. mm. gggg.
Predmetni gospodarski sektor/sektori	☐ Svi gospodarski sektori prihvatljivi za primanje potpore
	☐ Ograničena na određene sektore: označite razinu skupine prema NACE-u ⁽⁶⁾

Vrsta korisnika	☐ MSP		
	☐ Veliki poduzetnici		
Proračun	Ukupni godišnji iznos proračuna planiran u programu ⁽⁷⁾	Nacionalna valuta (puni iznosi)	
	Ukupni iznos jednokratne potpore dodijeljene poduzetniku ⁽⁸⁾	Nacionalna valuta (puni iznosi)	
	☐ Za jamstva ⁽⁹⁾	Nacionalna valuta (puni iznosi)	
Instrument potpore	☐ Bespovratno sredstvo / subvencija kamatnih stopa		
	☐ Zajam / povratni predujmovi		
	☐ Jamstvo (prema potrebi s upućivanjem na odluku Komisije ⁽¹⁰⁾)		
	☐ Porezna pogodnost ili porezno izuzeće		
	☐ Pružanje rizičnog financiranja		
	☐ Ostalo (navedite) Navesti kojoj bi općenitoj kategoriji u nastavku najbolje odgovarao s obzirom na učinak/funkciju		
☐ Bespovratno sredstvo			
☐ Zajam			
☐ Jamstvo			
☐ Porezna pogodnost			
☐ Pružanje rizičnog financiranja			
☐ Ako su sufinancirana iz fondova EU-a	Naziv fonda/fondova EU-a:	Iznos financiranja (po fondu EU-a)	Nacionalna valuta ... (puni iznosi)
<p>⁽¹⁾ NUTS – Nomenklatura teritorijalnih jedinica za statistiku. Regija se uobičajeno utvrđuje na drugoj razini.</p> <p>⁽²⁾ Članak 107. stavak 3. točka (a) UFEU-a (status „A“), članak 107. stavak 3. točka (c) UFEU-a (status „C“), nepotpomognuta područja, tj. područja neprihvatljiva za regionalne potpore (status „N“).</p> <p>⁽³⁾ Za potrebe pravila o tržišnom natjecanju utvrđenih u Ugovoru i za potrebe ove Uredbe poduzetnikom se smatra svaki subjekt koji se bavi ekonomskom djelatnošću, bez obzira na njegov pravni status i na način njegova financiranja. Sud je odlučio da se subjekti koji su pod kontrolom (zakonski ili <i>de facto</i>) istog subjekta trebaju smatrati jednim poduzetnikom.</p> <p>⁽⁴⁾ Razdoblje tijekom kojeg se davatelj potpore može obvezati dati potporu.</p> <p>⁽⁵⁾ Određen u skladu s člankom 2. točkom (27) Uredbe.</p> <p>⁽⁶⁾ NACE Rev. 2 – Statistička klasifikacija ekonomskih djelatnosti u Europskoj zajednici. Sektor se uobičajeno utvrđuje na razini skupine.</p> <p>⁽⁷⁾ U slučaju programa potpore: navesti godišnji ukupni iznos proračuna planiran na temelju programa ili procijenjeni porezni gubitak po godini za sve instrumente potpore sadržane u programu.</p> <p>⁽⁸⁾ U slučaju dodjele jednokratne potpore: navesti ukupni iznos potpore / poreznoga gubitka.</p> <p>⁽⁹⁾ Za jamstva navesti (maksimalni) iznos potpore u zajmovima obuhvaćenima jamstvom.</p> <p>⁽¹⁰⁾ Prema potrebi upućivanje na odluku Komisije o odobravanju metodologije izračuna bruto ekvivalenta bespovratnog sredstva, u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (c) Uredbe.</p>			

▼ **M4**

DIO II.

koji se dostavlja kroz uspostavljeni Komisijin elektronički sustav za podnošenje prijava kako je utvrđeno u članku 11.

Navedite na temelju koje se odredbe Uredbe o općem skupnom izuzeću provodi mjera potpore.

Primarni cilj – Opći ciljevi (popis)	Ciljevi (popis)	Maksimalni intenzitet potpore u % ili maksimalni godišnji iznos potpore u nacio- nalnoj valuti (u punim iznosima)	MSP – bonusi u %
Regionalne potpore – potpore za ulaganje ⁽¹⁾ (čl. 14.)	☐ Program	...%	...%
	☐ Jednokratna potpora	...%	...%
Regionalne potpore – opera- tivne potpore (čl. 15.)	☐ U rijetko naseljenim područjima (čl. 15. st. 2.)	...%	...%
	☐ U vrlo rijetko naseljenim područjima (čl. 15. st. 3.)	...%	...%
	☐ U najudaljenijim regijama (čl. 15. st. 4.)	...%	...%
☐ Regionalne potpore za urbani razvoj (čl. 16.)		...nacionalna valuta	...%
Potpore MSP-ovima (čl. 17.–19.b)	☐ Potpore za ulaganja za MSP-ove (čl. 17.)	...%	...%
	☐ Potpore za savjetodavne usluge u korist MSP-ova (čl. 18.)	...%	...%
	☐ Potpore MSP-ovima za sudjelovanje na sajmovima (čl. 19.)	...%	...%
	☐ Potpore za troškove MSP-ova koji sudjeluju u projektima lokalnog razvoja („CLLD”) pod vodstvom zajednice i projektima operativne skupine Europskog partnerstva za inovacije („EIP”) za produktivnost i održivost u poljoprivredi (čl. 19.a)	...%	...%
	☐ Ograničeni iznosi potpora MSP-ovima koji imaju koristi od projekta u okviru lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice („CLLD”) ili projekata operativne skupine Europskog partnerstva za inovacije („EIP”) za produktivnost i održivost u poljoprivredi (čl. 19.b) ⁽²⁾	...nacionalna valuta	...%
Potpore za europsku teritori- jalnu suradnju (čl. 20.–20.a)	☐ Potpore za troškove za poduzetnike koji sudjeluju u projektima europske teritorijalne suradnje (čl. 20.)	...%	...%
	☐ Ograničeni iznosi potpora poduzetnicima za sudjelovanje u projektima europske teritorijalne suradnje (čl. 20.a) ⁽³⁾	...nacionalna valuta	...%

▼ M4

Primarni cilj – Opći ciljevi (popis)	Ciljevi (popis)	Maksimalni intenzitet potpore u % ili maksimalni godišnji iznos potpore u nacio- nalnoj valuti (u punim iznosima)	MSP – bonusi u %	
Potpore MSP-ovima – Pristup financi- ranju za MSP-ove (čl. 21.–22.)	☐ Potpore za rizično financiranje (čl. 21.)	...nacionalna valuta	...%	
	☐ Potpore za novoosnovana poduzeća (čl. 22.)	...nacionalna valuta	...%	
☐ Potpore MSP-ovima – Potpore za alternativne trgovinske platforme specijalizirane za MSP-ove (čl. 23.)		...%; u slučaju da je mjera potpore u obliku potpore novoosnovanom poduzeću: ...nacionalna valuta	...%	
☐ Potpore MSP-ovima – Potpore za troškove izviđanja (čl. 24.)		...%	...%	
Potpore za istra- živanje, razvoj i inovacije (čl. 25. – 30.)	Potpore za projekte istra- živanja i razvoja (čl. 25.)	☐ Temeljno istraživanje (čl. 25. st. 2. t. (a))	...%	...%
		☐ Industrijsko istraživanje (čl. 25. st. 2. t. (b))	...%	...%
		☐ Eksperimentalni razvoj (čl. 25. st. 2. t. (c))	...%	...%
		☐ Studije izvedivosti (čl. 25. st. 2. t. (d))	...%	...%
	☐ Potpore za projekte kojima je dodijeljena oznaka kvalitete „pečat izvrsnosti“ (čl. 25.a)		...nacionalna valuta	...%
	☐ Potpore za aktivnosti Marie Skłodowska-Curie i aktivnosti provjere koncepta Europskog istraživačkog vijeća (čl. 25.b)		...nacionalna valuta	...%
	☐ Potpore uključene u sufinancirane projekte istraživanja i razvoja (čl. 25.c)		...%	...%
	☐ Potpore za aktivnosti udruživanja (čl. 25.d)		...%	...%
	☐ Potpore za ulaganje u istraživačku infrastrukturu (čl. 26.)		...%	...%
	☐ Potpore za inovacijske klastere (čl. 27.)		...%	...%
	☐ Potpore za inovacije za MSP-ove (čl. 28.)		...%	...%
	☐ Potpore za inovacije procesa i organizacije poslovanja (čl. 29.)		...%	...%
	☐ Potpore za istraživanje i razvoj u sektoru ribarstva i akvakulture (čl. 30.)		...%	...%
☐ Potpore za usavršavanje (čl. 31.)		...%	...%	

▼ M4

Primarni cilj – Opći ciljevi (popis)	Ciljevi (popis)	Maksimalni intenzitet potpore u % ili maksimalni godišnji iznos potpore u nacio- nalnoj valuti (u punim iznosima)	MSP – bonusi u %
Potpore za radnike u nepo- voljnom polo- žaju i radnike s invaliditetom (čl. 32.–35.)	☐ Potpore za zapošljavanje radnika u nepovoljnom položaju u obliku subvencija za plaće (čl. 32.)	...%	...%
	☐ Potpore za zapošljavanje radnika s invaliditetom u obliku subvencija za plaće (čl. 33.)	...%	...%
	☐ Potpore za nadoknadu dodatnih troškova zapošljavanja radnika s invaliditetom (čl. 34.)	...%	...%
	☐ Potpore za nadoknadu troškova pomoći pružene radnicima u nepovoljnom položaju (čl. 35.)	...%	...%
Potpore za zaštitu okoliša (čl. 36.–49.)	☐ Potpore za ulaganje kojima se poduzetnicima omogućuje da premaše norme Unije za zaštitu okoliša ili povećaju razinu zaštite okoliša u nedostatku norma Unije (čl. 36.)	...%	...%
	☐ Potpore za ulaganje u javno dostupnu infrastrukturu za punjenje i/ili opskrbu gorivom za vozila s nultim ili niskim emisijama ugljika (čl. 36.a)	...%	...%
	☐ Potpore za ulaganje za ranu prilagodbu budućim normama Unije (čl. 37.)	...%	...%
	☐ Potpore za ulaganje u mjere energetske učinkovitosti (čl. 38.)	...%	...%
	☐ Potpore za ulaganje u projekte energetske učinkovitosti zgrada u obliku financijskih instrumenata (čl. 39.)	...nacionalna valuta	...%
	☐ Potpore za ulaganje u visokoučinkovitu kogeneraciju (čl. 40.)	...%	...%
	☐ Potpore za ulaganje u promicanje energije iz obnovljivih izvora energije (čl. 41.)	...%	...%
	☐ Operativne potpore za promicanje električne energije iz obnovljivih izvora (čl. 42.)	...%	...%
	☐ Operativne potpore za promicanje energije iz obnovljivih izvora u malim postrojenjima (čl. 43.)	...%	...%
	☐ Potpore u obliku smanjenja poreza za zaštitu okoliša u skladu s Direktivom Vijeća 2003/96/EZ (čl. 44. te uredbe)	...%	...%
	☐ Potpore za ulaganje u zbrinjavanje onečišćenih lokacija (čl. 45.)	...%	...%
	☐ Potpore za ulaganje u energetske učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje (čl. 46.)	...%	...%
	☐ Potpore za ulaganje u recikliranje i ponovnu uporabu otpada (čl. 47.)	...%	...%
☐ Potpore za ulaganje u energetske infrastrukturu (čl. 48.)	...%	...%	
☐ Potpore za studije zaštite okoliša (čl. 49.)	...%	...%	

▼ M4

Primarni cilj – Opći ciljevi (popis)	Ciljevi (popis)	Maksimalni intenzitet potpore u % ili maksimalni godišnji iznos potpore u nacio- nalnoj valuti (u punim iznosima)	MSP – bonusi u %	
☐ Programi potpora za nadoknadu štete prouzročene određenim prirodnim katastrofama (čl. 50.)	Maksimalni intenzitet potpore	...%	...%	
	Vrsta prirodne katastrofe	☐ potres ☐ lavina ☐ odron tla ☐ poplava ☐ tornado ☐ uragan ☐ erupcija vulkana ☐ šumski požar		
	Datum nastupanja prirodne katastrofe	dd. mm. gggg. do dd. mm. gggg.		
☐ Socijalne potpore za prijevoz stanovnika udaljenih regija (čl. 51.)		...%	...%	
☐ Potpore za fiksne širokopojasne mreže (čl. 52.)		...nacionalna valuta	...%	
☐ Potpore za mobilne mreže 4G i 5G (čl. 52.a)		...nacionalna valuta	...%	
☐ Potpore za projekte od zajedničkog interesa u području transeuropske infrastrukture za digitalno povezivanje (čl. 52.b)		...nacionalna valuta	...%	
☐ Vaučeri za povezivost (čl. 52.c)		...%	...%	
☐ Potpore za kulturu i očuvanje baštine (čl. 53.)		...%	...%	
☐ Programi potpora za audiovizualna djela (čl. 54.)				
		...%	...%	
☐ Potpore za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu (čl. 55.)		...%	...%	
☐ Potpore za ulaganje u lokalnu infrastrukturu (čl. 56.)		...%	...%	
☐ Potpore za regionalne zračne luke (čl. 56.a)		...%	...%	
☐ Potpore za morske luke (čl. 56.b)		...%	...%	
☐ Potpore za luke unutarnjih plovnih putova (čl. 56.c)		...%	...%	
Potpore uključene u financijske proizvode koji se financiraju sredstvima fonda InvestEU (čl. 56.d–56.f)	Čl. 56.e	☐ Potpore za projekte od zajedničkog interesa u području transeuropskih infrastrukture za digitalno povezivanje koji se financiraju u skladu s Uredbom (EU) 2021/1153 ili kojem je dodijeljena oznaka „pečat izvrsnosti” u skladu s tom Uredbom (čl. 56.e st. 2.)	...nacionalna valuta	...%
		☐ Potpore za ulaganja u fiksne širokopojasne mreže za povezivanje samo određenih prihvatljivih pokretača socioekonomskog razvoja (čl. 56.e st. 3.)	...nacionalna valuta	...%
		☐ Potpore za proizvodnju energije i energetske infrastrukturu (čl. 56.e st. 4.)	...nacionalna valuta	...%

▼ M4

Primarni cilj – Opći ciljevi (popis)	Ciljevi (popis)	Maksimalni intenzitet potpore u % ili maksimalni godišnji iznos potpore u nacio- nalnoj valuti (u punim iznosima)	MSP – bonusi u %
	☐ Potpore za socijalnu, obrazovnu i kulturnu infrastrukturu i djelatnosti te infrastrukturu i djelatnosti za očuvanje prirodne baštine (čl. 56.e st. 5.)	...nacionalna valuta	...%
	☐ Potpore za promet i prometnu infrastrukturu (čl. 56.e st. 6.)	...nacionalna valuta	...%
	☐ Potpore za druge infrastrukture (čl. 56.e st. 7.)	...nacionalna valuta	...%
	☐ Potpore za zaštitu okoliša, uključujući zaštitu klime (čl. 56.e st. 8.)	...nacionalna valuta	...%
	☐ Potpore za istraživanje, razvoj, inovacije i digitalizaciju (čl. 56.e st. 9.)	...nacionalna valuta	...%
	☐ Potpore u obliku financiranja koje se podupire iz fonda InvestEU dodijeljene MSP-ovima ili malim poduzećima srednje tržišne kapitalizacije (čl. 56.e st. 10.)	...nacionalna valuta	...%
	☐ Potpore uključene u posredničke, komercijalno orijentirane financijske proizvode koji se podupiru sredstvima fonda InvestEU (čl. 56.f)	...nacionalna valuta	...%

(1) U slučaju jednokratnih regionalnih potpora koje nadopunjuju potpore dodijeljene prema programu odnosno programima potpora, molimo navesti i intenzitet potpore dodijeljen prema programu i intenzitet jednokratne potpore.

(2) U skladu s člankom 11. stavkom 1. izvješćivanje o potporama dodijeljenima u skladu s člankom 19.b nije obvezno. Stoga je izvješćivanje o takvim potporama samo fakultativno.

(3) U skladu s člankom 11. stavkom 1. izvješćivanje o potporama dodijeljenima u skladu s člankom 20.a nije obvezno. Stoga je izvješćivanje o takvim potporama samo fakultativno.

PRILOG III.

Odredbe o objavljivanju informacija utvrđenih u članku 9. stavku 1.

Države članice organiziraju svoja sveobuhvatna *web*-mjesto o državnim potporama na kojima će se objavljivati informacije utvrđene u članku 9. stavku 1. i to na način kojim se omogućuje jednostavan pristup informacijama. Informacije se objavljuju u formatu podatkovne tablice, što omogućuje pretraživanje, izdvajanje i jednostavnu objavu podataka na internetu, primjerice u formatu CSV ili XML. *Web*-mjesto mora biti dostupno svim zainteresiranim stranama bez ograničenja. Za pristup *web*-mjestu ne zahtijeva se prethodna registracija korisnika.

Objavljuju se sljedeće informacije o pojedinačnim dodjelama kako je utvrđeno u članku 9. stavku 1. točki (c):

- Ime/naziv korisnika
- Oznaka korisnika
- Vrsta poduzeća (MSP/veliko poduzeće) u vrijeme dodjele potpore
- Regija u kojoj se korisnik nalazi, na drugoj razini NUTS-a ⁽¹⁾
- Sektor djelatnosti na razini skupine prema NACE-u ⁽²⁾
- Element potpore, izražen u punom iznosu u nacionalnoj valuti ⁽³⁾
- Instrument potpore ⁽⁴⁾ (bespovratno sredstvo/subvencija kamatnih stopa, zajam/povratni predujam/nadoknativo bespovratno sredstvo, jamstvo, porezna pogodnost ili porezno izuzeće, rizično financiranje, ostalo (navesti))
- Datum dodjele
- Cilj potpore
- Davatelj potpore
- Za programe iz članaka 16. i 21., naziv zaduženog subjekta i nazivi odabranih financijskih posrednika
- Naslov mjere potpore ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ NUTS – Nomenklatura teritorijalnih jedinica za statistiku. Regija se uobičajeno utvrđuje na drugoj razini.

⁽²⁾ ► **M1** Uredba (EZ) br. 1893/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o utvrđivanju statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Revision 2 te izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3037/90 kao i određenih uredbi EZ-a o posebnim statističkim područjima (SL L 393, 30.12.2006., str. 1.). ◀

⁽³⁾ ► **M1** Bruto ekvivalent potpore ili, za mjere obuhvaćene člancima 16., 21., 22. ili 39. ove Uredbe, iznos ulaganja. ◀ Za operativne potpore može se navesti godišnji iznos potpore po korisniku. Za porezne programe i programe iz članka 16. (regionalne potpore za urbani razvoj) i članka 21. (potpore za rizično financiranje), taj se iznos može izraziti u obrocima iz članka 9. stavka 2. ove Uredbe.

⁽⁴⁾ Ako se potpora dodjeljuje s pomoću više instrumenata potpore, iznos potpore navodi se po instrumentima.

⁽⁵⁾ Koji je Komisija dostavila elektroničkim postupkom iz članka 11. ove Uredbe.